

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 120
1 Adar 1991
Buha 2.50 DM

Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sömürgeci vahşet ve teröre karşı

ŞIRNEX AYAKLANDI

Kömür ocağında köylülere ateş açıldı. **Köylüler şehir merkezine yürüdü.** 20 bin kişilik kitle, özel tim, polis, asker barikatını aştı. **Halka ateş açıldı.** Salih TALAYHAN ve Şehmus YORGA adlı yurtseverler şehit oldu

Esnaf kepenk kapattı, öğrenciler okulları boykot etti * Halk, Valilik, Askerlik Şubesi, PTT, Ziraat Bankası, ANAP İl Teşkilatı gibi devlet binaları ve Atatürk büstlerini tahrip etti

Gösteri boyunca kitleler, "Kahrolsun Türk devleti", "Yaşasın Kürdistan", "Kahrolsun ANAP Hükümeti", "Kahrolsun Özal", "Yaşasın PKK" sloganlarını attı

Haberleri 3. sayfada

ERNK Avrupa Örgütü'nün açıklaması:

"Sözde Irak'a karşı yoğun askeri yığınakla adeta yeniden donatılan Türk ordusu, gücünü şimdi doğrudan Kürdistan üzerinde gerilla ve halka yöneltmiştir"

Yazısı 3. sayfada

İki ARGK gerillası destan yarattı

● 28 Şubat günü Milazgir'in Okçiyan köyünde kuşatılan biri ağır hasta iki gerilla yüzlerce asker ve özel timden oluşan düşman güçleriyle saatlerce çarpıştı. Çarpışma sabah saat 07.00'den gece saat 22.30'a kadar devam etti. İki özel tim elemanı ve 4 asker öldürüldü. İkisi subay 10'un üstünde asker ve tim elemanı da yaralandı. Mermileri biten ve panzerle yıkılan, roket atışına tutulan evin enkazı altında kalan iki savaşçıdan Agit şehit düşerken, Çiya da ağır yaralı olarak esir düştü

● **Pazarcix'ta cephane yüklü trene ARGK sabotajı:**

31 vagondan 24'ü raydan çıktı, üç vagon da dereye yuvarlandı. Milyarlarca lira zarar. Tren makinisti öldü, çok sayıda asker de yaralandı.

● Hezex ve Wan'da iki azılı ajan ölümle cezandırıldı

● **Dilûk (Antep) özel tip cezaevinde üç günlük açlık grevi**

● İstanbul Üniversitesi'nde ERNK'nin inisiyatifiyle büyük gösteri:

Şirnex halk ayaklanması ve Milazgir direnişiyle dayanışma amaçlı eylemde yüzlerce öğrenci, "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Yaşasın Şirnex halk ayaklanmamız", "Yaşasın PKK, ERNK ve ARGK" sloganları attı, özel timle çatıştı

● **İzmir'de Tansaş adlı süpermarket ERNK taraftarı yurtseverler tarafından bombalandı**

● **7 masum yurtsever öldürüldü, çatışmada öldürülen gerilla süsü verilmek istendi**

Haberleri 4-5. sayfalarda

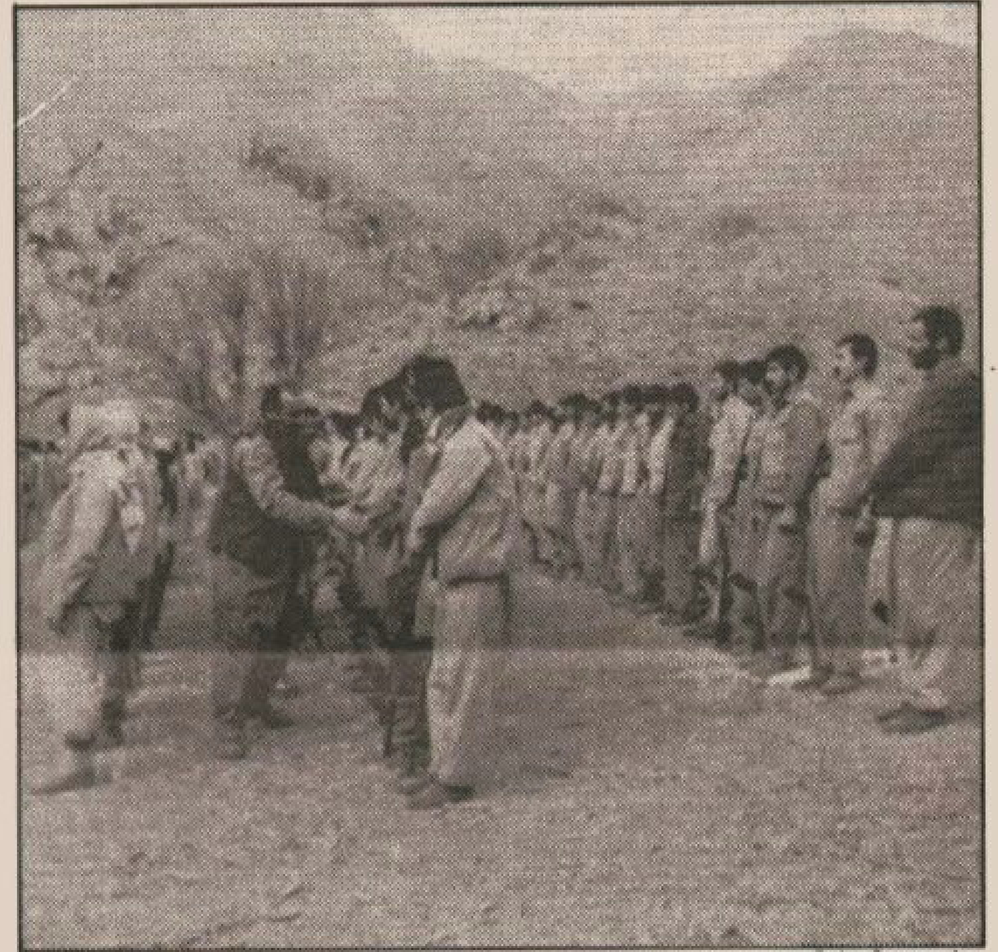

Foto: Berxwedan

Körfez'de ateşkes:

Savaşın sonu mu, yeni bir aşamanın başlangıcı mı?

Körfez krizi nasıl ki, beklenmedik gelişmelerin bir sonucu olarak ve yine beklenmedik bir biçimde patlak verip daha sonra da savaşa dönüştüyse; Körfez savaşı da benzer şekilde umulmadık bir anda ateşkesle geçici de olsa sonuçlandı. Kara savaşının başlamasının daha üçüncü gününde, Irak'ın tüm koşulları kabul ettiğini açıklaması üzerine, ateşkes ilan edildi. Böylece yedi aydan bu yana süregelen Körfez krizinde yeni bir aşamaya giriliyor. Bu, aynı zamanda bütün dünyanın dikkatlerinin üzerinde yoğunlaştığı Ortadoğu bölgesinde ve hatta bir anlamda genel dünya politikasında da yeni bir süreç sayılabilir.

Krizden savaşa ve bugünkü ateşkes durumuna nasıl gelindi? Gelişmeleri kısaca anımsatmakta yarar var. 2 Ağustos 1990 tarihinde Irak birlikleri Kuveyt'i

Devamı 16. sayfada

Kürdistan'da durum: Newroz yaklaşırken Kürdistan'da devlet terörü ve tutukalamalar arttı

Wêranşar: İlçede ERNK-ARGK pankartı asıldı. Sömürgeciler, Yezidi ve Müslüman Kürt çelişkisini körüklüyor
Amed: İHD'ye sömürgeci gözdağı, Hatip Dicle bir müddet tutuklandı. Bağlar semtinde büyük gözaltı. Kırklareli'de askerlik yapan iki yurtsever katledildi. Bağlar semtinde çöp kutusunda patlayan bomba 7 çocuğun yaralanmasına yolaçtı
Êlih: Serbest bırakılanlar tekrar tutuklanıyor
Tûx, Artemêtan ve **Dêrika Çiyayê Mazî:** Çok sayıda yurtsever tutuklandı. Tûx'ta şeyhlere koruculuk dayatması
Çewlik: Karakol komplosu, önce bombala sonra tutukla. Yayladere şehitlerinin cenazeleri daha verilmedi
Cizîra Botan ve **Girgê Amo:** Kara yağmur yağdı. Türk ordu birlikleri moral çöküntüsü içinde

Haberleri 6-7-8. sayfalarda

Kürdistan Ulusal Kongresi'ne doğru

Tarihinin hiçbir döneminde Kürdistan halkı, bu denli büyük oranda ulusal birlik ve mücadeleye gereksinim duymadı ve bu ölçüde olanaklara sahip olmadı.

Kürdistan halkı, dünya halkları arasında en kötü durumda olanı. Durumu insanlıkla çelişiyor. Halen bölünmüş bir ülke. Soykırıma uğratılan, tüm hızıyla asimile edilen, kendine yabancılaştırılmak istenen, ülkesinden kovulan, üzerinde her türlü oyunun oynandığı bir gerçekliği yaşadığımız tanım gerektirmeyecek bir aşikarlıkta ortada.

Günümüzde bölgemiz Ortadoğu'da olanlar da halkımız açısından çok çok önemli. Dünyanın en güçlü orduları ve politik güçleri bölgemizde kapıştılar. Ülkemiz de bu kapışmanın hem alanı, hem de hedefi oldu.

Çok daha tali insanlık sorunları, uluslararası en etkili platformların temel çözüm konusu haline getirilirken, dünyanın en büyük ulusal sorunu ve insanlık dramı olan Kürdistan sorunu halen hasır altı edilmek ve bazı kırıntılarla çözümsüz bırakılmak istenmektedir.

Diğer yandan Kürt ulusal yapısındaki bölünmüşlük, Kürt halkı adına hareket eden bazı güçlerin yakın döneme kadar dış faktörü aşırı abartmaları, zaman zaman düşmandan çok birbirlerine yönelmeleri, halka dayanan direnişi bir türlü temel almayışları, halkımızı dönem dönem hak etmediği yenilgilerle yüz yüze getirdi. Bu durum, halkın umut ve beklentilerine oldukça olumsuz yansıdı.

Devamı 3. sayfada

İÇİNDEKİLER

SAVAŞMADAN YENİLGİ ALAN TÜRK SÖMÜRGECİLİĞİ ŞİMDİ İÇ ÇELİŞKİLERİYLE YÜZYÜZE

ANAP'taki çelişkiler suni, bunlarla rejimin asıl çelişkileri örtülmek isteniyor

Türk burjuvazisi hedef şaşırtmada ustadır. Türk burjuva politik arenası, basın, radyo ve televizyon gibi medyalarda birden bire Semra Özal'ın İstanbul ANAP il başkanlığına adaylığı tüm temel konuların önüne geçti. Savaş haberleri, işten atılan binlerce işçi, işkence, ekonomik darboğaz vb. hayati konular neredeyse taliye alındı. En usta basın kalemşörleri, ustalıklarını bu temel konuları hasıraltı etmeye ve ANAP içindeki, toplumun hiç de temel gündem konusu olmaması gereken "muhafazakar-liberal" kavgasına ayırıyorlar.

Şunu hemen belirtelim; bizce bu rejime Semra Özal yakışır. Üstelik İstanbul il başkanlığı az bile. Başbakan ya da devlet başkanı olsa daha isabetli. Sanki diğerleri ondan daha mı iyiler?

Türkiye'yi bir çetenin yönettiği kesin; toplumun en ahlaksız, düşkün, değer tanımayan çetesi. Ancak bu çete rejimin iradesiyle başta kalıyor. Talan, baskı, işkence ve şövenizme dayanan bir rejime en iyi böylesi bir çete yaraşır.

Şimdi kalkıp bir Yıldırım Akbulut, Cemil Çiçek, Mehmet Ke-

Devamı 12. sayfada

Direniş kahramanlarımız

Oturmuş kişiliğin, ağırbaşlılığın, kararlılığın, fedakarlığın ve mücadeleye bağlılığın ölümsüz militanı:

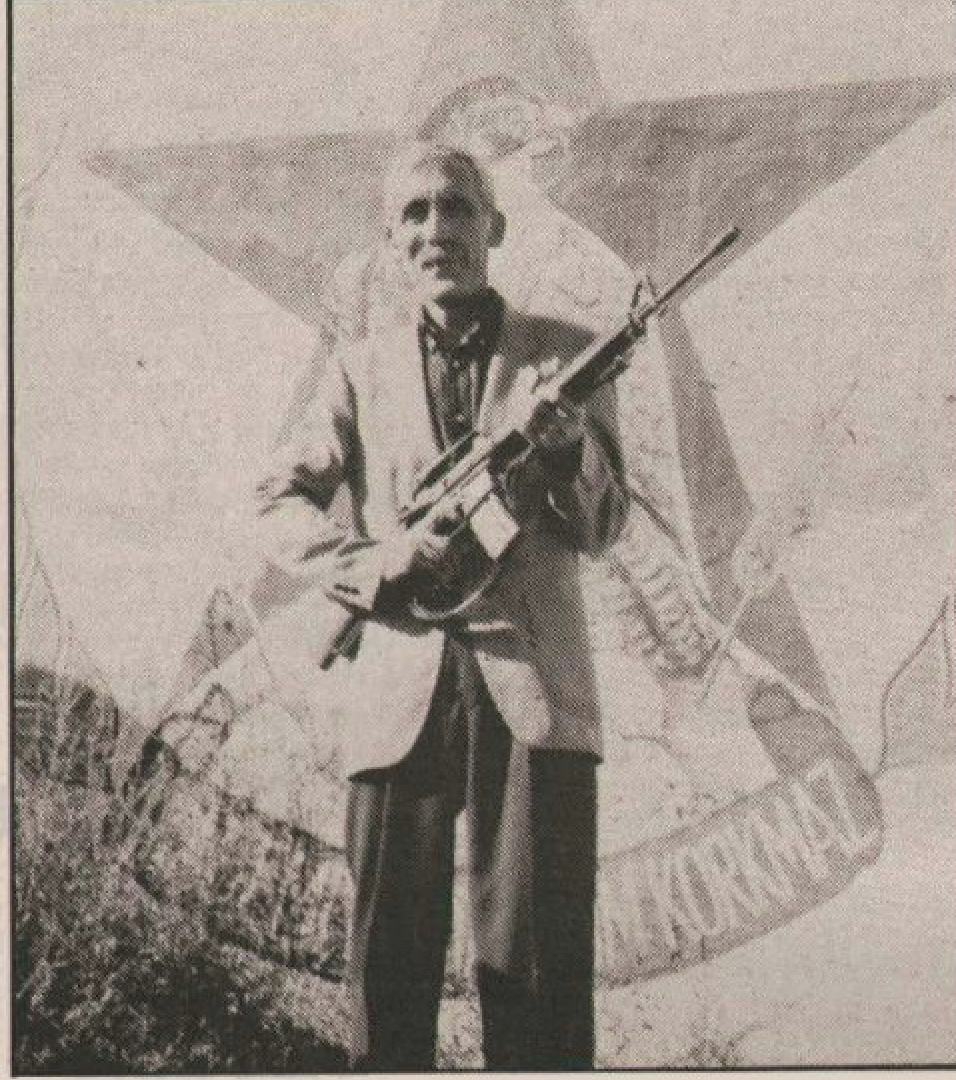
Latif TEPE

Halk savaşının kesintisiz olarak gelişmesini sağlayan şehitler kervanına katılan yoldaşlarımızdan biri de **Latif TEPE** (Müslüm) yoldaş oldu. **Latif TEPE** yoldaş, 15 Mart 1990 tarihinde Şırnak'ta sömürgeci düşman kuvvetleriyle girdiği bir çarpışma esnasında kahramanca savaşarak şehit düştü.

Dersim'in Kisle (Nazımiye) ilçesinden gelen **Latif** yoldaş, PKK hareketinin henüz çok genç olduğu ve yeni gelişmeye başladığı 1976 yılında ulusal kurtuluş saflarına katıldı. Bir devrimci sempatizan olduğu bu dönemde, değişik sosyal-şoven grupların Dersim gençliği üzerinde kurdukları etkinliğe rağmen, hiç bir ikirciliğe düşmeden, tercihini ulusal kurtuluştan yana kullandı. İçinde bulunduğu koşullar ve özgün durumu gözönüne getirildiğinde, bu tercih son derece önemliydi. **Latif** yoldaş, bir çok insandan farklı olarak, sadece gençliğe özgü bazı duygular ve yaklaşımların sonucu olarak devrimci saflara katılmış değildi. O devrimci hareketin saflarında bulunan herkesten yaşça çok daha ilerdeydi. Evliydi, çocuk sahibiydi ve memurluk yapıyordu. Bu yüzdendir ki, tercihi başkalarından çok daha bilinçli ve içten oldu. Kısa bir süre içinde de olsa, kararını düşünerek verdi. Daha sonraki süreç bu kararında ne denli samimi ve tutarlı olduğunu ortaya koydu. Nitekim devrimci saflara hızla akan gençlik yığınlarının önemli bir kesimi, düşman saldırılarının yoğunlaştığı ve faşist darbenin ayak seslerinin duyulmaya başladığı bir dönemde aynı hızla saflardan uzaklaşırken, **Latif** yoldaş mücadeleye katılımını daha da pekiştirdi. 12 Eylül askeri-faşist darbesiyle birlikte aranır duruma düşüp legal çalışma koşullarını yitirince, düzenle bütün resmi bağlarını kopararak dağa çıktı. Yaşamını tamamen ulusal direniş mücadelesine adadı.

Latif yoldaşın tercihinin anlamını daha iyi kavramak için, kısaca da olsa o dönemin koşullarına değinmekte yarar vardır. Başkan **Abdullah ÖCALAN** yoldaşın, insanımızın Kürt'ten söz edildiği zaman, adeta kendisinin içinde yer almadığı ve Tanrının lanetine uğramış bir kavimden söz ediliyormuş gibi davrandığını; geçmiş direnişlerin soykırımlarla bastırılmasının yaşanan iç ihanetin buna temel oluşturduğunu belirtir. PKK hareketinin Dersim'e girdiği dönemde, ülkemizin eski direniş ocaklarından biri olan zeminde yaşanan gerçeklik tam da buydu. Gençlik kitleleri, henüz kırkıncı yılını bile doldurmamış olan dünün o korkunç soykırımından habersizdi ve ağırlıklı olarak Kürdistan gerçekliğini tanımayan çeşitli sosyal-şoven grupların arkasına takılmıştı. Kitleler sözümona sosyalizmi tartışan ve özgür bir toplum vaad eden bu gençlerin düşüncelerini ilgisizlikle izliyor; kimi zaman alaylı onaylarla gençlerin gönlünü almaya çalışıyordu. Gençlerin gelecek kitleleri hakkında çizdikleri tablo kitleler açısından gerçekleşmesi olanaksız bir düştü ve arasıra konuk edilen din adamlarının öte dünyanın güzelliğine ilişkin vaazlarına benziyordu. Halk bu gençliğin yapısını iyi tanıyor ve bu tür düşünceleri tartışmasında fazla bir sakınca görmüyordu. Masalların hiç kimseye zararı dokunmazdı. Yapılanlar gençlik heveslerinin bir ürünüydü ve gelip geçiciydi. Gençlik heveslerinin panzehiri ise olgunlaşmaktı. Yıllar ilerledikçe bu gençler masal anlatmayı bir yana bırakacak ve ayaklarını daha sağlam yere basacaklardı.

Buna karşılık, halkın ulusal kurtuluşçu düşüncelere yaklaşımı çok daha farklıydı. Ulusal kurtuluş düşüncesinin adım attığı yerde somut konuşuluyor, geçmişte ve anda yaşanan tartışılıyor, tarih sorgulanıyordu. Burada öbür insanların tehlikesiz ve ciddi sakıncalar arzetmeyen masalları yoktu. Bunun için hemen herkes açıkça çok tehlikeli şeylerle uğraşıldığını söylüyordu. Kabuk bağlamak üzere olan ve unutulmak istenen eski yara hiç deşilmemeliydi. Yaranın deşilmesi ve Kürtlükten söz edilmesi yeni bir soykırımı gündeme getirecek; top ve tüfekle donanmış olan cellatlar yeni bir 'sel harekâtı'na girişerek, Dersim'i bu kez tamamen yok edeceklerdi. Ulusal kurtuluştan söz eden gençler Kürtleri tanımıyorlardı. Kürtlerin birlik olmaları düşünülebilir miydi? Dersim yenilgisine, kırımına yol açanlar içerdeki hainler değil miydi? Aşiret aşirete, kabile kabileye, kardeş kardeşe, baba oğula karşı savaşmamış ve Türk egemenliği böyle sağlanmamış mıydı? Kürtlük ölmüştü; geçmiş direnmelerin zihinlerden silinmeyen pratiği, Kürdün köle olarak yaşamayı hak ettiğini göstermişti. Keklik soyundan gelen Kürt özgürleşemez ve kendi kendisinin efendisi olamazdı. Genelde Dersim insanının çeşitli sosyal-şoven gruplara karşı takındığı tutumdan farklı olarak, ulusal kurtuluşçu düşüncelere yaklaşımı böyleydi.

Kuşkusuz her iki yaklaşım biçimi apayrı bir içeriğe sahipti. Kürdistan Devrimcileri'nin bulunduğu bu zeminde, geçmişin ele alındığı ve ulusal kurtuluş sorununun değerlendirildiği tartışmalar tam bir ciddiyet içinde gerçekleşiyor; karşı koyar tutumlar içine girseler bile, insanlar kendi sorunlarının tartışıldığını biliyorlardı. Bu durum halk kitlelerinin aydınlanması, kendi gerçekliğine doğru yaklaşması ve gerçekliğini değiştirme çabalarına katılması için elverişli bir temel yaratıyor; bu temel üzerinde sürdürülmesi gereken ikna çalışmalarının başarısına zemin hazırlıyordu. Denilebilir ki, **Latif TEPE** yoldaş, bu tartışmaların daha başlangıcında ulusal kurtuluş yolunda yürümeye karar veren halktan ilk insanımız oldu. **Latif** yoldaş 1937-38 soykırımının hemen öncesinde, 1936 yılında gözlerini dünyaya açtı. Ailesi soykırımın dışında kaldı, buna rağmen soykırımın etkilerini çok yakından tanıdı ve yaşadı. Ailesinden ve çevresinden Türk sömürgecilerinin Dersim'de giriştikleri çılgınlığı ve vahşeti dinledi. Düşmana karşı kini daha çocuk yaşlarda şekillendi. **Latif** yoldaş ulusal kurtuluşta karar kılmasında bu kinin oynadığı role de değiniyor; *"Devrimci olmamda, özellikle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tercih etmemde Dersim katliamının derin etkisi, kaba biçimiyle de olsa kısmi yurtseverlik, okul ve askerlik dönemi ve yaşam kavgası sürecinde Kürtlükten ötürü uğradığım ağır ve yıpratıcı hakaretlerin rolü olmuştur"* diyor. O kökleriyle Dersim'in ve dolayısıyla Kürdistan'ın asıl gerçekliğine bağlı olan bir aydındı. PKK hareketinin yaşam gücü veren düşünceleriyle bu köklerini daha da sağlamlaştırdı. Kendi deyişiyle kaba yurtseverliğini daha da özlü kılarak, özgür vatan için can vermeye götürecek bir düzeye ulaştırdı. Dersim zeminindeki devrimciler arasında, O'nun kadar vatan toprağını tanımaya çalışan kişi çok azdı ya da yoktu. Fırsat bulduğunda Dersim'in her köşesini dolaşır, her dağın doruğuna ulaşmaya çalışır, bu toprakları her şeyiyle tanımak ister ve tanıdıkça daha çok bağlanırdı.

Latif yoldaş başlangıçta belediyede memur olarak çalışmaktaydı. Bu dönemde mali olanakları çok zayıf ve hatta yok denecek ölçüde az olan devrimci güçlerin bir çok ihtiyacı O'nun tarafından karşılanıyordu. Mesleğinin niteliği gereği halkla sürekli ilişki halindeydi. Kendisi de halktan biri olduğu için, insanlarla ilişki kurmakta ve kaynaşmakta hiç zorlanmadı. Bu dönemde henüz yurtseverlik düzeyinde olan faaliyetleriyle devrimci çalışmalara katkıda bulundu. Bir çok köylüyle ilişkiler kurdu ve ilişkilerini Harekete aktardı. Maddi olanaklarının yarısıra evini de devrimcilere açtı. **M. Hayri DURMUŞ** yoldaşın da aralarında bulunduğu ve **Kürdistan Devriminin Yolu** adlı belgenin hazırlanmasını üstlenmiş bir grup arkadaşı evinde bir süre konuk etti. Daha sonra yeni açılmış olan süt fabrikasına geçti. Profesyonel olarak devrimci çalışmalara katıldığı döneme kadar burada memurluk yaptı. **Latif** yoldaş oturmuş kişiliği, ağırbaşlılığı, kararlılığı, fedakârlığı ve mücadeleye bağlılığıyla halkın ve yoldaşlarının engin sevgi ve güvenini kazanırken, içerde ortaya çıkan ve hareketi ele geçirmek isteyen bozguncuların da boy hedefi haline geldi. Bu güçlerin dayanaksız iftiralarına ve iğrenç saldırılarına maruz kaldı; hatta hareketten tamamen dışlanmak istendi. Ancak bütün bu saldırılar ve yıpratma girişimleri O'nun PKK hareketine olan bağlılığını sarsmaya yetmedi. Böyle bir ortamda bile şehir merkezinde mülkiyeti kendisine ait olan evini sattı ve aldığı paranın esas bölümünü silah temin etmek isteyen parti örgütüne bağışladı; geri kalanını borçlarına ödedi.

Latif yoldaş, 12 Eylül darbesinden sonra, sömürge polisi tarafından aranır duruma düştü. Bu koşullarda yeni bir tercih yapma sorunuyla yüzyüze geldi: Ya polise teslim olacak ve mesleğini sürdürmenin olanaklarını arayacaktı, ya da varlığını tamamen mücadeleye adayarak devrimciliği meslek seçecekti. Kürdistan'daki her ailede görüldüğü gibi, **Latif** yoldaşın da bazı ailesel sorunları vardı. Eşine ve iki çocuğuna bakmakla yükümlüydü. Yan geliri bulunmuyordu ve ailesine bakabilecek kimsesi yoktu. Eşi devrimci mücadeleden uzaklaşmasını, memurluğa devam etmesini ve ailesine bakmasını istiyordu. Üstelik düşman aranır duruma düşen devrimcilerin aileleri üzerine çullanıyor, her türlü ahlaksızlığı uyguluyor ve düşürmeyi deniyor, böylece devrimcileri teslim olmaya zorluyordu. **Latif** yoldaş da bunun farkındaydı. Ancak O namus sorununu dört duvar arasında arayacak ve sahiplik edecek biri değildi. Vatanın ve ulusun namusu her şeyin üstünde geliyordu. Vatan toprakları yabancı egemenler tarafın-

Devamı 17. sayfada

Berxwedan
Rojnameya Kurdî û Tirkî
Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 16 12
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÛÇEYAN
(HABER MERKEZİ)
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln
Avustralya 3.00 $ / Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr. / Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff. / Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £. / İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr. / Norveç 10.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 30.- DM	6 ay 35.- DM
12 ay 60.- DM	12 ay 70.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

Sömürgeci vahşet ve provokasyona karşı Şirnex ayaklandı

Şirnex (Berxwedan): Şirnex'ten muhabirimizin aktardığına göre halk ayaklanması şöyle gelişti:

Olaylar, hemen Şirnex'in alt tarafındaki Kömür Ocağı'nda 28 Şubat günü sabahın erken saatlerinde başladı. Kömür ocağını yıllardır Alixan Tatar ailesi işletiyor. Bunlara ordu komutanları, ANAP Şirnex milletvekili ve şehirdeki sarı Maden-İş sendikasının yöneticileri de dahil. Bu grup halkın sırtından milyarlar kırıyor.

Çoğu göçertilen köylerden olan binlerce köylü de geçimlerini toplayıp katırla taşıdıkları kömürle sağlıyor. Askerler ve Tatar çeteleri, köylülere karşı zor kullanarak kömür toplamalarını önlüyorlar. Köylüleri yakalıyor, ateş ediyor, kurşuna diziyor, hayvanlarını öldürüyor, çırılçıplak soyarak şehire yolluyorlar.

28 Şubat sabahındaki olay çok daha büyük çaplı oldu. Ocağın hemen yanındaki bölüğün komutanı emrindeki 100 askere ateş emri verdi. Birçok köylü yaralandı. Bunlardan ikisinin öldüğü söylendiyse de, bu daha kesinleşmedi. Çünkü, halen kayıplar çok, ancak burada **Fahrettin TEPE** adlı yurtseverin ağır yaralandığı tespit edildi. Bu köylü olaydan çok sonra hastaneye kaldırıldı. Burada köylülerin kaçırma fırsatı bulamadığı 200 kadar katır da askerler tarafından öldürüldü. Bu bir katliamdı; köylülerin tüm serveti ve geçim aracı hayvanlarıydı. Burada bir de asker öldü. Askerlerin ateşi sırasında isabet alan elektrik tellerine basan korku içindeki bu asker öldü.

Halk şehir girişindeki barikatı ezerek aştı

Şehirdeki halk daha ocaktaki olayları bilmiyordu. Yüzlerce özel tim, asker ve polis şehrin Qilaban tarafından girişinde barikat kurdu. Ancak halk barikatı ve ateş tehlikesini dinlemedi, düşmanı geri püskürttü, asker ve özel timler şehir içine doğru kaçmaya başladılar.

Kaçan asker ve özel timler, halka gözyaşartıcı bomba atıyor ve kurşun sıkıyorlardı. Bu, halkın galeyanını daha da artırdı. Esnaf hemen dükkanlarını kapattı. Tüm şehir kadın, çocuk ve yaşlısıyla caddelere doldu. Eylem tam bir ayaklanmaya dönüşmüştü. Her taraftan halka ateş açılıyordu. Halkın elinde silah yoktu. Kimse silah da kullanmadı, ancak taş, kürek vb. ele geçirilen eşyalarla direniliyordu.

Kitle önce PTT binasına yöneldi, burayı tamamen tahrip etti. Lise öğrencileri de toplu halde okuldan çıktılar ve eyleme katıldılar. Bunlar lise binasını da büyük ölçüde tahrip ettiler. Bir anda eyleme katılanların sayısı 20 bini aştı. Aslında tüm şehir halkı eylemdeydi.

Asker ve özel timin ateşiyle düşenlerin sayısı çok fazlaydı. Bir anda en az 20 kişinin öldüğü ve 100 kişinin de yaralandığı halk arasında yayıldı. Gerçekte manzara buydu. Düşman ölü ve yaralılara müdahaleyi önlüyordu.

Bu kinle kitle ANAP'lılar kahvesi olarak bilinen binayı ve içindeki Atatürk büstünü tahrip etti, arkasından şehrin göbeğindeki Atatürk heykelini, şehirdeki tek banka olan Ziraat Bankası'nı, Askerlik Şubesi'ni ve Valilik Binası'nı taşa tutarak tahrip etti. Hastanenin araçları da tahrip edilenler arasında. Çünkü, ölü ve yaralıların hastaneye kaldırılmasına izin verilmiyordu. Ancak cankurtarana dokunulmadı. Halk sömürgeci devlete ait her kuruma kinle saldırıyordu. Cumhuriyet İlkokulu da saldırıya uğradı. Fakat içeride çocukların olduğu farkedilmesi üzerine bundan vazgeçildi.

"Yaşasın PKK", "Yaşasın Kürdistan" sloganları

Eylem tam bir halk ayaklanmasıydı. Düşman kaçıyor, halk kovalıyordu. Halk eylem boyunca "Kahrolsun Türk Devleti", "Yaşasın Kürdistan", "Kahrolsun ANAP Hükümeti", "Kahrolsun Özal", "Yaşasın PKK" vb. sloganları atıyordu. Ortalık bir savaşı andırıyordu. Ölü ve yaralıları sayma olanağı yoktu. Kan, halkı daha da kinli kılıyordu. Hepimizde egemen olan duygu sanki eylemimizle düşmanı Şirnex'den, Kürdistan'dan kovuyorduk.

Düşman ağlıyor, çeteler saf değiştiriyor

Çatışmalar çetelerin bulunduğu mahalleye doğru gelişince, bazı çeteler korkudan havaya mermi sıktılar. Bazı özel tim elemanları, "Bakın... bakın PKK'lılar o taraftan bize ateş ediyor" diye bağırdılar. Gerçekte ortada ateş eden PKK'li yoktu. Tüm halk PKK'li olmuştu. Silahla ateş edenler ise çetelerdi. Bazı çeteler özel timlerin karşı koymasına rağmen yaralıları sırtlayıp hastaneye yetiştirmek, bazıları da çatışma alanından uzaklaştırmak istedi. Bir ara vali, belediye hoperlörlerinden, halkı gösteriye son vermeye çağırdı. Bazı çeteler küfür etti, "Kaç kişi öldürdünüz, keşke birkaç asker de ölseydi" dediler.

Bir özel tim elemanı da, korkudan olacak, benzi atmış, "Halka ateş etmek istemiyorum" diye bağıra bağıra kaçıyordu.

Halk ayaklanması gece karanlığına kadar sürdü.

Ayaklanmanın şehitleri ve isimsiz kahramanları

Ayaklanmada kesin iki yurtseverin şehit olduğunu tespit ettik; **Salih TALAYHAN** (17) ve **Şehmus YORGA** (19). Biri bayan beş yurtsever de kurşunla yaralandı. Bunlardan isimleri tespit edilenler; **Bahattin KÜLTER, Sıddık BAYRAM, Emin ATEŞ** ve **Fahrettin TEPE**. Hafif yaralanan çok sayıda yurtsever de hastaneye kaldırılmadığı için isimleri tespit edilemedi. Gerçekte şu ya da bu şekilde yaralananların sayısı onlarcadır. Çok sayıda yurtsever de kayıp. Bunlardan bir kesimi tutuklu ya da öldürülmüş de olabilir. Sömürgeciler şimdilik bunları gizliyor. İsimleri tespit edilen tutuklu sayısı da 7, fakat gerçek tutuklu sayısı 100'ün üstünde.

Şehitlerden **Salih TALAYHAN**, ayaklanma günü gecesi gömüldü. Halkın büyük çoğunluğunun gömülmeden haberi olmadı. Yine de yüzlerce yurtsever cenaze merasimine katıldı. Şehidin babası mezar başında yaptığı konuşmada, "Oğlum şehit oldu, namus yoluna gitti, şerefli olan herkesi yarın (Cuma günü) silahını almaya ve direnmeye çağırıyorum" dedi.

Geceleyin şehirde operasyonlar olmadı. Askeri birlikler de geceyi korku içinde geçirdi. Ancak tanklarla ve binlerce askerle tahrip edilmiş binaların etrafını tutmayı da ihmal etmediler.

1 Mart günü sabah erken saatlerde ikinci şehit de gömüldü. Sömürgeciler gömme eylemi için günün geç ve erken saatlerini seçmekle, cenaze merasiminin kitle gösterisine dönüşmesini önlemeyi hedeflediler. Halkın kutsal görevini yerine getirmesini bu tür hilelerle önlemek istediler. Bir anlamda bunu becerdiler de. Ancak halk bu kaybını telafi etti. Bir gün içinde en az beşer bin yurtsever şehit ailelerini ziyaret ederek, iki şehidin de kendi şehitleri olduğunu belirtti.

1 Mart günü yine dükkanlar açılmadı, öğrenciler okula gitmedi. Tanklar her tarafı tutmuştu. Halk büyük gruplar halinde toplanıyordu.

Kürdistan Ulusal Kongresi'ne doğru

Baştarafı 1. sayfada

Bugün ise farklı bir noktadayız. Yukarıda sayılan olumsuz yaklaşımların sahiplerine ve halka hiç bir şey kazandırmadığı, tam tersine çok şey alıp götürdüğü; ama bunun karşıtı olarak da kazanmanın yolu tarihsel deneyimlerle ortaya çıkmıştır. Tarihin bu elverişli döneminde yenilgiyi değil zaferi yaşamak için, tarihi deneyimlerden sonuç çıkarmamız yetecektir. Halk olarak ulusal bilinç ve direnç isteği ile doluyuz. O halde en temel görevimiz, dönemin ve koşulların gereğine uygun olarak ulusal birlik yolunda adım atmak ve bunun gerektirdiği sorumluluğu gösterebilmektir.

Halkın temel bir talebi ve tarihi bir zorunluluk olan ulusal birliği gerçekleştirmek için, dönemi güçlü bir birlik ve direnişle karşılamak için Kürdistan'ın en büyük politik güçleri, uzun süredir oldukça kararlı bir çalışma içine girmemişlerdir.

Avrupa ERNK Temsilciliği'nden aldığımız sözlü açıklamaya göre Kuzey Kürdistan'dan PKK, Doğu Kürdistan'dan İ–KDP ve Güney Kürdistan'dan da Irak Kürdistani Cephe'nin temsilcileri, Ulusal Kongre'yi toplamak için üç temsilciden oluşan bir komite kurdular. Bu komite, bir anlamda Kürdistan adına şimdiden tek inisiyatifli Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi niteliğindedir. Komite, şimdiden basın karşısına çıkmada ve çeşitli platformlarda temsil konusunda bazı kayıtlar tespit etmiştir.

Halkımıza müjdeliyoruz; Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi, ulusal bağımsızlık ilkesini ve ulusal direnişi; halkın siyasal ve silahlı direnişini geliştirmeye temel almaktadır. Komite'nin çalışmaları, Kürdistan'a, halkı birleştirmeye ve birleşik mücadelesini yükseltmeye yöneliktir. Ancak böyle bir mücadele yaratıldığı takdirde, uluslararası alanda güçlü bir temsil sağlanabilir.

Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi'nin çalışmalarından, dürüst ve halkın kurtuluş davasına bağlı olan herkesin coşku ve umut duyacağı açıktır. Şimdilik çalışmaların dışında da olsalar, eğer samimi iseler güçlerin dar endişelerinden sıyrılmaları halinde, bu tarihsel karar noktasında birliğe katılmaları önünde hiç bir engel yoktur. Komite'nin hedefi, tüm Kürdistanlı yurtsever politik güçleri kapsamaktır. Çünkü, buna varmak zorunludur. Elbette, parçalanmış Kürdistan'ın parçalarında farklı mücadele süreçleri ortaya çıkabilir, Ulusal Kongre zaten bu mücadeleler arasında koordine, birlik ve birbirine destek sağlama platformu olacaktır.

Gerçek bu kadar aşikar ve görevlerin büyüklüğü ortadayken, halen dar örgütsel tasa içinde olanların, birleşmeyenlerin, birleşmemeyi anlayış haline getirenlerin, geri platformları Ulusal Kongre'ye alternatif olarak alanların, bir takım kültürel platformları Ulusal Kongre'nin önüne almak isteyenlerin, kendi kendilerini aldattıklarını hatırlatmak istiyoruz.

Ulusal Kongre gibi kader belirleyici bir organa ilkeli ve sorumlu yaklaşmak, başta girişimin sahipleri olmak üzere Kürdistan adına hareket etme iddiasındaki tüm güç ve kişilerden beklenen tutumdur. Halkın bağımsızlık ve özgürlük hedefini, bir bütün olarak halkın iradesini temsil yetkisiyle tarih sahnesine çıkma iddiasındaki bir organla oynanamayacağını, tersinin yaratacağı olumsuz sonuçları herkesin kavradığı inancındayız. Temsil hakkı ve yetkisi de zaten, ancak bu ilke üzerinde kazanılabilir. PKK, İ–KDP ve Irak Kürdistani Cephe'nin birlikte çabasıyla oluşturulan Hazırlık Komitesi'nin mevcut iddiasının gerçek sahibi olabilmesi için, Hazırlık Komitesi'ndeki güçlerin sorumlu yaklaşımları belirleyici olacaktır. Ve böyle bir birlik, ulusal birlik ve mücadelenin Kürdistan'da tek geçerli politika olmasını sağlayacak, bunun dayatıcı gücü olacaktır. İnanıyoruz ki, Ulusal Kongre yolunda öncü düzeyde adım atan güçler, Kürdistan halkının çıkarlarını temel alma ve bu çıkarlar neyi gerektiriyorsa öyle hareket etme sorumluluğunu göstereceklerdir.

Buna göre yurtsever kişi, grup ve örgüt olarak her Kürdistanlı'ya, örgütüne düşen görev, Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi'nin çalışmalarına omuz vermektir.

Tüm yurtseverleri, dostlarımızı ve uluslararası kamuoyunu çok yakında Komite'nin resmi açıklamasıyla bilgilendireceğimiz umuduyla.

Berxwedan

ERNK Avrupa Örgütü'nün Şirnex'teki halk ayaklanması ve TC terörü üzerine olan 1 Mart 1991 tarihli basın açıklamasını kısaltarak veriyoruz:

Olayların Körfez Savaşı'nda Irak'ın Kuveyt'ten çekildiği ve savaşa son verildiğinin açıklandığı bir tarihe rastlamasına dikkat çekeriz. Bunu önemli bir nokta olarak görüyoruz.

– Türk sömürgeci devleti ve Özal başkanlığındaki ANAP yönetimi Türkiye'nin geleceğini Körfez Savaşı'na bağlamıştı ve ABD'den bile daha saldırgan bir tutumla savaş kışkırtıcılığı yapmaktaydı. Türkiye'nin hesaplarına göre savaş böyle sonuçlanmayacaktı. Türk ordusu Güney Kürdistan sınırına yığılmış ve büyük hazırlıklar yapılmıştı. Ancak Türk ordusu Güney Kürdistan üzerinden karadan savaşa giremeden, mevcut gelişme nedeniyle saf dışı kaldı. Türkiye, böyle olsa da orduyu çekmek istemiyor. Zaten, Kürdistan'da konumlanacak 5. Ordu'nun kurulması için hazırlıklar önceden başlatılmıştı. Esas olarak da bu askeri yığınak Kuzey Kürdistan'daki gelişmelere karşı yapılmıştı. Körfez krizi bahanesiyle de artırılan askeri yığınak -bu en az 400 bin asker sayısıdır- tümüyle Kürdistan'da tutulmak ve 5.Ordu olarak konumlandırılmak isteniyor. Bu askeri gücü burada tutmak için Türkiye bazı tertiplere kesinlikle ihtiyaç duymaktadır. Son olayları da özellikle bu nedenle kışkırtmış ve halkı isyana zorlamıştır.

– Türkiye tarihi boyunca her zaman uluslararası fırsatları Kürdistan üzerindeki hakimiyetini korumada kullanmaya çalışmıştır. Şimdi de yapmaya çalıştığı budur. Körfez Savaşı nedeniyle sözde Irak'a karşı yoğun askeri yığınakla adeta yeniden donatılan Türk ordusu, bu gücünü şimdi doğrudan doğruya Kürdistan üzerinde gerilla ve halka yöneltmiştir. Bu durumdan, Türkiye'ye asker gönderen ve silah veren bütün devletler sorumludur. Son örneği Şirnex'de yaşanan ve örnekleri artacak olan halka yönelik her katliam olayından, Türkiye'nin silahlanmasına katkıda bulunan güçleri sorumlu tutuyoruz ve suç ortağı ilan ediyoruz.

– Körfez Savaşı yeni bir aşamaya gelmiştir. Irak Kuveyt'ten çekilmiş ve ateşkes sağlanarak anlaşma koşulları üzerinde görüşmelere başlanmıştır. Bu durumda Irak "tehditi" bahanesi de ortadan kalkmıştır. Körfez Savaşı bahanesiyle Türkiye'ye gönderilen Çevik Kuvvet birliklerinin, konumlandırılan füzelerin ve her türlü silahın geri çekilmesi gerekmektedir. Böyle olmaması halinde, Çevik Kuvvet birliklerinin ve füzeler de dahil her türlü silahın gönderilme amaçlarının Körfez kriziyle ilgili olmadığı ilgili güçler tarafından resmen itiraf edilmiş olacaktır.

Aynı gün şehre ANAP Mêrdîn milletvekili Nurettin Yılmaz ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu geldiler. Aksu, çarşıdan geçerken bindiği arabadan halkı selamlamaya çalıştı. Ancak halk onun bu hareketine sessiz bir protesto ile karşılık verdi. Nurettin Yılmaz, halkla Kürtçe konuştu, valiyle görüştü, validen tutuklananların bırakılmasını istedi. Halk da zararlarının karşılanmasını, kömür ocağındaki talan ve baskının önlenmesini ve suçlulardan hesap sorulmasını istedi. Aksi durumda tekrar, hem de daha büyük bir ayaklanma içine gireceklerini dile getirdi. Bu, şehirde herkesin taşıdığı ortak duyguydu.

Şirnex iki şehit ve çok sayıda yaralı verdi. Ancak güven ve direnç kazandı. Şirnex, 1991 ayaklanma sürecinin başlarını yaptı.

Şirnex ayaklanmasına düşman provokasyonu neden oldu. Bundan çıkaracağımız net sonuçlar var: Düşman kitlesel kıyımlara hazırlanıyor. Ordu gücünü bunun için Kürdistan'da muhafaza ediyor. Fakat ortaya çıkan bir gerçek daha var: Kürdistan halkı ayaklanmaya hazır ve istisnasız her kitle gösterisi ve ayaklanmasında halkın sloganı ulusal bağımsızlık ve PKK öncülüğüne bağlılıktır.

Şu gerçek net ki, düşmanı geriletecek de halk ayaklanmalarıdır ve Kürdistan çok büyük bir ayaklanma sürecine girmiştir. İnanıyoruz ki Şirnex, ulusal kurtuluşa varacak bir ayaklanma sürecinin yeni bir halkasıdır.

Milazgir

İki ARGK gerillası, binlerce askerden oluşan düşman güçleriyle 16 saat çarpıştı. İki özel tim ve dört asker ölümle cezalandırıldı. Aralarında subayların da olduğu 10'un üstünde düşman askeri yaralandı. Kahramanca direniş içinde AGİT isimli savaşçı şehit düşerken, ÇIYA isimli savaşçı da ağır yaralı olarak esir düştü

Milazgir (Berxwedan): Milazgir (Malazgirt)'in hemen bitişinde, Milazgir-Kop (Bulanık) karayolu üzerinde yeralan Okçiyan köyünde gerillaların varlığını haber alan Türk askeri birlikleri, sabah saat 7.00'den başlamak üzere köyün etrafına güç yığdı. Sömürgeciler, Milazgir ve Kop'tan panzerler ve binin üzerinde asker aktardılar. Muş'tan da helikopter ve askeri araçlarla çevik kuvvet birlikleri köye aktarıldı.

Sömürgeciler panzer ve Milazgir belediyesine ait bir dozerle sadece iki gerillanın bulunduğu eve saldırdı. Amaçları evi yıkmaktı. Gerillalar, tereddüt etmeden düşmana ateşle cevap verdiler. Saat 07.00'de başlayan çatışmanın ilk saatlerinde, **Çiya** ve **Agit** isimli kahraman ARGK gerillaları, düşmandan daha azgın saldıran ve evi üzerlerine yıkmak isteyen dozer şoförü Kemal Namlı adlı ajan-uşağı vurdular. Muhabirimiz bu kişinin ilçede sömürgecilere uşaklığı ile tanındığını, ağır yaralandığını, ancak hanüz ölmediğini (1 Mart, gece saat 21.00'e kadar) söyledi.

Çarpışmanın öğleye kadar olan saatlerinde iki özel tim elemanı ve dört askeri öldüren iki gerilla, biri üsteğmen, biri astsubay 6 askeri de yaraladı. Ölü ve yaralı düşman askerlerinin helikopter ve ambülanslarla Muş hastanelerine taşınmasıyla halk çarpışmayı ve düşmanın kayıplarını öğrendi. Milazgir'de de tüm halk saatlerce çarpışma seslerini duydu.

Özel timi, polisi ve askerlerine rağmen iki gerillanın direnişini kıramayan sömürgeciler, durmadan yeni silahlı birlikler yığdı. Çarpışma sürdükçe ambülanslar, sürekli ölü ve yaralı düşman askerlerini taşıdı. Halk bu şekilde ambülansların gece karanlığına kadar çalıştığını söyledi. Halk çarpışma bölgesine yaklaşamadığından, ilk sayılan düşman ölüleri ve yaralıları dışındaki kesin sayı öğrenilemedi. Ancak bir o kadar daha ölü ve yaralı verdirildiği kesin.

Çarpışma gece saat 10.30'a kadar sürdü. İki gerilladan genç olanı, **Agit** şehit düştü. Ağır hasta olan ikinci savaşçı **Çiya** ise, ağır yaralı olarak düşmana esir düştü. Yaralı savaşçı Muş devlet hastanesine kaldırıldı. Şehit savaşçı ise çarpışmanın geçtiği köyde, ancak köy mezarlığının dışına gömüldü.

Çarpışma alanının içinde kalan adı tespit edilemeyen küçük bir kız çocuğu da aldığı kurşunlarla hayatını kaybetti. Muhtemelen annesi olan bir köylü kadın da ağır yaralandı.

Düşman ancak iki savaşçının mermilerinin bitmesi, top, roketler ve panzerle evi yıkması üzerine iki savaşçının direnişini kırabildi.

Mihemedê Fehîm adlı yurtsevere ait olan ev yıkılırken, evin ağılında bulunan 15 büyük ve 25 küçük baş (koyun) hayvan da öldü.

Sömürgeciler, Okçiyan köylülerine de hakaret ve işkence yaptılar. Köyden kaç yurtseverin tutuklandığını tespit edemedik.

Şehit savaşçı **Agit**, ARGK saflarına yeni katılmıştı. Buna rağmen çarpışmada gösterdiği ustalık, sergilediği büyük direniş ve düşmana verdiği kayıpla nasıl bir kahraman olduğunu gösterdi.

Ağır yaralı olarak esir düşen savaşçı **Çiya** ise, belli bir süredir ağır hastaydı. Bu nedenle ilçeye yakın bir yerde bulunuyordu.

İki savaşçının büyük direnişi, şimdiden alanda bir destana dönüştü. Temas kurduğumuz yurtseverler, Milazgir'in çok gururlu olduğunu, bu iki kahramanın bölgelerinde yarattıkları destandan onur duyduklarını ve iki kahramanın halkın kalbinde yer yaptığını söylediler. Aynı yurtseverler, düşmana verdirilen büyük kaybın büyük sevinç yarattığını, saatlerce çarpışma sesini duyan halkın, çarpışmanın düşmana pahalıya malolduğunu anladığını söylediler.

İki savaşçının yarattığı Okçiyan destanı, ARGK'nin mücadele tarihine altın bir zafer olarak geçecektir.

Pazarcix

Cephane trenine ARGK sabotajı: 24 vagon yuvarlandı, büyük maddi zarar meydanan geldi, tren makinisti öldü, çok sayıda asker yaralandı

Pazarcix (Berxwedan): Şubat ayı ortalarında ARGK gerillaları, Pazarcıx'ın Sarıuşağı köyü civarında bazı demiryolu raylarını sökerek, askeri cephane taşıyan yük trenine sabotaj yaptılar.

31 vagonluk trenin 24 vagonu raydan çıkarak bayır aşağı yuvarlandı, bunlardan üç vagon katardan koparak dereye kadar yuvarlandı. Trende tank, askeri ambülans, vinç vb. askeri malzemeler bulunuyordu. Vagonların raydan çıkması üzerine bu malzemeler uzaklara kadar saçılarak, büyük kısmı tahrip oldu. Halen bu malzemenin enkazı olay yerinde bulunmaktadır.

Raydan çıkan trenin makinisti de olay sırasında öldü. Cephaneyi korumakla görevli olarak trende bulunan askerlerden birçoğu yaralandı, bunlardan ölen olup olmadığı öğrenilemedi.

Sömürgeciler gizlemesine rağmen, bu eylemdeki kayıpları milyarlarca lira oldu. Eylemden sonra Sarıuşağı köyünü basan askerler, köylülere eziyet ettiler.

Hezex - Wan

İki azılı ajan ölümle cezalandırıldı

Nisebîn-Wan (Berxwedan): 14–15 Şubat gecesi Hezex (İdil)'in Xanikê (Kuzluk) köyüne giden ARGK gerillaları, yaptıkları köy toplantısının ardından Kurtilo lakabıyla bilinen, yıllardır sürdürdüğü ajan faaliyetiyle halka büyük zarar veren Ahmet Tan adındaki haini yargılayarak ölümle cezalandırdı, hainin cezası kurşuna dizilerek yerine getirildi.

Alandaki en güçlü dayanaklarından birini kaybeden sömürgeciler, gerillalar ayrıldıktan sonra Xanikê köyüne baskın düzenleyip, çok sayıda köylüyü işkenceli sorgudan geçirdiler. Askerler, köyde yaptıkları aramadan sonra aralarında Hacı Işık, Abdurrahman Akyüz ve Halef Sağlam ile isimlerini tespit edemediğimiz diğer üç yurtseveri gözaltına aldılar.

Muhabirimizin aktardığına göre, gerillalar, yakınları vasıtasıyla defalarca cezalandırılan haine haber yollayarak, ajanlıktan vazgeçmesini istediler. Hain ise meydan okurcasına ajanlık yapmaya devam etti, ta ki cezasını buluncaya kadar.

İkinci cezalandırma eylemi de Wan'da gerçekleştirildi, 16 şubat günü şehrin Altköprü mahallesi, Oğuzlar sokağında Halit isimli, aslen Farqin (Silvan)li bir ajan ölümle cezalandırıldı. Tüccar kılığında faaliyet gösteren bu ajan, ilerlemiş yaşına rağmen, Amed'ten Wan'a kadar geniş bir alanda çalışıyor ve kendisine bağlı pekçok muhbir çalıştırıyordu.

Bu eylemden sonra da polis ve özel tim şehirde birçok tutuklama gerçekleştirdi. Burjuva gazeteleri, sömürge valisi'nin açıklamasına dayanarak bunları PKK'li olarak yansıttı, gerçek ise tam tersidir, tutuklananların tümü masum yurtseverler.

Dîlûk

Savaş esirleri üç günlük uyarı amaçlı açlık grevi yaptı

Amed (Berxwedan): Dîlûk (Antep) E-Tipi cezaevinde kalan çoğu PKK'lı savaş esirleri son aylardaki keyfi tutuklamalar, işkence ve cezaevi ile karakollardaki ölüm olaylarını protesto etmek amacıyla 25, 26, 27 Şubat günlerini kapsayan üç günlük protesto ve uyarı amaçlı açlık grevi yaptılar.

1991 yılının ilk iki ayı içinde Kürdistan ve Türkiye'de binlerce yurtsever,demokrat ve devrimci gözaltına alınmış, bu sürede polis karakolları ve cezaevlerinde en az 15 devrimci ve yurtsever işlencede katledilmişti.

İstanbul-Beyazıt, 1 Mart '91 — Foto: Milliyet

İstanbul

Üniversite gençliği Sirnex halk ayaklanması ve Milazgir direnişiyle dayanışma eylemi yaptı

İstanbul (Berxwedan): 1 Mart günü, Beyazıt'taki İstanbul Üniversitesi'nde okuyan Kürdistanlı yüzlerce devrimci ve yurtsever,ERNK'nin örgütsel karar ve insiyatifiyle, halkın çok kalabalık bulunduğu Beyazıt meydanında Şırnex halk ayaklanması ve Milazgir direnişiyle dayanışma amaçlı bir miting yaptılar. Öğrenciler Kürtçe pankart açtılar, "Yaşasın PKK, ERNK ve ARGK" "Yaşasın Şırnex halk ayaklanmamız", "Yaşasın Milazgir direnişi", "Vur gerilla vur Kurdistanı kur" sloganlarını atarak, ayaklanma ve direnişle dayanışmalarını dile getirdiler.

Gösteri alanında yapılan konuşmada, Şırnex halk ayaklanması ve Milazgir direnişinin boyutları anlatıldı.

Yüzlerce çevik kuvvet polisinin saldırması üzerine, öğrenciler taş ve molotof kokteylleriyle cevap verdiler. Devrimci-yurtsever öğrencilerin militanca karşı koyuşu üzerine, çevik kuvvet polisleri kaçmak zorunda kaldılar. Daha sonra takviye olarak birlerce polis üniversitenin önüne yığılarak öğrencilere saldırdı. Eylemlerini başarıyla sonuçlandıran öğrenciler, bu defa ana kapıdan girerek, üniversite bahçesinde gösterilerine devam ettiler, burada diğe öğrenciler de gösteriye katıldı. Burada üniversite yönetiminin polisle işbirliği de protesto edildi ve Kürdistan'daki direniş üzerine konuşmalar yapıldı.

Eylem sırasında çok sayıda resmi ve sivil polis de yaralandı. Öğrencilerden yaralanan olup olmadığı ve gözaltına alınanların sayısı öğrenilemedi.

Birçok Avrupa ülkesinde televizyonlar, haber bültenlerinde öğrenci eylemini ve nedenlerini görüntüleriyle verdiler.

Bu başarılı eylem, yakın dönemde ERNK'nin insiyatifiyle gerçekleştirilen en kitlesel öğrenci eylemi oldu. Bu da gerek PKK'nin, gerekse Kürdistan'daki mücadelenin gençlik arasında nasıl olumlu etki bıraktığının en güzel örneği, aynı zamanda bundan böyle metropolden sömürgeciliği darbelemenin net bir işaretidir.

Amed

Kürdistan'ın birçok merkezinde PKK ve ERNK bildirileri dağıtıldı

Amed (Berxwedan): Muhabirlerimizden aldığımız bilgilere göre Amed, Nisêbîn, EElîh (Batman), Sêrt, Cizîra Botan,Girgê Amo (Silopi) Şirnex, Wan, Kosar (Kızıltepe), Mersin, İzmir ve İstanbul'da PKK ve ERNK'nin son bildirileri ile Yurtseer Gençlik Birliği'nin bildirileri dağıtıldı. Bunun yanısıra Amed'te Yurseever Dindarlar Birliği ve Mêrdîn'de de yerel düzeyde ARGK ile ERNK'nin bildirileri dağıtıldı.

Muhabirlerimiz vasıtasıyla gazetemize ulştırılan bilgilere göre halkın en fazla üzerinde durduğu üç konu var. Bunlar; kamuoyuna yansıyan PKK ile Güney Kürdistanlı güçlerin yürüttüğü ulusal kongre çalışmalarının sonucu, PKK 4.Ulusal Kongre kararları ve Ortadoğu krizinin mevcut aşamasında Kürdistan'ın yeri ve rolü konuları.

Sêrt

Direniş içinde şehit düşen bayan ARGK gerillasının kimliği belli oldu

Sêrt (Berxwedan): 4–5 Şubat gecesi Sêrt (Siirt)'te iki polisi yaraladıkatan sonra kendini vurarak şehit olan bayan ARGK gerillasının Gercûş, Silêbîn (Kömürcü) köyü doğumlu **Yıldız ŞENGÜL** olduğu öğrenildi. Şehit savaşçı, **Zozan** ve **Sultan** kod adlarını kullanıyordu, ARGK saflarına 1.5 yıl önce katılmıştı. Şehit savaşçının ailesi Nisêbîn'de oturmaktadır.

7 masum yurtsever öldürüldü, çatışmada öldürülen gerilla süsü verilmek istendi

Cizîra Botan-Nisêbîn Berxwedan: 22-23 Şubat gecesi Cizîra Botan'ın 10 km ötesinde yer alan, Güney Kürdistan sınırına yakın Narinciyê (Köyceğiz) köyü yakınlarında, düşmanın pususuna düşen 7 yurtsever, hunharca katledildi.

Türk devlet yetkilileri, bunların, "PKK'li teröristler" olduğunu iddia etti. Haberden sonra olayı çok yönlü araştırmaya başladık, katledilenlerin masum yurtseverler olduklarını tespit ettik.

Olay hakkında cesetlerin üzerine giden yurtseverlerden ve Nisêbîn'de şehit ailelerimizden birinden doğrudan aldığımız bilgiler şöyle:

"Şehit edilen yedi kişi de sivil elbiseli. Üzerlerinde birkaç silah var. Silahların onlara ait olduğu da kesin değil. Sonradan cesetlerin yanına bırakılmış olabilir.

Saat, para, kalem ve diğer eşyalarda video çekimi için yan yana dizilmiş, cesetlerin yanına konmuş. Yanlarında 3-4 kilo tütün ve 1-2 kilo kadar bal vardı. Bu satış için olamazdı.

Cesetler video çekiminden sonra bir daha taranmış. Amaç terörist süsü vermek.

Cesetler olayın hemen yakınındaki Tilêbel köyüne alelacele gömüldüler. Katliam anlaşılmasın diye köylülerin dini tören yapmasına ve gömme işlemine eşlik etmelerine izin verilmedi.

Katledilenler pusuya düşmüş olabilirler. Ancak izlendikleri, yerlerinin tespit edilip, teslim alınma yerine katledilmeleri ihtimali ağırlık kazanıyor.

Ölenlerden ikisi kardeş. Bunlardan ***A. Aziz Özdemir*** *Nisêbîn'de, kardeşi* ***Süphan*** *da Qamişlo'da oturuyor. Bunlar arasıra kaçakçılık yapıyor. Diğer beşi, Güneyli üçü aslen Şirnex-Xêrkan aşiretinden.*

Bunlar önce Nisêbîn civarından Güney'e geçmek istemişler, olanak bulamayınca Cizîra Botan tarafına sarkmışlar. Bu sürede ihbar edilip yerlerinin tespit edildiği ağırlık kazanıyor.

Ölenlerin çoğu Güneyli olunca olayın gerçeğinin duyulması gecikti."

Yine de olayın tüm detayları aydınlanmış değil. Gelecek sayımızda olayı tam aydınlatılmış olarak vereceğimize inanıyoruz.

ARGK'nin namlularından çıkan intikam ateşi ajanların yüreğine korku saldı

Geçen **Berxwedan** sayısında Midyad'ın namlı ajanı Sabriyê Cimo'nun öldürüldüğü bildirilmişti. Bu ajanın düşman tarafından en iyi şekilde saklanması, gerillaların hedefi olmaması için büyük bir özenle korunması düşmanın yanında taşıdığı önemden kaynaklansa da, sonuçta hakettiği cezaya çarptırılmaktan kurtulamadı. Gerek Midyad'ta gerekse soruşturma merkezlerinde halka karşı estirdiği terör uzun yıllardan beri bilinmekteydi. Her ne kadar beklenen sonuca ulaştıysa da durumunu kısaca izah etmek, olayın yarattığı etkinin belli oranda da olsa anlaşılmasına yardımcı olabilir.

Sabriyê Cimo babadan gelen geleneksel ajanlık ve halk düşmanı siyasetini, günümüzde de geriye kalan aile bireyleriyle beraber mücadelemize karşı sürdürmeye çalışıyordu. Bilindiği gibi Cimo aşireti, Şeyh Sait isyanına karşı, güçlerini devletin yanında savaşmak için Diyarbakır'a göndermişti. Kuşkusuz diğer bir çok hainleşmiş feodal aşiret ağası gibi Cimo aşiretinin de isyanı bastırmada rolleri olmuştu. Parlayan çağdaş ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında artık eski etkinliklerine ulaşamamakta, halk üzerinde etkileri geçerli kılmadığı için geriye kalan birkaç aile ferdiyle tek başlarına düşmanın yanında yer almaya çalışıyorlardı.

Berxwedan'da yer alan bölge muhabirinin haberinde Dekşûrî aşi-retinin lideri olduğu bildirilmiştir. Bu önceden doğru olsa da günümüzdeki bağımsızlıkçı mücadelenin etkisiyle ne Dekşûrî ne de Hêwerkî aşireti olarak hiç bir etkisi kalmamıştı. Geçmiş olaylardan sözederken ancak bu ayrım dile getirilebilir. Bu yüzden Sabriyê Cimo'nun halk arasında bu ölçüde bir rolü kalmamıştı. Aynı babadan olduğu diğer kardeşleri-nin, mücadelenin etkisi ve halk arasında karşılaştıkları tepkiler nedeniyle tarafsızlıklarını ilan ettikleri bilinen bir gerçektir.

Bu ajanın katıldığı bir suç da, Kerboranlı kadın direnişçilere Mêrdîn Emniyet Müdürlüğü'nde işkence yapmasıydı. Hatırlanacağı gibi Amed'deki savaş tutsaklarının açlık grevi direnişlerini desteklemek amacıyla toplu olarak çoğunluğu kadın, çocuk ve erkeklerden oluşan kitle hükümet konağı önünde oturma ve gösteri eylemleri yapmış, daha sonra rastgele tutuklamalara girişilerek kadınlar Mêrdîn'e götürülmüşlerdi. Bu sırada Sabriyê Cimo sahte imam rollerine bürünerek şubede de direniş tavrını sürdüren kadınları direnişten vazgeçirmek için önce telkinlerde bulunur, bundan sonuç almayınca da özellikle gerilla eş ve akrabalarına işkence timleriyle beraber bu hain tarafından işkence yapılmıştı.

Daha önce korucubaşılık da yapmış, bir çok yurtseverin gözaltına alınıp yakalanmasında çaba sarfeden bu ajanın öldürülmesi Kerboran, Midyad halkı üzerinde çok olumlu etki yaparken, Mêrdîn MİT şubesi Hezex'ten sonra önemli bir elemanını Midyad'ta da yitirmiş oldu.

Ahmet

BASINA AÇIKLAMA

1 Mart 1991 günü İnsan Hakları Derneği Bölge yöneticileri ve çeşitli demokratik kitle örgütü temsilcilerinden oluşan bir heyetle, 20 Şubat 1991 günü Şirnex halkına karşı yöneltilen saldırı olayını araştırmak üzere olay mahalline gidilmiş ve halk arasında yapılan yoğun incelemelerden sonra hazırlanan aşağıdaki raporun kamuoyunun bilgisine sunulması kararlaştırılmıştır...

Şirnex halkının temel geçim kaynağı kömürdür. Bu nedenle Şirnex ilinin adı kömür ocakları ile birlikte anılır. Bölgedeki kömür ocakları 1978 yılında TKİ'ye devredilmiş, ancak rantabl olmadığı gerekçesiyle bu ocaklarda bugüne kadar ciddi ve modern bir üretime geçilmemiştir. .. Son yıllarda bu ocakların çoğunluğu özel işletmelere kiralanmış, bir kısmından da tamamen vazgeçilmiştir. Terkedilen bu kömür yatakları da, günlük geçim kaynaklarını sağlamak için en ilkel koşullarda sadece kazmaları ile çabalayıp, kömür çıkaran ve tek sermayeleri olan katırları ile bunları taşıyarak şehirde pazarlayan yoksul insanlarımızın ekmek kapısı olmuştur. Özellikle Körfez krizi ile birlikte, Botan bölgesinde yoğunlaşan köy boşaltma ve yakma olaylarından sonra, köy koruculuğunu kabul etmediklerinden dolayı topraklarından zorla göç ettirilen yoksul insanlarımızın bir kısmı, Şirnex iline gelmiş ve burada inşaa edebildikleri derme-çatma evlere yerleşmişlerdir. Tek geçim kaynakları da hiç şüphesiz ki devletçe terkedilmiş olan bu kömür ocaklarıdır. İşte, 28 Şubat 1991 günü Şirnex'te meydana gelen olaylar, şehire 4. km mesafedeki bu terkedilmiş kömür ocaklarından birinde başlamıştır.

Olayı, 48 yaşındaki Ali Şaran'ın anlatımından izleyelim: *"Burada fabrika yok. Geçimimizi sağlamak için işletilen kömür ocakları kenarından ve devletçe terkedilmiş kömür ocaklarından kömür topluyor, bunları katırlarımızla Şirnex'e getirerek satıyoruz. Bizim, TKİ'ye ait kömür topladığımız yer, bir yıldır zaten kapanmıştı. Binbir zahmetle topladığımız kömürleri şehire getirdiğimizde ancak 10 bin liraya satabiliyorduk. Ocak çıkışında katırlarımızın yükü tartılıyor ve Özel İdare tarafından fiş karşılığında fiyatının % 40'ı zaten vergi olarak alınıyordu. 28 Şubat 1991 günü saat 10.30 sıralarıydı, Duvyan (ikizce) taburundan ve Maden karakolundan askerler geldiler ve gelir gelmez katırlarımıza MG–3 makinalı tüfekleri ile ateş açtılar. Biz o sırada ocaklarda tahmini olarak 3000 kişi kadardık. Ve 1000 civarında da katırımız vardı. Katırlarımızdan 300 kadarını vurdular. Benim de katırım vuruldu. Leşlerini araçlara doldurup birinci kömür ocağındaki çok derin olan su gölüne attıklarını, kan izini yok etmek için de dozerlerle oralarda çalışmalar yaptıklarını sonra öğrendik. Arkada iz bırakmamak için tüm katır leşlerini gizlediler. Katırlarımızın katledilmesinden sonra yaklaşık 3 bin insan biraraya toplanarak Valiliğe ve diğer devlet yetkililerine durumu iletmek ve hakkımızı aramak üzere şehire doğru yürüyüşe başladık. Yaklaşık 4 km yürüyüp il girişine geldik. Burada askerler barikat kurmuşlardı. Yanlarında özel timler de bulunmaktaydı. Bize ateş açıp kurşunları üzerimize boşaltanlar özel timlerdi. Askerler ise sadece havaya ateş açıyorlardı. Bu sırada bir askerin havaya açılan ateşten dolayı kopan elektrik telinden cereyan çarpması sonucu öldüğünü sonradan öğrendik. İlk ateşle birlikte katırı vurulanlardan, 19 yaşındaki Şehmus Yorga ve 17 yaşındaki Salih Telay öldüler. Bahattin Külter, Sadık Bayram, M. Emin Arda ve Osman Özmen de çeşitli yerlerinden kurşunla yaralandılar. Biz şehire giremedik. Ancak kurşunlama olayını duyan halkın şehirde yürüyüşler yapıp, taşlarla direndiklerini sonradan öğrendik."*

Olayı yaşamış insanlardan, Omyanis (Dereler) köyünden zorla göç ettirilmiş 35 yaşındaki Mehmet Kapar, olayda katledilen Şehmus Yorga'nın amcasıoğlu 25 yaşındaki Halil Yorga, 20 yaşındaki Kamil Atak, 25 yaşlarındaki Nedim Sartak ile 27 yaşındaki Hasan Demir heyetimize aynı doğrultuda bilgiler verdiler. Bu genç insanlar, daha önceleri birkaç kez kömür topladıkları için, askerlerce elbiselerinin tamamen soyulup çıplak bırakıldıklarını ve elbiselerinin gözlerinin önünde yakıldığını ifade ettiler...

Görüşlerine başvurduğumuz HEP (Halkın Emek Partisi) İl Başkanı Av.Mesut Uysal da, kurşunlamanın gözleri önünde cereyan ettiğini, yürüyüşü duyması ile birlikte kendisinin olay mahalline giderek, kitleye, aralarında seçecekleri temsilcileriyle valiye gitmelerini önerdiğini ve onların da bu öneriyi kabul ederek aralarında temsilciler görevlendirdiklerini, ateş açma olayının tam da bu sırada, kitlenin durmuş olduğu ve yürüyüşçülerde hiçbir taşkınlığın olmadığı bir anda vuku bulduğunu ifade etti. Halkın, cesetleri ve yaralıları gördükten sonra galeyana geldiğini ve taşlama olaylarının bundan sonra gerçekleştiğini, şehirdeki protesto gösterilerinin saat 13'te başlayıp 15'e kadar sürdüğünü de eklediler.

İşte olayın gerçek yüzü budur...

Bu olay, Ağustos ayı içinde Avrupa Konseyi'ne başvuruda bulunarak, Bölgemizde insan haklarının askıya alındığına dair bildirimin ne anlama geldiğinin en açık bir kanıtıdır. Bu olay, halkımıza karşı kontrgerilla aracılığıyla yürütülen ve özel savaş yöntemleriyle girişilen yoğun saldırıların ve açık savaş ilanının bir parçasıdır.

Körfez krizi ile birlikte, Botan bölgesinde insansızlaştırma yürürlüğe konulmuş, yüzlerce köy boşaltılıp yakılmış ve insanlarımız zorunlu göçe tabii tutulmuştur. Bu olay, Şirnex'e göç eden bu insanların potansiyel bir tehlike olarak görülerek, buralardan da batıya göçettirilmesi politikasının açığa vurulmasıdır. Bölgemizdeki yoğun askeri yığınağın halkımıza karşı bir soykırımda kullanılması niyetlerinin çok tehlikeli manevrasıdır. Bugün Şirnex'te katır katliamlarına gözünü kırpmadan girişenler, halkımız açısından çok büyük bir tehlikenin çanlarını çalmaktadır. Bugün Şirnex halkı devlet nezdinde "Kömür çalan hırsız" konumundadır. Ne acıdır ki, kendi malının hırsızı durumuna düşülmüşlerdir. Oysa gerçek hırsızlar, yıllardır halkımızın iradesi dışında tüm zenginlik kaynaklarımıza el koyan sömürgecilerdir.

Bugüne kadar, halkımıza karşı suç işleyip de cezalandırılan olmamıştır. Aksine bu güçler ödüllendirilmiştir. Şirnex olaylarında halkımıza düşmanca yaklaşanlar, onlara acımasızca kurşun sıkanlar ve katırları dahi katledecek derecede alçalanlar da herhalde çok yakında ödüllendirileceklerdir.

Ama herşeye rağmen, insanlarımız, baskıya ve zorbalığa karşı direniyorlar. Direnen insanlarımız ülkemizi güzelleştiriyor, ulusal onurumuzu yüceltiyorlar. Ülkemizin her yerinde zulme karşı direnen insanlarımıza güç veriyorlar, ölüm pahasına onurlarını savunuyorlar. Daha dün tüm Botan bölgesinde, Cizîra Botan, Nisêbîn, Girgê Amo, Tûx'ta ve Licê'de direnenlere Şirnex halkı bugün onurlu yürüyüşü ile selam gönderiyor... 1991 yılının bu önemli kitlesel halk direnişiyle yeni bir sayfayı daha açıyor... Şirnex halkının 28 Şubat 1991 yürüyüşü, baskıya ve zorbalığa karşı, özgürlüğe susamışlığın göstergesidir. İnsan onurunu ve haklarını savunmanın güzel bir örneği, tarihi bir birikimin patlamasıdır. Dostlar ve dost olmayanlar bunu böyle bilmelidir...

Heyetimiz, tüm insan hakları savunucuları ve demokrasi güçlerini insan hakları konvoyları oluşturarak, halkımızın baskıya karşı yükselen şanlı direnişine destek vermeye çağırır.

Dünyadaki tüm "Hayvanları Koruma Örgütleri"ni Şirnex kömür ocaklarındaki vahşet gösterilerine karşı tavır almaya davet eder.

Heyetimiz, tüm demokrasi güçlerini halkımıza karşı yönelen zorunlu göç uygulamalarına, yoğun insan hakları ihlallerine ve soykırım manevralarına karşı tavır almaya ve göreve çağırır.

Av. Zübeyir Aydar İHD Gen. Bşk. Yrd., Mehmet Kurhan, Siirt Bld. Mec. Üyesi, Kemal Bayram Tatvan Deniz Sen. Bşk., Av. Fevzi Veznedaroğlu, Hikmet Ata İHD Diyarbakır Yk. Üyesi, Esat Bingöm İnş. Müh., Hatip Dicle İHD Gen. Yk. Üyesi, Faik Tunçtan Tatvan Bld. Bşk. Yrd., Leyla Zana Ülke Gazetesi Muhabiri, Av. Sabahattin Acar, Nazdar Kahramaner İHD Diyarbakır Yk. Üyesi, Veysel Şener, Mimar Mehmet Kara İHD Batman Şb. Sek., A. Kerim Tek Siirt İl, M. Ali Sevilgen İHD Siirt Şb. Yk. Üyesi, Av. Sedat Özevin, Vedat Aydın İHD Diyarbakır, Mümtaz Çerçel gazeteci.

Kürdistan'da durum:

NEWROZ YAKLAŞIRKEN KÜRDİSTAN'DA TUTUKLAMALAR ARTTI

Sömürgeci uygulamalar, Kürdistan'daki durum ve tutuklamalara ilişkin Kürdistan'ın dört bir yanından muhabirlerimizden doğrudan aldığımız bilgileri aktarıyoruz:

WÊRANŞAR

14 Şubat günü şehirde ERNK ve ARGK'ye ait iki pankart asıldı. Ancak pankartlarda ne yazıldığı tespit edilemedi.

17 Şubat günü HEP İlçe Kongresi yapıldı. Kongrede yaptıkları konuşmalardan dolayı bazı yurtseverler hakkında soruşturma açıldı. Aynı zamanda ilçe HEP yöneticisi ve delegesi olan bu yurtseverler, savcılıkta ifade verdiler.

Polis komplo peşinde

Savcılıkça aranan Sinan Binici adlı henüz siyasal kimliğini netleştiremediğimiz biri bulunamayınca, polis, evini basarak evde bulunan Mehmet, Yusuf, Sabri Binici adlı üç kardeşini gözaltına aldı. Bir müddet tutuklu kalan ve bu sürede eziyet gören bu üç kardeş daha sonra serbest bırakıldı, ancak bu defa kimlikleri verilmedi ve ilçe dışına çıkmaları yasaklandı.

İlçeden yurtseverler, olayın gelişinden kuşkulandıklarını ve polisin muhtemel bir komplo hazırlığı içinde olduğunu söylediler.

Baskıların başını ilçe kaymakamı çekiyor. Bu sömürgeci kadro, tam bir kontr-gerilla uzmanı gibi davranıyor, yurtseverleri tehdit ediyor, polis operasyonlarına katılıyor. Yurtsever faaliyetin artışına parelel olarak ilçede ajan faaliyeti de arttı. İlçede bulunan resmi ve sivil polislerin yanısıra, düşürülmüş çok sayıda ilçe yerlisinden de yararlanılıyor. Özellikle cezaevinden yeni çıkan yurtseverler üzerinde baskı ve tekrar tutuklama tehditi fazla. İlçede her an büyük gözaltı furyası geliştirilebilir. Gazetemiz baskıya girerken, bu kuşkumuzun gerçekleşmiş olduğunu ve çok sayıda yurtseverin tutuklandığını öğrendik.

Sömürgeciler Yezidi ve Müslüman Kürt çelişkisini körüklüyor

Böylesi bir olay Zevran köyünde meydana geldi. Düşmanla işbirliği içinde olan belli kesimlerin kışkırtmasıyla müslüman olan Nasıran köyünden bir grup, Yezidi Kürtleri'nin oturduğu Zevran köyüne saldırdı. Çıkan çarpışmada her iki taraftan da birer kişi hayatını kaybetti, Zevran'dan bir kişi de ağır yaralandı. İlçeden yurtseverler araya girerek olayın daha da büyümesini önlediler.

AMED

İHD'ye gözdağı, Hatip Dicle bir süre tutuklandı

Amed İHD Başkanı Hatip Dicle, 19 Şubat gecesi gözaltına alındı. Dicle hakkında, Bismil'de şehit olan bir ARGK gerillasının cesedinin ailesine verilmemesi üzerine yaptığı basın açıklamasından dolayı soruşturma açılmıştı. Savcılık tarafından, Dicle'nin bu açıklamasında, yazı yoluyla Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne hakarette bulunduğu ve onu tehdit ettiği ileri sürülüyor.

Ancak bu iddianın, gözdağı vermek için bir gerekçe olduğu herkes tarafından biliniyordu. Sömürgeciler, Hatip Dicle ve Kürdistan'daki İHD'lerin diğer sorumlularının, Kürdistan'daki insan hakları ihlalleri konusunda yaptıkları çalışmalardan ürküyor ve bu nedenle yıldırmak istiyorlar.

Dicle'nin tutuklanması, bu yıldırma politikası ve uygulamalarının somut bir halkası oldu. Dicle, 22 Şubat gününe kadar tutuklu kaldı, sorgudan geçirildi. Öğrendiğimize göre, sömürgeciler tutuklu kaldığı süre boyunca Dicle'yi cezaevinde çocuk koğuşunda tuttular.

Şehirde tutuklamalar sürüyor

19–20 Şubat gecesi, şehrin Bağlar semtinde polis ve özel tim birliklerinin saat 01–02.00 sularında çok sayıda eve yaptıkları operasyonlar sonucunda Ayfer Ok (22 yaşında, lise mezunu), Mesut Çetinkaya (19–20 yaşlarında), İzzet Gümüşçü (20 yaşında, öğrenci), Taner Tanrıkulu (20 yaşında), Muammer Tanrıkulu (20 yaşında) ve Özcan Camcı (23 yaşında) gözaltına alındı. Bunlar dışında isimlerini tespit edemediğimiz çok sayıda yurtsever daha gözaltına alındı. Bu yurtseverler, şehirde PKK için çalışmakla suçlanıyor.

Şehirdeki askeri havaalanı çok faal, savaş bitmesine rağmen uçaklar sürekli kalkıyor. Bazı yurtseverler savaş uçaklarının dinmeyen gürültüsünün aşırı ve son derece rahatsız edici olduğunu, ancak polis operasyonlarının daha rahatsız edici ve gürültü yaptığını söylediler.

Kırklareli'de askerlik yapan Amedli iki yurtsever katledildi, biri de ağır yaralandı

KKK 15. Tümen Komutanlığı birliklerinde askerlik yapan Amedli üç yurtsever, faşist subayların hazırladığı cani bir sabıkalının silahlı saldırısına uğradı. Bunlardan ikisi hayatını kaybetti, biri de ağır yaralandı. Katledilen iki yurtseverin cenazesi memleketlerinde gömüldü. Bunlar; Lice'den **Ramazan Akdoğan** ve Farqin (Silvan)'den **Özcan Çelik**, ağır yaralı yurtsever de Çınar'dan **Genco Yavuz**; bu yurtsever askerlikten firar etmiş, baskı altındaki ailesinin zoruyla askere yollanmıştı. Bu planlı cinayeti işleyen de Ordulu Dursun Demir adlı eski bir sabıkalı.

Çöp kutusunda patlayan bomba 7 çocuğun yaralanmasına yolaçtı

Balıkçılarbaşı semtinde, bir sokaktaki çöp kutusunda patlayan bir bomba, sokakta top oynayan çocuklardan yedisinin yaralanmasına yolaçtı. Yaralanan çocuklardan sadece Uğur Yıldız, Turan Gökçe ve Mustafa isimlerini tespit edebildik.

Bombanın kimler tarafından ve hani amaçla çöp kutusuna yerleştirildiği öğrenilemedi.

BASINA AÇIKLAMA

13.2.1991 günü basına yapılan açıklamada, 5.2.1991 tarihinde Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kaynak gösterilerek verilen TV ana haber bülteninde köy korucuları ile PKK militanları arasında çıkan çatışmada ölen kişinin oğlu Servet Yılmaz olduğuna dair duyumlar alan Baba Mehmet Yılmaz, yakınlarıyla birlikte Antalya'dan Diyarbakır'a gelmiş ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliğine bir dilekçe ile başvurarak, ölen militanın fotoğraf veya filmlerine bakarak oğlu olup olmadığını, eğer oğlu ise cenazesini almak istemiştir. Fakat Bölge Valiliğinde, dilekçesi alınmadığı gibi kayıtlarında böyle bir olayın da olmadığı Baba Mehmet Yılmaz'a bildirilmiştir.

Derneğimize başvurarak, olayın boyutlarını anlatan Baba Mehmet Yılmaz ile birlikte 13.2.1991 tarihinde basın mensuplarıyla bir toplantı yapılmış, Bölge Valiliğinin yasal olmayan bu tavrı kınanmıştır.

Bu basın açıklaması gerekçe gösterilerek kanuni ikametgahım 14.2.1991 gece saat 5 sıralarında çok sayıda polisle basılmış, ev sakinleri tedirgin edilerek bir süre evde kalınmıştır.

Bu operasyon, gerçekleri kamuoyuna açıklamayı görev edinen ve insan haklarını ödünsüz savunan derneğimize karşı yapılmış bir gözdağı eylemidir. Tamamen suskun bir toplum yaratma yolunda atılmış tehlikeli bir adımdır.

Dilekçeyi kabul etmemek başlıbaşına bir anayasal suçtur. Bunu kınamak ve kamuoyuna duyurmak suç ise, bu suçu işlemeye devam edeceğim.

Hangi şartlar altında olursa olsun, insanların yakınlarının cenazelerine sahip çıkması, onu anlayış ve dini inançlara göre gömmesi ve mezarının yerini bilmesi en doğal hakkıdır. Bu hakları savunmak, aksi davranışları ise kınamak suç ise, bu suçu da işlemeye devam edeceğim. Çünkü insan hakları savunucularının asli görevi insan haklarını ödünsüz savunmaktır.

Gözaltına alma girişimini, bu amaçla evimin ve sair adreslerimin baskınlarla aranmasını şiddetle kınıyor, kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyorum.

Hatip Dicle
İHD Genel Yönetim Kurulu Üyesi
Diyarbakır Şubesi Başkanı / 15 Şubat 1991

ÊLIH

Şehirde daha önce de tutuklu kalmış üç yurtsever bir daha tutuklandı. Bunlar: Hikmet Kılıç (1980–88 sürecinde cezaevinde kalmıştı), Mahmut Oğuz (1980–88 sürecinde tutuklu kalmış, önce idam cezası almış, daha sonra cezası Yargıtayca bozulmuş, ceza indiriminden yararlanarak cezaevinden çıkmıştı) ve Abdulkerim Yıldız Gercüş'te tutuklanıp, Êlih (Batman)'e götürüldü.

Öte yandan Kürdistan'a askeri teftişe çıkan Turgut Özal, planında olduğu halde Êlih'e uğramadı. Özal, sadece Amed ve Midyad'a uğradı, Cizira Botan üzerinden ise helikopterle geçti. Gezisi sırasında aşırı güvenlik önlemi alınan Özal'ın halk gösterilerinden korktuğu, görüşü alınan bütün yurtseverler tarafından ifade edildi.

TÛX

İlçede yapılan operasyonlarda Celal Bayram, Faris Savaş, Casim Akbay ve Cihat Yeşilyurt adlı yurtseverler gözaltına alındılar. İlçe ve köylerinde düşman operasyonlarının ardıarkası kesilmiyor. Köylülere zorla koruculuk dayatılıyor.

ARTEMÊTAN

İlçe merkezinde Abdullah Kaya isimli bir yurtsever tutuklandı. Türk yetkilileri, bunu "teslim olan bir PKK'li " olarak basına yansıttılar. Gerçekte tutuklanan yurtsever halktan biri. Muhabirimizin aktardığına göre bu yurtseveri, Yezdinan aşiret reisi ve aynı zamanda Wan SHP İl Başkanı, korucubaşı Abdurrahman Özbek tutuklattı. Tutuklanan yurtsever, PKK 2. Ulusal Konferansı'ndan sonra çıkarılan ve korucuları silah bırakmaya çağıran metni Abdurrahman Özbek'e vermekle suçlanıyor.

DERÎKA ÇIYAYÊ MAZÎ

Özellikle son on gündür ilçedeki asker sayısı aşırı artırıldı. Bütün yol kavşaklarında arama yapılıyor. Bir traktörde yapılan aramada birkaç ERNK bildirisinin bulunması neden gösterilerek iki yurtsever tutuklandı.

Köylere yapılan arama operasyonları da tüm hızıyla sürüyor. Köseveli köyüne düzenlenen operasyonda, özel timler halka eziyet ettiler, birkaç yurtseveri gözaltına aldılar.

MEHSERT

İlçeye bağlı Sada (Ünsallı) köyünde 15 Şubat günü, korucu olan kardeşi Mehmet Yeşilgöz'ü düşman silahını taşımaktan vazgeçiremeyen İzzettin Yeşilgöz adlı yurtsever köylü, ekmek bıçağını vücudunun çeşitli yerlerine vurarak intihar etti. Hayatını kaybeden yurtseverin, korucu olan kardeşine sık sık, "Köy koruculuğundan istifa et, bu silahı kime karşı kullandığının bilincinde değilsin sen" dediği belirtildi.

ÇEWLIK

Karakol komutanının komplosu

25–26 Şubat gecesi Çewlîk (Bingöl)şehir merkezine bağlı Simsor (Ekinyolu) köyü karakol komutanı, köyde yurtsever olarak tanınan Kadir isimli köylünün kıraathanesine bomba attı. Saat 22.00'de gerçekleştirilen kundaklama eyleminde kahvede büyük maddi haşar meydana geldi.

Bombalama olayını bahane eden karakol komutanı, ertesi gün sorumluluğu köylülerin üzerine atarak 8 yurtseveri tutukladı.

MAZRA

Yayladere şehitlerinin cesetleri daha verilmedi

Aileler, cesetleri almak için bir daha gittiler. Cesetlerin bir çukura gömülü olduğunu, kimliklerinin artık tanınamayacağını, dere suyunun üçüne değdiğini, bu durumda uzun süre kalırlarsa, çürüyeceklerini gördüler.

Kardan dolayı aileler, katırla cesetleri taşıma olanağı bulamayınca, özel bir firmadan helikopter kiralamaya karar verdiler. Ancak helikoptere bu defa alay komutanı izin vermedi.

Aileler, bölgedeki yurtseverlerin katılımıyla toplanarak 1 Mart günü tekrar cesetleri almaya gittiler ve bu defa herşeye rağmen alacaklarını ifade ettiler.

SÊRT

Şehirde büyük gözaltı var, gözaltına alınanların sayısı o kadar çok ki, artık takip edilemiyor. Hukuki yollar sonuç vermediği için, haksız yere tutuklananlar ve işkence görenler artık avukat ve İHD'ye başvurmuyorlar.

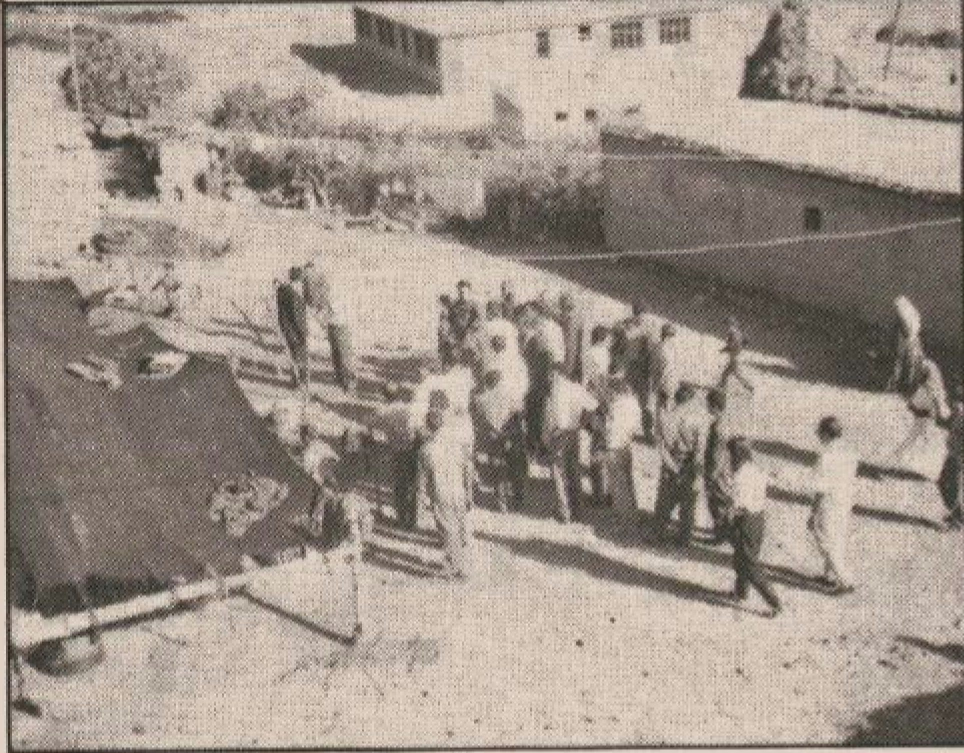
Önceden boşaltılan köyler yıkılıyor. Düdêran göçerlerinden Yusuf Özer, boşaltılan köyleri Şıkeftiyan (Taşkonak)'a iki yıl sonra gidince, askerlerin tüm evleri yıkmış olduğunu, ev direklerinin de karakolun odun ihtiyacı için kullanılmış olduğunu ve köy yerinde bir moloz yığınının

durduğunu görüyor. Aynı uygulama Dih (Eruh)'un Niviyan (Dağyeli) köyünde de tekrarlanır. Sêrt (Siirt)'in boşaltılmış olan Biloris (Sağlarca) köyüne kış koşullarından dolayı yerleşen birkaç göçer ailesi, askerler tarafından zorla köyden çıkarılırlar.

Sêrt'in Seyfiyê (Yazlıca) köyünden Hediye Özdemir adlı bir köylü kadın tutuklandı. Bu köyden çok sayıda genç ARGK saflarına katılmıştı. Bu katılımlar halen devam ediyor, en son beş genç daha gerillaya katıldı.

Sêrt'in Civanîkan (Gökçebağ) köyünden de Halit Aydın adlı bir yurtsever tutuklandı. 21 Şubat günü Sêrt'te gözaltına alınan bu yurtsever, Amed özel tip cezaevine kondu. Bu yurtseverrin tutuklanmasına, ARGK saflarında bir oğlunun bulunması gerekçe gösterildi. Halit Aydının, gerilla olan oğlunun kendisine hitaben yazdığı, iyi olduğuna dair mektup, daha ona ulaşmadan şehit düşen bir savaşçının üzerinde bulunmuştu; buna dayanan düşman, kendisinin oğlunu ARGK saflarına yolladığını iddia etmektedir. Halit Aydın, 1980'den beri dördüncü defadır tutuklanıyor, her tutuklanmasında da ağır işkence görmüştü.

En son birkaç ay önce Êlih (Batman)'te polisin bir komplosu sonucu tutuklanmış, işten atılmış, ağır işkence sonucu bir bacağı, bir kolu ve sırtı zedelenmiş, o günden bu yana da tedavi görmekteydi.

Botan'da köy göçertme, 1990 — Foto: Berxwedan

Kasaplar Deresi'nden bugünlere:

Suçlu cesetler

2000'e Doğru dergisi 29 Ocak 1989 sayısında Sêrt Kasaplar deresinde çöplüğün cesetlerle dolu olduğunu açıklamıştı. İlgilenme sonucu yapılan kazılarda 4 ceset çıkarılmıştı. Yetkililer önce, "Görmedik, bilmiyoruz, duymadık" dediler. Gördüklerinde ise olayın bütün boyutlarıyla açığa çıkmaması için kazıyı durdurdular.

Olay hakkında Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, 2000' Doğru'ya; "Sêrt Valiliğinden aldığımız bilgilere göre Şubat 1988'de Sêrt-Hezo (Kozluk)'da çıkan çatışmada ölen üç kişinin cenazesi aileleri tarafından alınmamış, Sêrt belediyesi de bunları oraya gömmüş" açıklamasını yapmıştı Ayrıca, "Ben ölü ele geçen teröristin akibeti ile ilgilenmem, daha büyük organizasyonlarla meşgul olurum. Ölü ele geçirilen bir süre bekletilir, sahibi aranır, bulamayınca belediyeye teslim edilir. Gerisi onların bileceği iş" demişti.

O günden bugüne değişen birşey yok. Hatta artık cesetler belediyeye bile verilmiyor. Sahiplerine teslim edilen cenazelerin törenlerinde kitlesel gösteriler yapıldığından dolayı olsa gerek, çatışmalarda ölenler oldukları yere "gömülüyor."

9 Aralık'90 günü Dêrsim-Çewlik (Bingöl) arasında Tekim tepe ile Kırmızı tepe arasındaki sınır deresi yakınlarında bir grup ARGK gerillasıyla çıkan çarpışmada 11 gerilla şehit düşmüştü. Çatışmada bir çavuşun da öldüğü basında yer aldı. Şehit düşenlerden hiçbirinin kimliği açıklanmadı. Bunlardan üçü bir mağaraya Dêrsim sınırları içine girdiğinden Kislê (Nazimiye) savcılığı tarafından gömüldü. Diğerleriyle, Çewlik sınırları içine girdiğinden Gêxî (Kiğı) savcılığı ilgilendi. Savcı cesetleri gördüğünde şok yaşadı. Çünkü çoğunun cesetleri parçalanmış ve o vaziyette bir dere yatağına atılmışlardı. Söylendiğine göre cesetlerin ilçeye götürülmesi önerisine yüzbaşı karşı çıkıyor ve dere yatağına gömdürüyor. Bahar aylarında kabaran sel sularıyla gömülenlerden hiçbirinden iz kalmayacak. Yetkililerin, "Sahibi aranır bulunmaz ise belediyeye teslim edilir" yönlü laflarının anlamsızlığı bir kez daha yaşanıyor. Gêxî savcısının şok olması ve cesetlerin ilçeye gömülmesini önermesi, yerine başkasının atanmasına yolaçtı.

Şehit düşenlerden birisinin ailesine karakoldan "bilgi" geliyor. Alev ailesi bunun üzerine çalmadık kapı bırakmıyor. Başvuruları reddediliyor, böyle biri yok deniyor. Daha sonra Dêrsim milletvekili Kamer Genç'in devreye girmesiyle cenazeyi teslim etmeyi kabul ediyorlar. Alev ailesi hiç olmazsa çocuklarının mezarının yerini biliyor, ya diğerleri?

Alev ailesine sömürgeci yetkililerin söylediği de ilginç: "PKK, kimlerin öldüğünü biliyordur, onlar sahiplerine nasıl olsa haber verirler". Evet, şehitlerin kimliği belli oldu, ancak bu defa başka bahanelerle cesetler ailelerine teslim edilmiyor. Böylelikle şehitlerin cesetleri bile suçlu görülüyor ve suçlu muamelesi yapılıyor.

KERBORAN

Ay ortalarında ilçe merkezinde gözaltına alınan beş yurtsever serbest bırakıldı

Dicle nehri kenarında bulunan Çêlikê Aliye Remo köyünde karakolun hemen bitişiğinde, bir ağaca 18-20 yaşlarındaki bir genç kız asılarak katledildi. Yurtseverler, genç kıza tecavüz edildikten sonra katledildiğini, cinayete intihar süsü verilmek istendiğini söylediler.

Köyün karakol komutanı, tam bir kontr-gerilla, Baho Ağayla birlikte çevrede tam bir terör estiriyor. Bu nedenle, bu hunhar cinayeti, karakol komutanının işlediğinden köylülerden hiçbiri şüphe etmiyor.

Karakol komutanı ise, suçunun büyüklüğü karşısında, yavuz hırsız misali suçu yurtseverlerin üzerine atmak istiyor. Çevrede yurtsever faaliyetleriyle tanınan ve bu nedenle de birçok defa cezaevine düşen, halen de tutuksuz olarak yargılanan Elvan Acar adlı yurtseveri suçluyor.

QILABAN

Körfez savaşının seyir değiştirmesiyle birlikte, TC, sınırdaki ordusunda kaydırma yapıyor. Bu şekilde kaydırılan birliklerin bir kısmı Qılaban'a aktarıldı. Savaş bitmiş olmasına rağmen Türkiye yönünden kalkan savaş uçakları Irak yönüne uçuyorlar.

Köylülerin sınırdan yaptığı kaçak ticaret tamamen durmuş durumda. Düşman birlikleri fırsat bulduklarında operasyona çıkıyorlar.

PKK'nin 4. Ulusal Kongresi sonucu, çetelere yönelik yaptığı silah bırakma ve af çağrısı bölgede geniş yankı yaptı. Bu çağrı çetelerdeki kararsızlığı daha da arttırdı.

TC'nin iddia ettiği gibi, Irak'tan büyük göç yok, en azından Qılaban üzerinden yok. Bazen gruplar geliyor. Günde ortalama en fazla 40-50 kişi geliyor. Qılaban üzerinden gelenlerin çoğu Kürt ve Asuri. Bunlar yolda büyük zorluklar çekiyor. Kuzeye geçmek isteyen bir Asuri kafilesinin 4 ferdi, yolda çığ altında kalarak ölüyor. Göçmenler Kuzey'e geçtiğinde bu defa TC'nin denetim ve baskısı ile MİT'in bitmeyen sorgusu başlıyor. Bunlardan alınan sınırlı bilgiye göre, Irak'ın, Qılaban tarafına yakın kesimlerinde ciddi bir gücü yok. Bu göçmenler Güneyli Kürt güçlerinin de silahlı güçlerine rastlamadıklarını belirttiler.

ŞIRNEX

25 Şubat günü şehir ve çevresine kara yağmur yağdı, sokaklarda yağmur derecikleri oluştu, petrolü andıran yağlı sıvı derecikleri oluştu. Bu katran, karın üzerinde de bir örtü oluşturdu. Bu, Körfez savaşından Kürdistan halkının payına düşendi, sanki Türk ordusunun tahribatı yetmiyormuş gibi.

26 Mart günü muhabirimiz bölgeden verdiği önemli haberler arasında kömür ocağındaki gerginliği baş haber olarak sıraladı, Tatarlar, ANAP Şirnex milletvekilini ve Maden-İş] sendikasının Şirnex'teki temsilcisini suçladı, çıkacak olaylarda bunların önemli sorumluluğunun olacağını belirtti.

Güney'den, Şirnex üzerinden de göçün ciddi sayılamayacak düzeyde kaldığı belirtildi.

Cizîra Botan'da düşman tankı, 1990 — Foto: Berxwedan

GIRGÊ AMO

İlçe halkının tümü yerlerine dönmüş durumda, ancak yoksulluk aşılamıyor. Kara yağmur Girge Amo ovasında da yağdı. Buradan Kuzey'e göç, Şirnex ve Qılaban'a göre daha fazla. Göçmenler, burada fazla durdurulmuyor, halkla görüştürülmüyor, gruplar halinde iç bölgelere yollanıyorlar.

Türk ordu birlikleri halen ilçe ve çevresindeki mevzilerindeler. Ancak moralleri çok bozuk, çamur içinde kalmışlar, yenilmiş bir ordu havası var. Kimse ne zaman gideceklerini bilmiyor. Halktaki genel kanı, Kürdistan'da kalmak isteyecekleri yönünde.

NISÊBÎN

İlçede sömürgeci terörde artış var. İlçede PKK ve ERNK bildirileri dağıtıldı. Bazı gençler üzerinde bildiri yakalandı, bu da evlere operasyonlar yapılmasına ve tutuklamalara yolaçtı. Bu şekilde Yaşar Aslan, Kesran Dindar, Zübeyir Ağırman ve Mehmet Tural gözaltına alındılar. Bunlardan sadece Mahmut Ural serbest bırakıldı, diğer dört yurtsever ise tutuklandı.

Uzun süredir tutuklu bulunan yerel "Nusaybin" gazetesi Yazişleri Müdürü Mecit Akgün, 28 Şubat günü Amed DGM'de yapılan 5 dakikalık duruşma sonunda serbest bırakıldı. Akgün, tutuksuz yargılanacak, gelecek mahkemesi 11 Nisan 1991 tarihinde.

Nusaybin gazetesinde yayınlanan dört ayrı yazıdan dolayı, savcılık dört dava açtı.

13 Mart 1990 Stewr (Savur) direnişi kahramanlarından Kamuran Dündar'ın babası, 15 gündür bulunduğu İzmir'den döner dönmez tutuklandı.

Korucular silah bırakmaya devam ediyor

Tinatê (Kutlubey) köyünde 5 korucu daha silah bıraktı. 25 Şubat günü silah bırakan korucular : Abdullah Yıldız (26), Halef Taşdelen (29), Mahmut Özel (36), Mahmut Bağlam (41), Muhyettin Seyhan (45), Mahmut Boraş (39) ve İsa Özbey (28) adlı korucular da silah bırakmak üzere sömürgeci yetkililere dilekçe verdiler.

Harbê köyü taburunda kurt köpekleri yetiştiriliyor

İlçenin Harbê (Dallıağaç) köyünün bitişinde bulunan düşman taburunda 100'den fazla köpek eğitiliyor. Bu köpekler her fırsatta köylülere saldırtılıyor. 23 Şubat günü meydana gelen böylesi bir olayda köpekler, Selahattin Özay (13) isimli bir çocuğu ısırdı. Doktorlar, kuduz teşhisi koydular.

Köyün ajanlık yapan imamı da silah taşıyor ve taburda kalıyor, taburda görevli Levent isimli bir faşist astsubay özellikle halka yapılan baskının en önünde yeralıyor.

1 Mart günü ilçede aşırı güvenlik önlemi alındı. Halk arasında kaynağı belli olmayan bir haber yayıldı, buna göre ilçeye bir cenaze getirilecekti. Bu da gözaltına alınanlardan birinin işkencede öldürülmüş olabileceği ihtimalini güçlendirdi. Gazetemiz baskıya girerken daha bu aşırı güvenlik devam etmekteydi.

AMED

Yeni Ülke gazetesinin 18 ve 19. sayıları da toplatıldı

Amed (Berxwedan): Gazetenin 18. sayısının toplatılmasına, gazetenin TBMM'nin 1922 yılında almış olduğu bazı haberleri başlıktan vermesi gerekçe gösterildi. Söz konusu belgelerde, "TBMM'nin Kürtlere Özerklik vermeyi planladığı" yeralıyordu.

19. sayının toplatılmasına da 1. sayfadan verilen, "Devletin 70 yıllık Kürt açmazı" ve 5. sayfada yayınlanan "Devlet köy yakıyor" başlık ve yazıları gerekçe gösterildi.

Böylece çıktığından beridir Yeni Ülke gazetesi 9 defadır toplatılıyor. Bu, bir yerde Türk devletinin halen Kürdistan sorununa nasıl inkarcı ve sahtekarca baktığının en belirgin ölçülerinden biri olmaktadır.

İSTANBUL

Polis Hedef dergisi'nin bürosunu bastı, yayın yönetimini gözaltına aldı

Polisin 9 Şubat günü gerçekleştirdiği baskında, derginin Yayın Yönetmeni Zeki Tomrak'ın yanısıra, Demokratik Kadın Derneği (DKD) Üyesi Emel Atıcı ile Erdoğan Ergin, Mehmet Güneş, Mehmet Dergeç, Ahmet Uğur ve Özen Şener adlı devrimci ve demokratlar da gözaltına alındılar.

Polis, pencereden attı, intihar etti süsü vermek istedi

Ali Rıza AĞDOĞAN adlı yurtsever bir Kürt genci, Beyoğlu Emniyet Binası'nın üçüncü katından atılarak katledildi. Dersimli olan emekçi ailesiyle birlikte İstanbul–Ümraniye'de oturmakta olan 19 yaşındaki AĞDOĞAN, evden futbol maçına gideceğini söyleyerek ayrılmış ve yolda polis tarafından tutuklanmıştı.

Yaptıkları ağır işkenceyle tatmin olmayan işkence uzmanları, bu yurtsever genci üçüncü kattan attılar.Koma halinde hastaneye kaldırılan AĞDOĞAN kurtarılamadı.

Emniyet yetkilileri, her zaman olduğu gibi, kendisinin pencereden atladığını ileri sürdüler, üstelik doktorların ağır işkence var raporuna rağmen.

Antalya'da baskı, gözaltı ve tutuklamalar halkın direniş gerekçesidir

Antalya (Berxwedan): Aralık ayında Kürt mahalle ve işyerlerinde girişilen tutuklamalar değişik zaman ve biçimlerde hala sürüyor. Çeşitli demokratik kitle örgütlerinde ve özellikle HEP çevresinde kümelenen politik kişiler sürekli polisin takip ve operasyonlarına hedef oluyor. İlk tutuklama furyasında **İbrahim Öncü (Bismil)**, **İsmail Sezgin (Êlih)** ve **Hayrettin** isimli yurtseverler tutuklanarak İzmir cezaevine konmuşlardı.

Günlerce süren gözaltılarla Antalya'daki Kürtler arasında terör estirilmektedir. Operasyonlardan önce Antalya ve İsparta'daki okullarda okuyan devrimci-yurtsever gençliğin taşıdığı potansiyel, gerek üniversite ve gerekse valiler düzeyinde değerlendirilip, vali tarafından bu konuda düzenlenen birifingte eğitim sorunlarından sorumlu Güvenlik Komitesi, MİT ve askeri kişilere bilgi verilmişti. Arkasından hastane polikliniklerinde çalışan stajyer öğrencilere çeşitli biçimlerde gözdağı vermek, kimlerle ilişkide bulunduklarını öğrenmek için hastanede beklemek, polis için sıradan bir iş haline gelmişti. Zaten kuruluş çalışması önceden yapılmış öğrenci derneğine tüzel kişilik vermemek için rektörden hariç vali engeli dikilerek program dava edilmişti. Bunun için dernek kurucuları birçok kez gözaltına alınarak tehdit ediliyordu. Son zamanlarda baskılar daha da tırmandırılarak dernek çalışmalarını yapan **Ayfer Bostan** ile **Berrin Yaman** gözaltına alınıyorlardı. Bu iki genç kız Türk ve Tıp Fakültesi öğrencileri olmalarına rağmen, nişanlılarıyla birlikte PKK örgütünde yer aldıkları ve savaşa katıldıktan sonra tekrar geri gönderildikleri iddia edilerek İzmir Cezaevi'ne konmak üzerine DGM'ce tutuklandılar.

Gözaltına alınan ve açık takibe uğrayan sadece öğrenciler olmamaktadır. Buradan her gün gerilla mücadelesine katılan insanların sayısının artması karşısında evlerde kaç kişi kaldığı, yanlarında misafir olarak barınan insanların isim ve adresleri sorulmaktadır. İnşaatlarda çalışan işçilere ise kuzu postuna bürünerek yanlarına giden polisler, sigortasını yapmak için geldikleri, herhangi bir kaza durumunda çeşitli haklardan yararlandırılacakları aldatmacalarıyla Kürt yurtseverleri kontrol altına almaya çalışıyorlar. Şehit düşen gerillaların buradaki ailelerinin evlerinde karakollar kurularak şehitlere ve ailelerine gösterilen ilgiyi sınırlamak istiyorlar. **Servet Yılmaz'ın** şahadet olayı, bu baskıların sonuç vermediğini, aksine halktaki yurtsever-devrimci duyguların gelişmesine yol açtığını göstermiştir. **Servet Yılmaz** yaklaşık 1,5 yıldan beri Botan ve Xerzan alanlarında mücadele sürdüren bir devrimciydi. **Servet Yılmaz** ailesinin geçimiyle bir süre ilgilendikten sonra yurtsever, tanınmış bir karateci olarak gerilla mücadelesine katılmıştı. Bu yönü Antalya'daki yurtseverler arasında büyük bir ilgiyle karşılanmıştı. Şehit düştükten sonra cenazesi ailesine verilmemesine karşın, Antalya'daki aile evlerine her gün düşmanın gözü önünde yoğun kitle ziyaretleri yapılmaktadır.

Köylülerin silah alması için şimdi de şeyhlere baskı

Tûx (Berxwedan): Sömürgeci güvenlik güçlerinin bütün çabalarına rağmen Bêdlîs'in Xîzan (Hizan) ve Tûx (Tatvan) ilçelerine bağlı köyler korucu olmayı kabul etmedi. Aşiretçilik ve ağalığın cılız olduğu bu bölgelerde devlet, koruculuğu geliştirmek için başka yollara başvuruyor.

Şeyhlere baskı

1990 yılının Aralık ayı başlarında Xîzan'ın kaymakamı, müftüsü ve karakol komutanları, muhtarlarla "Huzur toplantısı" yaptılar. Xîzan'ın Çemê Xanê (Yorganlar) köyünde yapılan toplantıda konuşan kaymakam, "... dinimiz bir, ırkımız birdir, onlar (PKK'lılar) kafirdir, gelin silahınızı alın, evinizde oturun" demiş. Muhtarlar da köylüleriyle konuşacaklarını söylemiş ama yapılan toplantı sonuç vermemişti.

Bunun üzerine sömürgeci güçler, yörede etkinliği olan kişileri araştırmaya başladılar. İki şeyh üzerinde durdular. Biri Aşık Cemal, diğeri Sultan Veled. Tûx'ta yapılan görüşmede Aşık ve Sultan'dan köylüleri silah almaya ikna etmeleri istendi. Sultan Veled, "Benim temsil ettiğim iki-üç hane var, beni dinleyeceklerini sanmıyorum" dedi. Aşık Cemal de, "İsterseniz ben alırım, ama başkalarına söylemem fayda etmez" diye konuştu. Görüşmeden sonra köyleri dolaşarak devletin isteğini anlatan Sultan ve Aşık'tan da devletin isteği doğrultusunda bir sonuç çıkmadı.

Bundan sonra sömürgeci güvenlik güçlerinin tavrı daha da sertleşti. 7 Aralık 1991 günü köylüler toplanarak Tûx karakoluna getirildi. "Sizi hizaya getireceğim" diyordu karakol komutanı. Ertesi gün de Sallıca köylüleri karakola getirildi. Daha sonra Siyamîr (Kısıtlı), Yorganlar, Zinzuruk, Bigêr, Akhis, Hişê köylüleri karakolda toplatıldı. Tûx Alay Komutanı, "Alacaksınız yoksa..." tehditinde bulundu. Karakola getirilen köylüler, "Biz aşiret sahibi değiliz, ailemizi tehlikeye atmak istemiyoruz, korkuyoruz" diyerek silah almayı bir daha reddettiler.

Gerilla kılığında özel tim

Xîzan'a bağlı köylerde son günlerde olaylar başladı. Köylülerin anlattıklarına göre, "PKK'li olduklarını söyleyen bir grup köylere çıkmış. Gözaltı da bunlara bağlı olarak gelişiyormuş. Kemal ve Zozan adlı karı-koca olduğunu iddia eden iki kişinin yönetimindeki grup 16 kişiden oluşuyormuş. Sallıca'da bir köylü, "20 gün evvel evime geldiler, sofrada ailemle birlikte yemek yiyorduk. Yollarını kaybettiklerini söyleyerek yardım istediler. Sofraya davet ettim, propaganda yapmaya başladılar, sonra gittiler. Ertesi gün timler geldi, sofrada kim varsa, ne konuşmuşsak teker teker söylediler, bizi alıp götürdüler" dedi. Xîzan'a bağlı Kûlat köyünden biri, aynı grubun köylerine de geldiğini söyledi. Burada yapılan propagandada PKK'li olduğunu iddia eden grup, "Biz de PKK'liyiz, fakat ayrılacağız, çünkü onların hepsi Ermeni'dir, sakın onlara inanmayın..." diyor.

Köylülerin kuşkulandığı "gerilla grubu", 24 Aralık günü Siyamîr köyüne giriyor. Anlatılanlara göre saat gündüz 9.00'da gelen grup doğrudan muhtarın evine yöneldi. Muhtarın evinde PKK'nın propagandasını yaptı ve muhtara, "Madem ki bizi destekliyorsun silahın nerede senin" diye sordular. Muhtar da, "Benim kleyşim var, fakat mermileri yok" diye cevap veriyor. Bunun üzerine muhtara 70 mermi satan grup, "Biz bu kış buradayız" deyip ayrılıyor.

Ertesi gün jandarmalar muhtarın evini bastı. Karakola getirilen muhtara, "Hani senin kleyşin var, mermileri yoktu..." denilerek gözaltına alınıp, Amed'e sevkedildi.

Baskılara dayanamayan bazı köylüler silah almaya razı oldular. Bigêr, Akhis, Hişê, ve Zinzuruk köylerinden silah alanlar oldu. Uskunduz köyü eski muhtarı kendi adına Tûx Alay Komutanına başvurarak silah istemiş, ancak verilmemiş. Muhtar, "Alay komutanı 'silahı verelim de bize karşı kullanın' diyerek tekme tokat dışarı attı" diye anlattı. Uskunduz (Kayadeler) köyü imamı İbrahim Döner, iki ay önce cami içinde öldürülmüştü. Sömürgeciler, imamın intihar ettiğini söylemişlerdi.

Zorla imzalatılan "Kendi rızamla köyü terkettim" kağıtları

Xîzan'a bağlı köylerden korucu olmayı kabul etmeyenlere karşı baskı devam ediyor. Köylülerden çoğu Xîzan ya da Bêdlîs'e göçediyor. "Bu göçler bizim isteğimizle olmuyor, askerler zorla göçettirdi" diyor bir köylü. Hazilik köyünden Hacı Şeref de, "Kendi rızasıyla köyü terketti' şeklinde bir belge imzalattıklarını" söyledi ve sözlerine şunları ekledi, "Devletin baskısı bu şekilde devam ederse, baharda bütün köyler boşalır."

Xîzan ve Tûx'a bağlı köylerde oturan köylüler, kaymakamlıklara verdikleri dilekçelerde korucu olmak istemediklerini belirterek, "Zorla da olsa almayacağız" dediler.

Köylüler silah almamak için kaymakamlığa başvurdular:

"Kaymakamlık Makamına

Tatvan Kısıklı köyündeniz. 15 gün kadar önce köyden Jandarma Bölük Komutanlığına götürülerek istemimiz dışında bize köy korucusu olmamız için baskı yapıp imzamızı aldılar.

Korucu olmak için istemimiz yoktur. Çoluk çocuk sahibiyiz, ailelerimizi tehlikeye atmak istemiyoruz. Zorla da olsa görev almayacağız. Köy korucusu olmak istemiyoruz.

Gerekli işlemlerin yapılmasını saygıyla arzediyoruz.

22.11.1990

Mahir Karataş, Mahmut Maçin, Bedrettin Güç"

Korucular: Kurbanlık koyunlar gibi, gelecekleri karanlık

Foto: Berxwedan

AVRUPA'DA KÜRDİSTANLI YURTSEVER KİTLELERİN ETKİNLİKLERİ

Bielefeld'de coşkulu gece

Bielefeld (Berxwedan): Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı kitleler 1991 yılı Newroz'unu serîhildan ruhu ve heyecanı ile karşılıyor. Ulusal birlik, direniş ve isyan geleneği olan Newroz bayramını kutlama gecelerinin ilki Almanya'nın Bielefeld kentinde yapıldı. 23 Şubat 1991 tarihinde 1600'ün üzerinde bir kitlenin katılımıyla yapılan gece, baştan sona canlı ve coşkulu geçti.

Yaklaşık 7 saat süren gecenin zengin programı, şehitler anısına yapılan saygı duruşu ile başladı. Koro ve folklor ekiplerinin yanısıra, ozanlar Peyman, Zamanî, Seyidxan ve Xemgîn Kürtçe ve Türkçe devrimci türküler sundular. Ayrıca Bielefeld Koma Cesur müzik grubu ile Koma Berxwedan'ın sunduğu müzik şöleni de büyük bir beğeni ile izlendi. Kürdistan'da Koma Gel'lerin işlevi ve sömürgeci ordunun çıkmazını konu alan tiyatro, her zaman olduğu gibi dikkat ve ilgi ile izlendi.

ERNK adına yapılan Kürtçe, Türkçe ve Almanca konuşmalarda, 1991 yılı Newroz'unun ulusal kurtuluş mücadelemiz açısından anlam ve önemi vurgulandı. Bielefeld Yeşiller Örgütü adına yapılan bir konuşmada da, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine duyulan sempati ve sunulması gereken destek dile getirildi.

Geceye şu örgüt, kişi ve kuruluşlardan da dayanışma mesajları geldi: Şehit ve Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Derneği (Hevkom), Feyka-Kurdıstan, YKWK Avrupa Merkezi, YXK Avrupa Merkezi, Almanya-PKK Davası tutukluları, Bielefeld ve çevresi Türkiyeli işçi ve öğrenci derneği (DİDİF), Yeşiller Bielefeld Örgütü, SPD Milletvekili Günter Rixe, "Antikriegs" komitesi, "Antifa" Komitesi, Gericiliğe-Faşizme ve Savaşa Karşı Halk Cephesi (Volksfront) Eyalet Örgütü, "Arbeitskreis" Kurdistan-Münster, "Die Falken", YRWK.

Sürgünlere karşı Kıbrıs'ta protesto yürüyüşü

Lefkoşe (Berxwedan): Kıbrıs'taki Kürdistan Komite'nin düzenlediği, Kürt yurtseverleri ile Kıbrıslı demokratların katıldığı bir yürüyüşle, TC'nin Kürdistan halkına karşı uyguladığı sürgünler protesto edildi. Başkent Lefkoşe'nin otobüs terminalinden başlayıp Kıbrıs parlamentosuna kadar devam eden yürüyüşe 50 kadar yurtsever katıldı.

Kıbrıs ve Kürdistanlılardan oluşan bir heyet, Parlamento Başkanı ve aynı zamanda Sosyalist Parti (EDEK) Başkanı Lyssarides tarafından kabul edilerek kendisine bir metin sundular. Metinde, faşist TC'nin Kürdistan'da uyguladığı kuralsız özel savaşın kınanması amacıyla parlamento ve tüm partilerin harekete geçirilmesi talep edilmekteydi.

Parlamento Başkanı Lyssarides, heyetin önerisini tüm partilere sunacağını ve onlardan istenen doğrultuda hareket etmelerini isteyeceğini belirtti.

21 Şubat günü yapılan yürüyüşe Kıbrıs TV ve radyo haber bültenlerinde, Kürdistan ile Dayanışma Komitesi üyelerinin demeçleriyle birlikte genişçe yer verildi. Ayrıca haber Cyprus Seekiy, Filelefteros, Haravgi, Simerini Ortam (Toplumsal Kurtuluş Partisi'nin organı) ve Yeni Düzen (Cumhuriyetçi Türk Partisi'nin organı) adlı İngilizce, Rumca ve Türkçe gazetelerde de yer aldı.

Bremen'de panel

Bremen (Berxwedan): Körfez krizinin bir savaşa dönüşeceğinin kaçınılmaz olarak görüldüğü günlerde ERNK, TKİB, Devrimci İşçi ve TKS taraftarlarınca Bremen'de oluşturulan ve Kürdistan Basın Komitesi adı altında kamuoyuna yönelik çalışmalara başlayan ve daha sonra adı Kürdistan ve Türkiye Basın Komitesi olarak değiştirilen komite, 24 Şubat 1991 tarihinde Bielefeld'de bir panel gerçekleştirdi.

Panelde "Körfez krizinden önce dünyanın ve Ortadoğu'nun durumunu", "Körfez savaşı ve Kürdistan", "Körfez savaşı ve TC'nin rolü", "Türk-Alman İlişkileri", "Körfez savaşı ve sansür" ve "Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılması" konuları işlendi. İki avukat, bir Alman profesörü ile Türkiyeli bir gazetecinin konuşmacı olarak katıldıkları panelde kamuoyuna yönelik bir de bildirge yayınlandı. Bildirgede TC terörü kınandı ve dil yasağının kaldırıldığı aldatmacası ile Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin geleşiminin engellenmeye çalışıldığı belirtildi.

Yaklaşık 200 kişinin katıldığı panel şu somut teleplerle kamuoyunu Kürdistan halkı ve Türkiye işçi sınıfı ile dayanışmaya çağırdı:

1- Bölge halklarının imhasına yönelen Körfez savaşı durdurulsun. 2- ABD ve tüm emperyalist güçler Ortadoğu'dan çekilsin. 3- NATO Çevik kuvverleri Kürdistan'dan geri çekilsin. 4- Kürdistan ve Filistin halklarının kendi kaderlerini tayin hakkı güvence altına alınsın. 5- FAC'nin PKK'ye karşı 129a maddesine dayanarak açtığı göstermelik davalar iptal edilip Kürdistanlı devrimciler serbest bırakılsın. 6- FAC savaş bahanesiyle Arap, Kürt, Türk vd. devrimci, demokrat örgüt, kişi ve çevrelere uyguladığı polisiye baskılara son versin. 7- TC'ye verilen her türlü maddi ve askeri yardım durdurulsun. 8- TC'nin savaş hali bahanesiyle getirdiği tüm yasaklar kaldırılsın.

Şehit Zeynel AKYAR (Fırat) yoldaş Karlsruhe'de düzenlenen gecede anıldı

Karlsruhe (Berxwedan): 16 Şubat 1991 tarihinde Karlsruhe'de YXK taraftarlarının düzenlediği **Şehit Fırat** yoldaşı anma gecesine 1.200 Kürdistanlı yurtsever katıldı. Türkçe ve Almanca konuşmalarda, ulusal kurtuluş mücadelemizde gençliğin yeri ve rolü ile şehit **Fırat** yoldaşın örnek kişiliği üzerinde duruldu. Ayrıca folklor, müzik, tiyatro ve skeçlerden oluşan zengin bir kültür programının da sunulduğu gecede okunan Nurî Dêrsimî'nin gençliğe hitabesi, kitleler üzerinde büyük etki yarattı. Yakın alanlarda bulunan ERNK taraftarları ile ERNK'ye bağlı kadın, gençlik ve işçi birlikleri mesajlarıyla geceye dayanışmalarını dile getirirken, bazı yurtseverler de tertip komitesine çeşitli hediyeler sunarak, halkımızın şehitlerine bağlılığını simgelediler.

Bayreuth Üniversitesi panelinde Kürt sorunu

Bayreuth (Berxwedan): 13 Şubat 1991 tarihinde Bayreuth Üniversitesi'nde Körfez savaşına ilişkin düzenlenen bir panelde Kürt sorunu da gündeme geldi, tartışıldı. Kürdistan Komite'nin bir temsilcisi de resmi davetli olarak konuşmacıların arasında yer aldı. Oldukça büyük ilgi gören panele binlerce öğrenci ve öğretim üyesi dinleyici olarak katıldı.

"Kürtlerin durumu" konulu bilgilendirme toplantısında, Kürdistan Komite temsilcisi Kürt halkının tarihi ve güncel durumu üzerine bilgi verdi. Panelin en önemli etkinliği, 700 kadar kişinin katıldığı son toplantı oldu. Divanda konuşmacı olarak İranlı tarihçi Dr. Ekbal, İsrailli yazar Dr. Seligmann, Alman hava kuvvetleri komutanlarından Albay Teichmann, Bavyera eyalet hükümeti danışmanı ve protestan din adamı Prof. Ritter, Federal dışişleri bakanlığı danışmanı ve politolog Prof. Wagner'in yanısıra Kürdistan Komite'nin temsilcisi de yer aldı.

Kürdistan Komite temsilcisi belirlenen konular hakkında geniş açıklamalarda bulunurken, konuşmacılardan Prof. Wagner ise bölgede kalıcı bir barışın sağlanması için bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasının şart olduğu görüşünü savundu. Albay Teichmann daha çok TC ve NATO'nun görüşlerini savundu ve dinleyicilerin alay konusu oldu. İsrailli yazar Dr. Seligmann'ın emperyalist savaş taraftarlığı ise dinleyicilerin tepkisini topladı.

Londra, 23 Şubat '91 Foto: Berxwedan

Londra'da işgal ve yürüyüş

Londra (Berxwedan): 6 Şubat günü, kadın ve çocuklardan oluşan ERNK taraftarı bir grup Kürdistanlı, Londra'daki Kızılhaç binasını işgal ederek, Kuzey-Batı Kürdistan'da çadırlarda yaşayan Kürdistanlılara gaz maskesi verilmesini istediler. Göstericiler, Kürdistanlıların bir gaz saldırısı tehlikesiyle karşı karşıya bulunduklarını söylediler.

Öte yandan yine Londra'da, 23 Şubat 1991 tarihinde, faşist TC'nin Kürdistan üzerinde geliştirdiği terör, sürgün ve katliamlar ile Botan ve Güney Kürdistan'a yönelik bombalamalarını protesto etmek amacıyla bir yürüyüş yapıldı. Jeremy Corby de, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığı ve Kürt halkının kurtuluşunun bağımsızlıkla mümkün olacağı doğrultusunda bir konuşma yaptı.

Yürüyüşe Dev. Partizan İngiltere taraftarları, TKP-B Londra taraftarları, İngiliz Devrimci Komünist Grubu, Yahudi Sosyalist Grubu ve İngiliz Ordusu İrlanda'dan Çekilsin Grubu da destekçi olarak katıldılar.

ÇAĞRI

Özgürlük bizim kavgamızdır!

Kürdistanlı yurtsever kadınlar, özgürlükten yana her kesi **"8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü"**nü ortak kutlamaya çağırıyor. Bu amaçla 9 Mart günü yapılacak kutlamada bir araya gelelim!

Adres: Konrad Adenauer Gymnasium, Max Blancke Str. 24-36, 5300 Bonn / Bad Godesberg

Zaman: 9 Mart 1991, saat 15.00'te

Bielefeld'de yürüyüş

Bielefeld (Berxwedan): Ortadoğu'daki emperyalist saldırganlığı protesto ve Kürdistan halkıyla dayanışma amacıyla 14 Şubat günü Bielefeld'de bir yürüyüş yapıldı. Bazı barış grupları ile Kürdistan Zentrum'un ortak çağrılarıyla gerçekleştirilen yürüyüşe 1.500 civarında Alman ve Kürt katıldı. Başlangıç alanında, Kürdistan Zentrum adına yapılan konuşmada Kürdistan'ın ve Kürt halkının içinde bulunduğu durum açıklandı. Yürüyüşün bitiminde de, Kürdistan Zentrum'un önünde bir Alman dost, Kürt halkını destekleyen bir konuşma yaptı.

Berlin'de savaşı kınama gecesi

Berlin (Berxwedan): "Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfıyla Dayanışma Komitesi" tarafından Ortadoğu'daki gerici emperyalist savaşı kınama ve Türkiye'deki işçi direnişi ile dayanışma amacıyla Berlin'de bir gece düzenlendi. 9 Şubat 1991 tarihindeki geceye 400'ün üzerinde Türkiye ve Kürdistanlı devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Ozan Ali Asker, Ozan Şiar, Ozan Şah Turna ile Ozan Seyidxan da, devrimci direniş türküleriyle geceye renk kattılar.

Den Haag'da savaşı protesto yürüyüşü

Den Haag (Berxwedan): Ortadoğu'daki emperyalist savaşı protesto etmek amacıyla Hollanda ERNK taraftarları Den Haag'da bir yürüyüş düzenledi. 15 Şubat günü yapılan yürüyüş 600 civarında kişinin katılımıyla başladı. Çevreden katılımlarla bu sayı 3.000'e ulaştı. ABD ve TC aleyhine sloganların yoğunca atıldığı yürüyüş, çevreden de ilgi ile izlendi.

Newroz Belçika'da da coşku ile kutlandı

Liege (Berxwedan): Belçika'da yaşayan Kürdistanlı kitleler de, 23 Şubat'ta Liege kentinde yaptıkları coşkulu bir gece ile Newroz'u kutladılar. 1.000'i aşkın kişinin katılımıyla gerçekleşen gece, alanda şimdiye kadar yapılanların en büyüğü oldu.

Kürtçe, Türkçe ve Fransızca yapılan konuşmaların yanısıra, zengin bir müzik ve folklor programının da sergilendiği gecede kitleler 8 saat boyunca Kürdistan'ı yaşadılar. Ozanlardan Aram, Zozan, Şiar ve Şemdîn'in sundukları direniş türküleri beğeni ile izlendi.

1991 Newroz gecelerinin tarihleri

16 Mart 1991 Stuttgart
23 Mart 1991 Frankfurt
24 Mart 1991 Duisburg
24 Mart 1991 Paris
30 Mart 1991 Berlin
30 Mart 1991 İsveçre
30 Mart 1991 Kanada
30 Mart 1991 Avusturalya
31 Mart 1991 Nürnberg
6 Nisan 1991 Den Haag
6 Nisan 1991 Hamburg, belli değil
13 Nisan 1991 Avusturya
13 Nisan 1991 İsveç
20 Nisan 1991 Bonn, Danimarka, İngiltere
27 Nisan 1991 Norveç

31 Ağustos 1990'da Nisêbîn'de şehit edilen yurtsever Nedim KAYA'nın anısına:

NEDİM HOCA KÜRDİSTAN ŞEHİDİDİR

Olay nasıl oldu

1 Eylül 1990 günü **Nedim Hoca**'nın düğünü vardı. Düğün olmadı, çünkü bir gün önce, 31 Ağustos gecesi saat 23.00'te kapısını, muhbir ve ajan Kerim Kerimoğlu'nun uşağı Şükrü Akman çaldı.

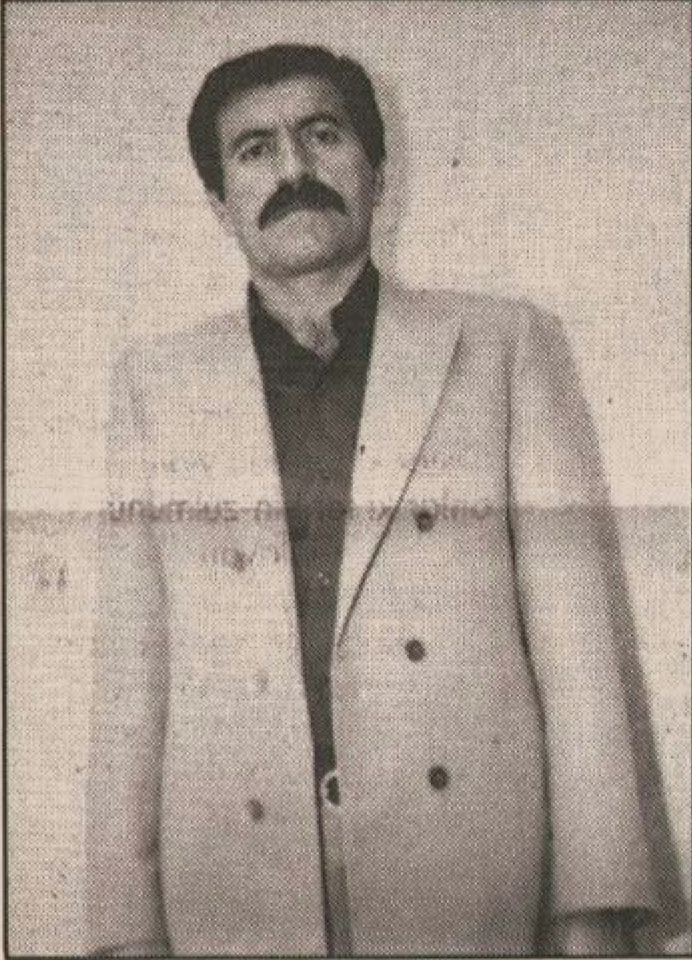
Şükrü, 1980 öncesi dönemde KUK'çu Vahap'ın kardeşiydi. Vahap, Mala Hamo çeteleri tarafından katledilmişti. Aynı dönemde Nedim Hoca da KUK'un içindeydi. Bu nedenle Şükrü ile belli bir tanışıklığı vardı.

Kapıda aralarında belli bir süre bazı konuşmalar oldu. Komşu bir kadın bu konuşmanın bir kesimine şahit oldu:

"Şükrü: Kerim Kerimoğlu'nun evine gideceğiz.

"Nedim Hoca: Neden?

"Şükrü: Hasan Kerimoğlu cinayeti üzerine konuşacağız, kim ve neden vurdu?"

Konuşmanın bundan sonrası bilinmiyor. Nedim Hoca bilinmeyen ıssız bir yere götürülür. Yakın mesafeden kurşun sıkılarak katledilir. Cesedi taburun karşısındaki polis karakolu yakınlarında bir sokağa atılır. Cesedinde 8 kurşun yarası tespit edilir.

Gizlenmekle beraber cinayeti dört kişinin ortaklaşa işlediği tespit edilir. Bunlar: Fikret Aslan, köy korucusu ve muhbir; Nihat Aslan, köy korucusu ve muhbir; Kerim Kerimoğlu, ajan ve muhbircibaşı; Şükrü Akman, muhbir. Fikret ve Nihat Aslan, Mala Hamo çetelerinden. Fikret Aslan ve Ağustos'90 ayı içinde ARGK gerillaları tarafından cezalandırılan ajan ve aynı zamanda Kerim Kerimoğlu'nun kardeşi Hasan Kerimoğlu bacanaktır. Bu ajan–çete grubu cinayeti polis ve MİT'le birlikte tezgahladılar.

Nedim Hoca yönünü gittikçe daha isabetli kaydeden bir yurtseverdi

Nedim Hoca 1953 doğumlu. 20 yıla yakın yurtsever mücadele içinde oldu. 1980 öncesi dönemde KUK hareketi içinde yer aldı. Aile çevresi de yurtseverdi. Bu nedenle KUK'la çatışmasında Mala Hamolar, Nedim Hoca ve ailesini hedef alarak, çelişkilerini kan davasına dönüştürmek istediler.

Nedim Hoca askeri darbeden bir hafta önce tutuklandı ve 1983 yılına kadar Amed askeri cezaevinde kaldı. Burada **Mazlum DOĞAN**'ı tanıdı, ondan etkilendi. Nedim Hoca, cezaevinden çıkınca artık KUK'çu değildi ve bu sürede Nisêbîn'de çok şey değişmişti.

1984'te Mala Hamo çeteleri, çarşı ortasında abisi Mecit Kaya ve amcaoğlu Sabri Kaya'yı kurşun yağmuruna tutarak katlettiler. Olay yerine yakın olan Nedim Hoca, katilleri kovaladı. Birini yakaladı ve elinden tabancasını alarak kafasına dayadı. Ancak şarjörde mermi kalmamıştı.

1985'te bu defa Nedim Hoca, kahvede oturmakta olan Hamo çetelerini taradı. Bazıları yaralandı. Bu olay nedeniyle tutuklanarak 1988'e kadar cezaevinde kaldı.

Nedim Hoca cezaevinden çıktığında Nisêbîn'de durum çok değişmiş, kitle PKK, ERNK ve ARGK saflarına akın etmişti. Bu dönüşüm içinde Nedim Hoca'nın aile fertleri de yeralmıştı. Nedim Hoca, PKK sempatizanı olmuş, propagandasını yapıyor, tanıdıklarını desteğe teşvik ediyordu. Ancak aktif çalışıp çalışmama konusunda belli bir kararsızlık gösteriyordu. Aile fertlerinin açıkladığına göre o, çok fazla deşifre olduğundan ve MİT tarafından sürekli izlendiğinden, ilçede aktif görev alması durumunda iradesi dışında mücadeleye zarar verebileceğinden endişe duyuyordu.

Ajan Hasan Kerimoğlu, ARGK gerillaları tarafından vurulunca MİT, olayla bağlantısı olabileceği varsayımıyla tekrar Nedim Hoca'ya yöneldi. Cinayeti işleyen ajan–çete işbirlikçiler, aynı zamanda olayı PKK'ye yükleyerek, onun aile çevresini PKK'den uzaklaştırmayı ve de Nisêbîn'de 1980 öncesi dönemin iç çatışma ortamını yaratmayı hedeflediler.

Ancak sömürgeciler ve cinayeti işleyen uşakları bu propagandalarında başarısız oldular. Halk kısa sürede katilleri tanıdı ve cinayetin amaçlarını algıladı. Cinayeti işleyenlerden Kerim Kerimoğlu, olaydan sonra, "Kalaşnikof" taşımaya başladı. Nedenlerini soranlara da, "Artık tabanca yetmez" cevabını verdi.

KUK'un boş ve çarpıtma çabaları

Olaydan sonra İsveç'te bildiri dağıtan KUK, Nedim Hoca'nın KUK'çu olduğunu iddia ederek, bu yurtseverin anısını suistimal etmeyi hedefledi. Bu duruma en çok Nedim Hoca'nın yakınları tepki duydular. Onların doğrudan gazetemize aktardıklarına göre, Nedim Hoca'nın KUK'la hiçbir ilişkisi kalmamış; ülkede hiç adı kalmayan, 1980 öncesi provokasyonları nedeniyle sürekli lanetlenerek anılan, İsveç'te dar bir göçmen grubuna dönüşen KUK, birkaç defa Nedim Hoca'ya ilişki için haber yollamış, o ise bunlara her defasında "Nereden geldiyseniz oraya dönünüz" cevabını vermiştir.

ARGK, Nedim Hoca'nın intikamını alacağını açıkladı

Bölgedeki ARGK Gerilla Komutanlığı, olaya derhal el koyarak katilleri araştırmaya başladı ve kısa sürede buna muvaffak oldu.

"ARGK Dicle-Fırat Havzası Askeri Konseyi"'nin 14 Ekim'90 tarihinde Mêrdîn eyaletinde dağıttığı ve 15 Ekim'90 tarihli **Berxwedan** gazetesinde yayınlanan bildirisinde, konuyla ilgili şu açıklama yapıldı:

"Düşman yediği ağır darbeler karşısında çeşitli provokasyonları da geliştirmeyi bir yöntem olarak öteden beri uygulamaktadır. Bunlardan biri de halk güçlerini birbirine düşürme, çeşitli halk çevrelerini Partimize düşman etme çabalarıdır..

Ağustos ayı sonlarına doğru Nisêbîn şehir merkezinde Partimizin bir sempatizanı, alçakça bir komplo sonucu katledilmiş ve ajan odaklar, bu cinayeti Partimize yüklemeye çabalamışlardır. Ancak daha ilk günlerde durumu araştıran devrimci istihbarat güçlerimiz, şu gerçekleri açığa çıkarmıştır:

"**Nedim Hoca** *olarak bilinen PKK sempatizanı, Partimizce cezalandırılan ajan Hasan Kerimoğlu'nun dahil olduğu Kerim Kerimoğlu diye bilinen ajan-işbirlikçi çevre tarafından katledildi. Güya bu komployla bir yandan PKK'den intikam alınmaya çalışılmış, öte yandan Nedim Hoca çevresi Partimiz üzerine kışkırtılmak istenmiştir. Ancak bu alçakça cinayet ve komplonun hedefleri günümüzde tamamen aydınlanmıştır. Ve tüm ARGK birliklerimiz, milis kuvvetlerimiz, özel intikam hücrelerimiz Kerim Kerimoğlu ailesi konusunda talimatlandırılmıştır. Kerimoğlu ailesi ve bu soyadı taşıyan bütün kişiler, mal ve can varlıklarıyla birlikte devrimci şiddetimizin hedefidir ve bu açıkça ilan olunur. Tüm yurtsever güçler, bu ve benzer işbirlikçi odakların komploları karşısında uyanık olmalı ve bu odakların dağıtılmasında üzerlerine düşen görevleri yerine getirmelidirler."*

Tutarlı ve sürekli ileriye kararlıca yürüyen bir yurtsever mücadelenin temsilcisi **Nedim Hoca**'nın intikamı mutlaka alınacak ve O, sürekli gelişen ulusal kurtuluş mücadelemizde yaşatılacaktır.

- Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük şehitleri ölümsüzdür!

Amed YOWK (Yekîtiya Oldarên Welatparêzên Kurdistan/. Kürdistan Yurtsever Dindarlar Birliği)'nin 12 Şubat 1991 tarihli Amed'te dağıtılan bildirisini kısaltarak veriyoruz:

FAŞİST TÜRK SÖMÜRGECİLİĞİ KAYBEDECEK KÜRDİSTAN HALKI KAZANACAKTIR!

Başından beri savaş çığırtkanlığı yapan sömürgeci faşist TC. safını net olarak belirlemiştir. Hızla fiili savaş hazırlıklarına girişmiştir. Bu savaşta niyeti çok açık ve nettir, ulusal halk direnişimiz karşısında çaresiz kalan sömürgeci rejim, yeni bir paylaşım savaşını, varlığını devam ettirmenin tek yolu olarak görmektedir. Türk devleti savaşla genişlemek; ülkemizin güney parçasını da işgal etmek, özel savaşını doruğa ulaştırarak, ulusal kurtuluş mücadelemizi bastırmak ve bölgede emperyalist çıkarların korunması için jandarmalık rolünü güçlendirmek istiyor. Bu amaçla sömürgeci TC, Körfez savaşı bahanesiyle Kürdistan'a kimyasal silahlar, tanklar, toplar, uçaklar ve sadece Botan'a 300.000'e yakın asker yığmıştır. Türk devleti askeri yığınağı, propagandası ve zor yöntemleriyle halkta kaos yaratmayı, sindirmeyi ve bu yolla halkı göç ettirmeyi hedeflemektedir. Bu uygulamaların bir parçası olarak tüm il ve ilçelerde büyük bir terör estirilmekte, "Güvenlik" adı altında yasak bölgeler yaratılmakta, günde yüzlerce yurtsever tutuklanıp zindanlara atılmaktadır. Daha şimdiden Silopi ilçemizin yarısından fazlası boşaltılmış, Diyarbakır ve Batman gibi büyük yerleşim alanlarımızda da yoğun bir göç yaşatılmaktadır. Öte yandan Kürdistan'ın topraklarında siyonist ve emperyalist ABD ve müttefiklerine savaş uçaklarını kullandırma imkanını sunmuştur. Faşist TC. devletini Irak'ın muhtemel saldırısına karşı korumak aldatmacasıyla Malatya-Erhaç, Diyarbakır, Muş, Batman emperyalizmin masum ve savunmasız halklara kan kusturan bir silah cephanesi haline getirilerek, bu yerlerden havalanan savaş uçakları Botan ve Güney Kürdistan'ı zaman zaman bombalayarak, ne kadar vahşi ve barbar olduklarını bütün dünyaya bir kez daha göstermektedirler.

Hedef sadece dilimizi değil; devrimle bütün ulusal değerlerimizi özgürleştirmektir!

Türk sömürgecileri, 25 Ocak 1991 günü MGK kararıyla ve hükümet aracılığıyla Kürt dilini yasaklayan 2932 sayılı yasayı yürürlükten kaldırarak yerine yeni bir yasa çıkaracaklarını açıkladılar. TC, bir savaşa hazırlanmakta ve bunu da bir savaş manevrası olarak ele almaktadır. Partimiz önderliğinde yükselen ulusal kurtuluş mücadelemizin intifadalarla kitleselleştiği, gerillaya katılımın yaygın ve etkin bir boyuta ulaştığı ve uluslararası alanda Kürdistan halkının mücadelesi etrafında büyük bir dayanışma çemberinin oluştuğu bir ortamda dilimiz üzerindeki yasağın kalkması sömürgeci güçlerden direnişle alınmış olan bir haktır.

Bu karar sömürgecilerin iddia ettiği gibi bir ayıptan kurtulma değil, bir insanlık ayıbının ve suçunun itiraf edilmesidir. Bir halkın kendisine kölelik ve ölüm, diline özgürlük gibi hiçbir insanlık ölçüsüne sığmayan ve bir benzeri daha bulunmayan bu insanlık dışı uygulama ve politikanın sahibi sömürgeci-faşist Türk devletidir. Yine bu karar, PKK ve PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı bir savaş oyunudur.

Görevimiz özgür Kürdistan için savaşmaktır!

Mevcut savaş hazırlıklarına, olabilecek bir bölgesel savaşa ve şimdiden Kürdistan'da sürdürülen fiili özel savaşa karşı tutumumuz nettir: Görev, hem Türk hem Irak sömürgeciliği ve arkalarındaki işgalci emperyalist güçlere karşı savaşmaktır. Her Kürt yurtseverinin en temel görevi sadece ve sadece "Özgür bir Kürdistan için savaşmaktır." TC devletine yardım eden herkes düşmanımızdır.

Bu savaşın ana hedefi Kürt halkını yok etme, bağımsızlık mücadelemizi erteleme, her türden biyolojik, kimyasal ve nükleer silahları Kürt halkına karşı kullanmaktır. İkinci bir Halepçe'yi yaşamamak için, bütün Kürt halkı olarak Partimiz PKK, Cephemiz ERNK ve Ordumuz ARGK'de yerimizi alalım.

Yurtsever Kürt halkı!

Müslüman Kürt halkının yaşadığı topraklar sömürgeci zalimler tarafından işgal altındadır. Faşist Türk devleti halkımızı katliamdan, işkenceden geçirmekte, eşine az rastlanır zalimlikler yapmakta, onursuz ve kölece bir yaşamı reva görmektedir. Buna karşı çıkmak, dur demek her müslüman Kürd'ün en başta gelen görevleridir. Nitekim Allah û Teala "Kim size saldırırsa, onun size saldırdığı kadar siz de ona saldırın" buyurmuşlardır. Hz. Muhammed (S.A.V) "Vatanınıza tecavüz edenlere şiddetle karşı koyunuz" buyurmaktadır. Yine Cenabî Hâk, bir başka ayet-i kerimesinde, "Size harp açanlarla siz de savaşın, döğüşün" (Bakara: 190) buyurmuşlardır. Yine yüce Allah, "Ey iman edenler, düşmana karşı hazırlığınızı görün ve silahlarınızı çıkararak cenge hazır olun da, birlikler halinde savaşa çıkın, yahut toptan seferber olun" (Nisa: 71) buyurmuşlardır.

Yukarıda belirtildiği gibi yüce Allah'ımızın ve yüce peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.)'in Ayet-î Kerim ve Hadisî şeriflerinde aydınlattığı üzere faşist ve sömürgeci TC devletinin, Kürdistan topraklarından sökülmesi için canımız, namusumuz ve malımızla savaşarak, gerçek insanlık ve müslümanlık görevimizi yerine getirip nihai zaferimize ulaşalım.

- Kahrolsun faşist Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve her türden gericilik!
- Yaşasın bağımsız ve özgür bir Kürdistan!
- Dil serbestisi tuzağı sökmeyecek!
- Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!
- Yaşasın ulusal önderimiz APO!

ERNK-YOWK
(Yekîtiya Oldarên Welatparêzên Kurdistan)
Amed, 12 Şubat 1991

Palî-Hênê-Dara Hênê ayaklanması 66 yaşında:

İdam sehpasında, "Dünya yaşantımın sonu geldi. Ulusum için kurban edildiğimden dolayı pişmanlık duymuyorum. Yeter ki torunlarımız bizi düşmanlarımızın önünde mahcup etmesinler" diyen Şêx Seîd'in vasiyeti gerçekleşti

1925 Palî, Hênê, Dara Hênê ayaklanmasının üstünden tam 66 yıl geçti. Osmanlı imparatorluğunun yıkıntıları üzerinde kurulan, imparatorluğun mirasçısı Kemalist Türk devleti, Türk egemen sınıflarının tüm sömürgeci deneylerini Kürt halkı üzerinde denemeye geçirdi. Kemalist burjuvazinin programında Kürdistan denen bir ülke ve Kürt denen bir halk yoktu. Bu durumda fiziki olarak varolan Kürt halkı ya kaderine boyun eğecek, yok olmayı, Türkleşmeyi kabullenecek ya da neye mal olursa ve olanakları ne olursa olsun direnecekti.

Kemalist burjuvazi başka seçenek bırakmıyordu. Bunun için güvenceleri de vardı. Özünde Kürt halkına da birşey vermeyen Sevr Antlaşması'nın hükümleri boşa çıkarılmış, Lozan'da Kemalizmin Kürdistan programı emperyalist yönetimlere onaylatılmıştı.

Kemalist ordu Kürdistan'a adım adım yayılıyor, yerleştiği her yerde katliam yapıyor, Kürtlük adına ne varsa ortadan kaldırıyor, mecburi askerlik ve ağır vergi uygulamasını hayata geçiriyordu. Hedef halkı teslim almak, direnemeyecek noktaya getirmek, Kemalist asimilasyon programını gerçekleştirmekti.

Kürt halkının önünde direnme dışında yol kalmıyordu. Kürdistan aşiret yapısı içindeydi, savaş halkı kırmıştı, her yerde yoksulluk vardı, halk silahsız ve çağdaş örgütlenmeden yoksundu, etkili politik güçler Kürt halkının köleliğine karar vermişlerdi. Sınırlı sayıdaki aydınların çoğu ya asılmış ya da cezaevlerindeydi. Kalanlar da etkisizleştirilmişlerdi.

Yine de Kürdistan'da yoğun bir hareketlilik, tartışma ve direniş hazırlığı da vardı.

Ancak Kemalist burjuvazi de boş durmuyordu. Tıpkı Koçgiri'de olduğu gibi provokasyona başvurarak ayaklanmanın erken başlamasına yolaçtı. Pîran (Dicle) düşman karakolu Şeyh Sait hakkında tutuklama kararı çıkardı. Şeyh Sait'in oğlu'nun 8 Şubat'ta karakola saldırarak esirleri kurtarması, ayaklanmanın başlangıç işareti rolünü gördü.

Ayaklanmanın güçlü bir örgütlenmesi yoktu. Din adamları ve aşiret reisleri yönetimde etkindiler. Ayaklanmacıların etkili silahları da yoktu. Dış ittifaklar da yoktu. Ayaklanabilecek tüm alanlarla da bağlantı sağlanmamıştı.

Buna rağmen ayaklanma sayı ve silahça üstün Tük ordusuna karşı büyük başarılar sağladı. Amed, Muş, Mazra arası ayaklanmanın merkezi haline geldi. Pîran, Hênê, Çewlîk (Bingöl), Licê, Dara Hênê (Genç) ve Mazra (Elazığ) Kürt direniş güçlerinin eline geçti. Direnişçiler Amed'in de bazı mahallelerine geçici olarak egemen oldular. Ayaklanmanın sınırları batıda Girê Sor (Siverek), Kuzey'de Muş'a kadar vardı. Ancak direniş halindeki Mêrdîn, Sason, Botan ve Grîdax (Ağrı) aşiretleriyle bağlantı sağlanamadı. Dêrsim aşiretleri ayaklanmaya destek sunmadı. Pekçok aşiret reisi de Kemalist orduya bağlılığını bildirdi. Bunlardan çete birlikleri oluşturuldu. Fransızlar, 1921 Ankara Antlaşması'nın hükümlerine sığınarak Türk birliklerinin işgal bölgesinden geçerek ayaklanmayı arkadan kuşatmasına destek sundu. Şeyh Mahmud Berzenci ayaklanmasıyla uğraşan İngilizler de Güney Kürdistan'ın sınırlarını tutarak bir anlamda Kemalist burjuvaziyle işbirliği yaptı.

İki ay geçmeden ayaklanmanın akibeti belli oldu. Öncülükte dönekler çıktı. Sonuna kadar direnen kahramanlar da oldu. Şeyh Sait'in esir düşmesi ayaklanmanın sonu anlamına geldi.

Ayaklanmadan sonraki süreç tam bir vahşettir. Yazılı belgelere göre 15 binden fazla masum Kürt, yaşlısı ve çocuğuyla birlikte katledildi. Onlarca köy haritadan silindi. İstiklal mahkemeleri savaş meydanından daha çok Kürt canı aldı. Cezaevleri dolu olduğu için mahkemeye çıkarılanlara, salt bu nedenle ölüm kararı verildi. Zorla silah toplatıldı. Kürdistan yıllarca sürecek "Takrir-i Sükün (Huzur Yasası)" yasalarının kapsamına alındı. "Mecburi İskan" yasası çıkarıldı. Ayaklanmanın yenilmesi İngilizlerle Kemalistlere Kürdistan üzerinde nihai antlaşmaya varma olanağı sağladı.

En ağır ceza da, ayaklanma önderlerinin ve bu vesile ile öncülük konumunda olan yüzlerce yurtseverin idam edilmesi ve cesetlerinin imha edilmesi oldu. Kemalist burjuvazi, kendi deyimiyle neye mal olursa olsun "Kürtlük ruhunu öldürmeye" karar vermişti.

Evet, aradan 66 yıl geçti, Kemalist burjuvazi Kürtlük ruhunu öldürebildi mi, başarılı olabildi mi? Kesinkes hayır! Bugün de askeri valiler (Olağanüstü Hal Bölge Valisi), zorla silah toplama uygulaması, milisler, sürgün yasası ve hepsinin ötesinde 6 yıldır yürütülen özel savaş var. Ancak Kürt sorunu şimdi çok daha güçlü ve çok daha direngen. Şeyh Sait ve ayaklanmanın diğer önderleri, gözleri açık gitmediler. Oğulları, torunları şimdi intikamlarını alıyor.

Ayaklanmanın ardından idam edilen Amedli Fuad'ın idam sehpasında belirttiği gibi, *"Bu toprağa (Kürdistan'a) bağımsızlık bayrağı dikilecektir."*

Halk ayaklanmasının ölümsüz kahramanlarını bir kez daha saygıyla anıyoruz.

İdam edilen Şêx Seîd ayaklanması liderlerinin idam sehpasında Kürt halkına vasiyetleri:

Cibranlı Halid (Gumgum/Varto): "Karşınızda yalnız değilim. Arkamda İran, Mezapotamya ve Türkiye'de muazzam bir Kürt ulusu bulunmaktadır. Bugün beni asıyorsunuz, fakat hiç şüphemiz yoktur ki yarın torunlarımız da sizleri yok edeceklerdir."

Yusuf Ziya (Bêdlîs): "Bize mevki ve rütbe bahşetmek suretiyle bizi aldatabilirsiniz endişesi içindeydim. Şükür Allaha ki bizi mermi ve iple karşılıyorsunuz ve bundan dolayı biz hiç pişman değiliz. Verdiğiniz ders sayesinde torunlarımız öcümüzü alacaklardır."

Doktor Fuad (Amed): "Vatanım için yiğitçe kurban olmayı devamlı düşünürdüm. Şüphesiz ki asılmakta olduğumuz bu toprağa bağımsızlık bayrağı dikilecektir."

Avukat Tevfik (Amed): "Cesedimi bütün dünyaya gösteriniz ve herkes bilsin ki kişisel haklar için değil, ulusal haklar için savaşıyorum. Yaşasın Kürdistan."

Koçzade Ali Rıza (Bêdlîs): "Elimdeki silahı ulusuma karşı kullanmayıp, düşmanımız Türke karşı yöneltmiş olduğumdan dolayı mutluyum. İşte şimdi hayatımı Kürtlük uğruna kurban ediyorum."

Şair Molla Abdurrahman (Sêrt): "Sefiller!.. Sizi ayağımızın altında çok alçak ve küçük görüyorum. Biliniz ki Kürt bir ağaç değildir, ölür fakat eğilmez."

Hizanizade Şair Kemal Fevzi (Bêdlîs): "Cennet Kürdistan bizimdir. Ev sahibi biziz ve kim ne derse desin, biz yine içeri gireceğiz, buna hiçbir güç engel olamaz, çünkü O bizimdir."

VE KIRMIZI KARANFİL FIŞKIRACAK ARKASINDAN

Ha dedik babo
Dersim'den Koçgiri'den
Zilan'dan
ha dedik ha
Şeyh Sait'ten Seyit
Rızo'dan
ha dedik.
Bir avuçtuk
parçadan parça
zulme, sömürüye, baskıya
karşıydık
ayaklandık.
Bir avuçtuk babo bir avuç
bir avuç silahşör
cengaverdik
kadındık, kızdık,
delikanlıydık...
yeni bıyığı terlemiş,
ihtiyardık babo ihtiyar
saç sakal ak
iki büklümdük.
Üstüne üstüne yürüdük
düşmanın
kaçmadık önünden
yedi sülalemizin
intikamını aldı
kurşunlarımız
bilcümle şehitlerimizin
babayiğitlerin
toy delikanlıların
kadınlarımızın
kadınlarımızın babo.
Onlar ki yiğitten yiğit
onlar ki tarihin zulmünü
sırtlayan
onlar ki babo
canpareleri karınlarında
dünyaya süngü
ucunda gelen.
Kan vardı arpacıkta
kan vardı kan
bastık
bastık
bastık tetiğe
bilcümle şehitlerimizin
anısına
Parça parçaydık ya babo
parçadan parça
yolun sonunu göremezdik
evvelden
bir duvar gibi kaplamışlardı
çıkarları uğruna bile değil
parçalanmışlık işlemişti
uşaklık, kalleşlik işlemişti
pis bedenlerine.
Bir duvar gibiydi önümüzde
kapkaranlık, körkütük
ve hain feodal reis takımı
birleşemedik, birleşemedik
Ağrı'yla, Palu'yla
Genç'le
birleşemedik babo
ve yenildik.
Kan akıyordu isyandan
kan akıyordu oluk oluk
körpe bedenler
namlusunda
mitralyözlerin
genç ihtiyar, çoluk çocuk
ve iplerde sallandık
üstünü üstüne yürüdük
ölü bedenlerimizle ihanetin
boyun eğmedik.

SAVAŞMADAN YENİLGİ ALAN TÜRK SÖMÜRGECİLİĞİ ŞİMDİ İÇ ÇELİŞKİLERİYLE YÜZYÜZE

Baştarafı 1. sayfada

çeciler ve meşhur Kürt kökenli uşak Abdulkadir Aksu'yu muhalefet, yani bir muhalefet odağı göstermenin ne anlamı olabilir ? Güya bunlar muhafazakar, Semra Özal ve destekçileri de liberal. Kavramlar bu grupların kişiliğinde olduğu kadar hiç bu kadar yozlaştırılmadı.

Toplum bu tür kişiliksizlerle dolu, bunlar değer birikimleri olmayan, ilkesiz insanlar. Tekeller ve faşist generaller en iyi böyleleriyle iktidarlarını sürdürürler. Tabi onlara da talan ve politika yapma alanı bırakarak.

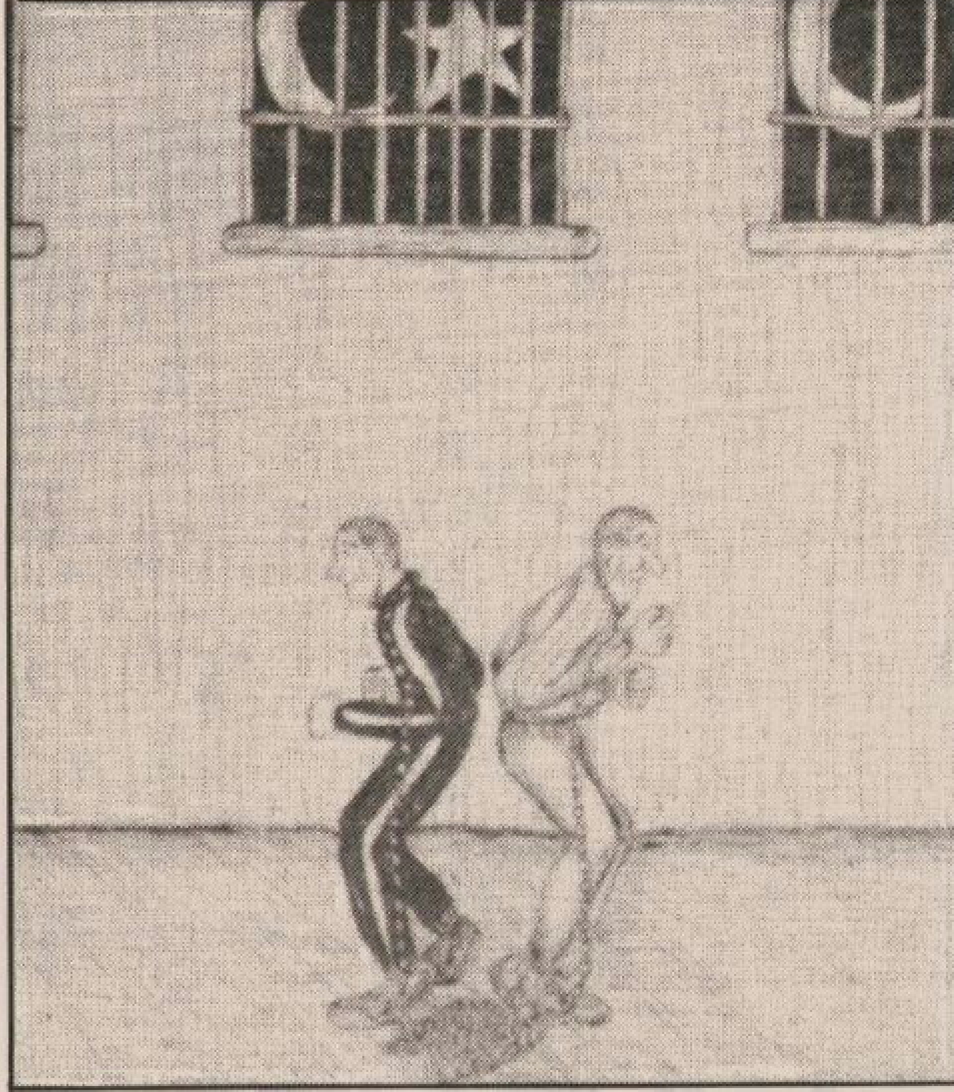
Peki neye göre liberal, ya da neye göre muhafazakar? Ayrılık ve çelişki hangi temel ilke üzerinde ? Demokrasi, işçi hakları, Kürdistan'da insan hakları, ABD'den bağımsızlaşma vb. hangi konuda bunlar çelişki içindeler?

ANAP, ABD ve 12 Eylül rejiminin ürünü bir lümpenler topluluğu. Akrep yuvasını andıran bu topluluk, uşaklık, yozluk ve talan üzerine kurulmuş. Olsa olsa daha fazla uşaklık ve talanda aralarında çelişkiler olabilir.

Bunların durumunu en iyi Marx tanımlamaktadır : "Burjuva rejimi tepede ahlaksızlıktır." Bazıları Özal, Atatürkçülüğü lekeliyor diyorlar. Bizce bunlar Özal'a haksızlık ediyorlar. Türkiye'nin İmelda'sı Bayan Özal, en iyi Atatürkçü. Turgut Özal da Mustafa Kemal'e en yakışan yönetici. Mustafa Kemal devleti bireysel kararlarla yönetiyordu. Meşruti krallıklar bile Mustafa Kemal dönemindeki kadar devleti keyfi kararlarla yönetmiyordu. Mustafa Kemal bütün kararları içki masasında verirdi. O dönemde de sözde bir meclis vardı. Özal çetesinin ahlaksızlığı Mustafa Kemal'in ahlaksızlığının yanında hiç kalır. Semra Özal'ın "Papatyaları" ve "Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı", Mustafa Kemal'in başlattığı "Kadın özgürlüğü" ve "Laiklik hareketi"nden daha az laik değildir. Mustafa Kemal de etrafına en kul, en kişiliksiz şahısları alırdı. İsmet İnönü ve Fevzi Çakmak'ın, Mustafa Kemal'in arkadaşları arasında seçtiği en kişiliksiz kişiler olduğu, diğerlerinin komplolarla yönetimden uzaklaştırıldığı çok iyi biliniyor. Bu anlamda beyaz gömlek altına giydiği yeşil fanilasıyla herkese alay konusu olan "Yetim Hüsnü", "Hal Müdürü" Akbulut ve "Çamur" Abdulkadir Aksu'nun durumunu fazla yadırgamamak gerekiyor. Zira toplum bu tür düşkün insanlarla dolu.

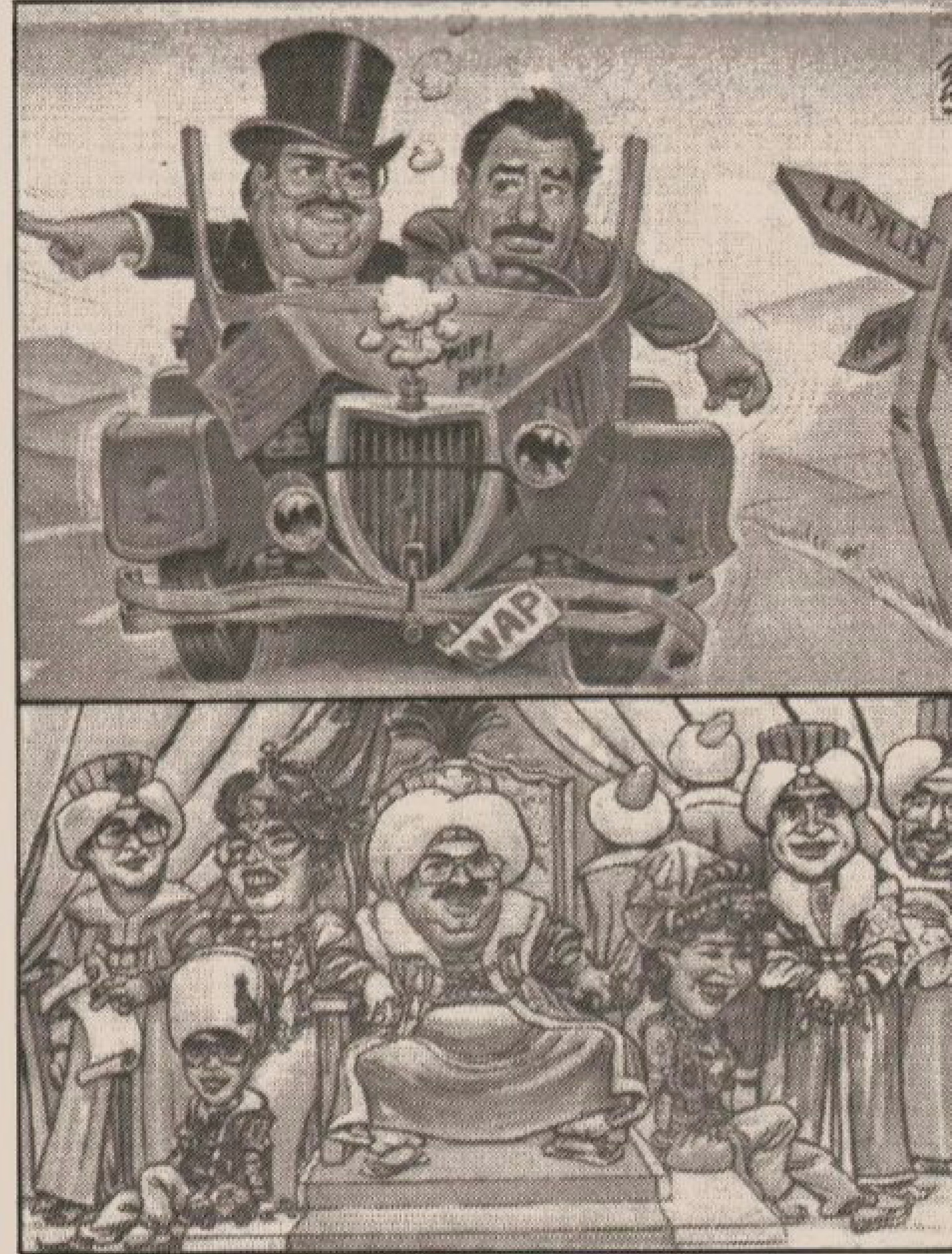
Tıpkı izah etmeye çalıştığımız çarpıtmalar gibi, Özal-ordu çelişkisi de yapaydır. Ordu her zaman Türkiye'de yönetici güçtür. 12 Eylül rejimi ordunun sınırsız iktidarıdır ve bu iktidar göstermelik sivil kurumlara rağmen halen etkisi artarak sürüyor. Özal, İMF, CIA ve 12 Eylül'ün ürünüdür. Özal'ın hiçbir uygulaması ABD'nin ve TC ordusunun onayı dışında değildir.

15 Şubat tarihli Milliyet gazetesinde Yalçın Doğan, "Pentagon, Özal'a tutkun" başlıklı yazısında şunları yazıyor : "Pentagon şunu düşünüyor Özal'la ilgili olarak : 'Türkiye'de gelmiş geçmiş başbakan ve cumhurmaşkanları arasında Washington'u en iyi anlayan ve Amerika ile birlikte en seri karar alabilen, Cumhurbaşkanı Özal oldu. Bölgede İsrail dışında, Amerika'nın kendisine en çok güvenebileceği lider Turgut Özal'dır."

TC, işkence rejimidir *Çizim: Zülfikar Tak*

17 Şubat tarihli Cumhuriyet gazetesinde de Uğur Mumcu, Özal ile generallerin ilişkilerini irdeliyor; Özal'ın yükselişinin 12 Eylül darbesiyle başladığını, Evren ve diğer generaller tarafından kollandığını, Kürt yasası'nın (Dil serbestisi oyunu - bn.) Milli Güvenlik Kurulu'nda alındığını, Recep Ergün, Kemal Yamak, Burhanettin Bigalı, Hayri Ündül, Necdet Uğur vd. 12 Eylül generallerinin emekliliklerinden sonra da Özal'la yakın çalışma içinde olduklarını yazıyor.

Peki neden özellikle bu dönemde ANAP içindeki çelişkiler, toplumun temel tartışma konusu haline getirilmek istendi? Basına yansıyan çelişkiler hiç mi mevcut değil?

ANAP içindeki çelişkiler somut. Hatta bu çelişkiler rejimin asıl çelişkilerinin yansısı bile alınabilir. Çelişkilerin "Kürdistan sorunu" ve "Kürt dil serbestisi yasası"yla da doğrudan ilişkisi var. Muhafazakar olarak bilinen kesimler yasaya şiddetle karşı çıkıyorlardı. Tabi bu diğer kesimin dil serbestisinden yana olduğu anlamına gelmemeli. ANAP içinde sahte dinci-muhafazakar kesimler palazlanıyordu. Bu gelişme bir düzeye varınca bazı çevreleri rahatsız etti. Rejim kendine liberal görünümü verebilmek, ABD ve Avrupa'ya hoş görünmek için eliyle şişirerek büyüttüğü lider taslağı uşakları şimdi elemek istiyor. 21 Şubat tarihli Milliyet, ABD'nin muhafazakar olarak bilinen kanadın tasfiyesini istediğini haber yaptı.

Bunlar birer gerekçe, ancak asıl gerekçe toplumun dikkatlerini temel konulardan başka yönlere çekme ve rejimin asıl zayıflıklarını gizleme, rejimin stratejik hatalarının faturasını bazı küçük kurbanlar vererek gidermeye yöneliktir.

Nedir TC rejiminin temel çıkmazları?

TC, Körfez savaşından beklediklerini alamadı. Güney Kürdistan'ı işgal etmek istiyordu, bunu gerçekleştiremedi. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve PKK'yi tasfiye etmek istiyordu, bu amacına da ulaşamadı. Kürdistan'a yığılan ordu, savaşmadan yenilen ordu görünümündedir. Zafer naraları atarak Kürdistan'a giden birlikler şimdi çamur içinde yüzüyorlar. Arabaların depolarını Musul ve Kerkük'te doldurmaktan bahsedenler her nedense sükut oldular. TC'nin savaş çığırtkanlığı Avrupa'daki NATO'lu dostlarının da büyük tepkisine yolaçtı. AT'ye girmenin artık bir hayal olduğu, Türkiye'de herkesin ortak fikri durumunda. Kıbrıs sorunu bundan sonra ele alınacak temel sorunlardan biri konumunu koruyor. TC, bu konuda bir ilerleme sağlayamadı. Son hızla silahlanan TC, Balkan devletleri arasında TC karşıtı yakınlaşmayı doğurdu. TC'nin ABD uşaklığı bölge halkları nezdinde etkisi yıllarca sürecek bir kin birikiminin doğmasına yolaçtı.

Özal, Batı nezdinde TC'nin itibar kazanmasıyla böbürleniyordu. Evet, emperyalist devletler rejimi beslemekte ve silahlandırmaktadırlar, ancak sadece bir bekçi köpeği olarak kaldığı sürece. Batının TC'ye verdiği önem en iyi 1 Mart tarihli Milliyet gazetesinin "Açık Pencere" köşesinde yeralan İngiltere'de yayınlanan "Daily Telegraf" gazetesinin "John Keagen" imzalı şu yazısında yansıtılmaktadır : "Batı'nın yapacağı yardım, Türkiye'yi Ortadoğu'nun, rahatsız edildiği zaman hırlayan, kışkırtıldığı zaman da ısıran akıllı köpeğine dönüştürmeye yeter."

İç cephede TC'nin durumu çok daha kötüdür. Hükümet grevleri, her türlü toplantı ve gösteri hakkını askıya almıştır. Devlet terörü son hızıyla sürüyor. Bir ayda işkencede katledilenlerin sayısı 20'yi geçti. İşkence olayları dizboyu. Gözaltı ve tutukluluk o kadar kabarık ki artık izlenemiyor.

Rejimin Körfez bunalımındaki kaybı 10 milyar doları aştı. Yıllık 4 milyar dolarlık turizm geliri de bu yıl yok. İnşaat, küçük işletmecilik ve nakliyat sektörünün durumu felç. Binlerce işçi bu yasak-terör ortamında işten atılıyor. 14 Şubat tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan kaba bir istatistiğe göre, sadece Ege bölgesinde iki ay içinde 4.000 sanayi işçisi, köy hizmetlerinde çalışan 35.000 işçi, Metal-İş kolunda 10.000, tekstilde (Türkiye geneli) 40.000, otomobil dalında 10.000, Bursa'da 1000, Adana'da 2.500, Antep'te 3.000, Riha (Urfa)'da 1.400, Amed'te 1.700, Mersin'de 500 işçi işten atıldı. Bunlar tespit edilenler. Gerçek rakam bu sayıların çok çok üstünde.

Ekonominin Kürdistan cephesi çok çok daha feci durumda. Yatırımlar durmuş, Amed Kıralkızı, Êlih (Batman) ve Dicle barajlarının inşaatı durmuş. Bankalar kredi vermiyor. Devlet üreticilere olan borcunu ödemiyor ya da ödeyemiyor. Sadece Riha'da 1400 dükkan kilitlendi, 164'ü de kapandı. Bu sayı Amed, Cizîra Botan tarafına varınca binleri geçiyor. Kürdistan'da yıllık ortalama gelir, en yoksul Afrika ülkelerindekinden de geri; 240.000 TL. kadar.

TC'nin savaş sonrası Körfez ülkelerinin inşası hareketinde yeralması iddiası da boş. 18 Şubat tarihli Milliyet, pastanın şimdiden paylaşıldığını yazıyor. Pastayı kapanlar da ABD, Almanya, İngiltere, Fransa vd. TC'nin payına düşen ise "hiç" tir.

İşte bu nedenle TC'nin şimdi iç bunalımıyla başbaşa kaldığını belirtiyoruz. Sorunları üstüste binen rejim, şimdi patlıyor. Gündeme çıkarılan ANAP içindeki çelişkiler, işte bu çelişkilerin sadece bir görünümü.

Türk burjuva basını, Kürdistan ulusal birlik çalışmalarını parçalamayı amaçlıyor

Türk sömürgeci basının gündeminde insan hakları, demokrasi, işçi hakları, Kürdistan'da insan hakları, özgürlüğü vb. temel sorunlar yok. Olsa da pratikleriyle sergiledikleri, inandırıcılıklarını ortadan kaldırıyor. Basın kendi kendini sansüre uğratmış. Kimi ABD, kimi Almanya tezlerini savunuyor. Basın daha çok kime dayanılması gerektiğinin tartışmasını yürütüyor.

Basının diğer bir ilgi konusu da Kürdistan. Gün geçmiyor ki, Kürdistan'la ilgili bir haber çıkmasın ya da Kürdistan'la ilgili bir dizi başlatılmasın. Basın özellikle Güney Kürdistanlı güçlerin röportaj ve demeçlerini vermeye yatkın. Hergün Cumhuriyet, Milliyet, Güneş gibi gazetelerle Nokta gibi dergiler mutlaka bunların demeçlerinden birini, bire bin katarak yayınlamaktadırlar. Tümünde işlenen tema ya da sorulan sorular, bu güçlerin PKK'ye karşı tutumu olmakta.

Birden bire neden bu Kürdistan ilgisi? Neden işkenceler işlenmiyor, neden boşaltılan köylerden bahsedilmiyor? Belli ki basın görev almış, istihbarat topluyor, bozguncuiuk yapıyor. Türk burjuva basınının MİT'in ikiz kardeşi olduğu ve devletin şoven-sömürgeci çıkarını her türlü ahlaki değerin üstünde tuttuğu gerçeğini bilen bizler için basının bu tutumu yadırgatıcı değil. Ancak özellikle bu dönemde artan Kürdistan ilgisi de boşuna değil.

PKK, 1990 yılını zaferle kapattı. 1991'de PKK'nin ciddi kayıpları sözkonusu değildir. PKK,

Devamı 17. sayfada

PKK Düsseldorf davası Kürt politikacılarından Selahattin Erdem'in 18 Şubat 1991 günü mahkemede yaptığı konuşmayı kısaltarak yayınlıyoruz:

BİR KOMPLONUN ÇÖZÜMLENMESİ

Söyleyeceklerimizin burada fazla geçerliliğinin olmayacağını biliyoruz. Bu, istediğimiz değil, karşı karşıya olduğumuz bir durumdur. Buna rağmen, olguları öğrenmek isteyen sağduyu sahiplerinin ve kamuoyunun gerçekleri anlamasına yardımcı olmak ve daha çok da tarih için yaşananları belgelendirmek amacıyla kısaca bazı şeyler söylememiz gerekiyor. Çünkü, daha şimdiden, 'Nusret Arslan'dan geriye ne kaldı?' sorusu sorulabilir. Bu soruya verilecek cevap, çoğu eğlendirici gülüşmelerle geçen bir tutam anının kaldığıdır. Yarın belleklerden bunlar da silinip gidecek, geriye hiçbir şey kalmayacaktır. Bize göre, buradaki altı aylık sorgulanması sürecinde Nusret Arslan'ın bir yalancı şahit olduğu açığa çıkmıştır. Federal Savcılığa göre ise, Nusret Arslan başarılı bir şahitlik yapmış ve kendi iddiaları için sağlam bir kanıt olmuştur. Görüldüğü gibi, herkesin vardığı sonuç kendinedir ve bunlar biribirine taban tabana zıttır. Peki, bunların hangisinin doğru olduğu nasıl anlaşılacaktır? Gerçekte anlaşılamayacaktır, çünkü ortada söylenmiş olanları gösteren bir belge yoktur. Olanları ve söylenenleri belgelendirmekten, yani bunların tutanağının tutulmasından korkulmuş ve kaçılmıştır. Bunun için de, buraya, delillerin ortaya çıkarıldığı yer değil, delillerin ortadan kaldırıldığı yer demek daha doğrudur. Bu nedenle de bizim birçok şeyi ortaya koymamız gerekli ve zorunludur.

Daha önce Hasan Doğan da burada konuşturulmamıştı. O zaman biz, Hasan Doğan'ın konuşturulmadığını ve ifade vermekten kaçırıldığını söylerken, aynı şeyin Nusret Arslan ve diğerleri için de yapılacağını belirtmiştik. Daha sonraki süreçte 'acaba yanıldık mı?' diye düşünür olmuştuk. Bu konuda elbette yanılmak isterdik, çünkü bizim çıkarımıza olan buydu. Ancak şimdi, meydana gelen gelişmelerle bu konuda da yanılmadığımız ortaya çıktı. İstediğimiz değil, ama olacağını söylediğimiz oldu. Bizim subjektif düşündüğümüzü söyleyenler, pratikte söylediklerimizi doğrulamaktan başka birşey yapmıyorlar. Burada olacaklara ilişkin çok önceden söylediklerimizin hepsi bir bir doğrulanıyor. Neden? Çünkü, yapılanları biz anlayabiliyoruz ve zaten yapanlar da ne yaptıklarını bilerek yapıyorlar.

Nusret Aslan'ın artık sözüm ona tanıklık yapmaması üzerine hem kendisinin ve hem de Federal Savcılığın ileri sürdüğü gerekçeler gerçekçi değildir. Her şeyden önce, bu iki gerekçe birbirine terstir ve birbirini geçersiz kılmaktadır. Gerçi aynı evde doğup büyümelerine ve delikanlı olmalarına rağmen kız kardeşini ancak otuz yaşını aştıktan sonra dayısından öğrenerek tanıdığını söyleyen birinin, yani Nusret Arslan'ın, burada altı ay konuştuktan sonra bir yakınının bulunduğunu farketmesi fazla yadırgatıcı değildir. Bunu yadırgamamak, fakat doğru olarak da kabul etmemek gerekir. Eğer burada bir yakını bulunduğu için ifade vermeyecek idiyse, o zaman altı ay önce neredeydi? O zaman burada bir yakınının bulunduğunu söyleyerek buna rağmen ifade vermeyi neden kabul etti? Bu nedenle, Nusret Arslan'ın içine düştüğü durumun adı, kanuni haklardan yararlanma değil, bir yalancı şahidin sorular karşısında tıkanması ve pes etmesidir. Bu durum yasal olsa bile mantıklı ve meşru değildir ve meşru olarak görmemek gerekir.

Diğer taraftan Federal Savcılığın "avukatların sorgulama yöntemlerinin buna yol açtığı" biçimindeki gerekçesi de gerçekçi değildir. Bir kabadayı gibi avukatları hesaplaşmaya davet eden biri için bu tür bir gerekçe ileri sürülemez. Fakat Federal Savcılığın ileri sürdüğü gerekçenin esas önemi daha farklıdır. Birincisi, Federal Savcılığın ileri sürdüğü gerekçe, ifade vermemek için Nusret Arslan'ın ileri sürdüğü gerekçeyi geçersiz kılmıştır. İkincisi, ifade vermeyenin Nusret Arslan olduğunu değil, ifade verilmemesini isteyenin Federal Savcılık olduğunu ortaya koymuştur. Bunlar oldukça önemlidir ve dikkate alınmaları gerekir. Bu noktada şu hususları da kesin olarak belirlemek lazımdır. Nusret Arslan da, tıpkı Hasan Doğan gibi kendisi konuşmak istememiş değildir, bizzat Federal Savcılık tarafından konuşturulmamıştır. Bu konuda kararı veren Nusret Arslan değil, Federal Savcılığın kendisidir. Bu durum ileri sürdüğü gerekçeden de bellidir. Nusret Arslan, burada bir yakını olduğu için değil, gerçekleri daha fazla gizlemesinin ve çarpıtmasının mümkün olmaması sonucunda ifade vermez hale gelmiştir. Federal Savcılık, ileri sürdüğü tanığını, gerçek yüzü, yani yalancı tanıklığı ortaya çıkmaya başlayınca buradan kaçırmak zorunda kalmıştır. Gerçekler tamamen böyledir ve bu biçimde belirlenip kabul edilmeleri gerekir. Kendisine temel aldığı üç tanıktan ikisini ifade vermekten kaçıran bir iddia makamının ileri sürdüğü iddiaların niteliğini belirlemek de artık zor değildir. Bu nedenle, bundan sonraki olacaklar üzerine konuşmak artık fazla anlam taşımıyor.

Nusret Arslan'ın ifade vermekten neden şimdi kaçırıldığını da yeterince anlamak gerekir. Bu konuda en başta gelen ve esas olan neden, daha önce belirttiğimiz husustur, yani artık gerçekleri gizleyemez hale gelmesi ve yalancılığının iyice açığa çıkıyor olmasıdır. Bu temel nedene bağlı olarak, içinde bulunduğumuz koşulların da bu durum üzerinde belli bir etkisi vardır. Bir ayı aşkın süredir Ortadoğu tam bir kan gölü haline getirilmiştir. Bu gölün ne kadar büyüyeceği ve olayların nereye varacağı ise henüz belli değildir. Her yıl "PKK'nin teröristliği" üzerine birkaç rapor yayınlayan ABD, yaptıkları ile tüm dünyaya terörizm konusunda adeta eğitim vermektedir. Ortadoğu'daki savaş, Kürdistan ve Kürt ulusunun kurtuluş sorununu birincil önemde bir sorun olarak öne çıkarmış bulunmaktadır. Yaşanan ve yaşanacak olan gelişmeler Kürdistan'ın bu konumunu sürekli geliştirmektedir. Bu durum, Kürdistan üzerinde egemenlik sürdüren güçleri ciddi bir biçimde zorlamaktadır. Bu nedenledir ki, Türk devleti her gün yeni bir kanunla oynayarak, sürekli ve kararnamelerin numaralarını değiştirerek reform yapmakta olduğu konusunda halkı ve dünya kamuoyunu aldatmaya çalışmaktadır. Bu biçimde yetmiş yıllık çirkinliğini, faşist ve sömürgeci yüzünü maskelemek istemektedir. Tam da böyle bir dönemde Nusret Arslan'ın ifade vermekten kaçırılması, tıpkı Özal'ın meclisten ve kendi partisinden kanun kaçırmasına benzemektedir. Savaş ortamı fırsat bilinerek alelacele sorundan kurtulunmak istenmektedir. Ama bu, ABD-TC ortaklığının bir yöntemidir. ABD-TC ortaklığının gemisine binenlerin gideceği yer ise Körfez batağı ve savaştır. Hükümetin politikası ne olursa olsun Alman toplumu böyle bir gemiye binmek istemediğini açıkça ortaya koymaktadır. Demek ki, Alman kamuoyunu aldatmak öyle kolay olmamaktadır.

Den Haag/Hollanda, 15 Şubat '91 — Foto: Berxwedan

Buradaki durumun bir ilkokul düzeninde uzayıp gitmesinden biz de yana değiliz. Hatta Almanya Federal Cumhuriyeti gereken para ve insanı ayırarak bu işi istediği kadar uzatabilir, ama bizim durumumuz öyle değildir. Biz, her türlü oyun ve katliamla yokedilmek istenen bir halkın mensuplarıyız, bu konuda görev ve sorumluluklarımız var, olanaklarımız ve zamanımız ise o kadar çok değil. Bu açıdan biz davanın uzatılmasından yana olamayız. Fakat kısaltmak da bu biçimde olmaz ve olmamalıdır. Eğer süreç kısaltılmak isteniyorsa, bu, gerçeğin teslim edilmesi ve bütün olanlara rağmen hakkaniyeti esas alan yöntemlerin bulunması temelinde olmalıdır.

Nusret Arslan'ın Alman polisinin yanına gitmesinin hemen ardından dönemin Türk İçişleri Bakanının Almanya'ya geldiği, Almanya Federal Cumhuriyeti yetkilileriyle görüşmeler yaptığı ve ardından PKK aleyhinde açıklamalarda bulunduğu bilinmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin birçok bakanının ve Almanya'daki elçilik görevlilerinin o zamanın Federal Başsavcısı Rebmann ile defalarca görüştükleri çokça basına yansımıştır. Ayrıca PKK'ye karşı özel savaşı organize eden Türk Özel Harp Dairesi, Türkiye NATO'ya girdikten kısa bir süre sonra ve NATO ilişkileri çerçevesinde kurulmuştur. NATO üyesi bütün devletlerde, İtalyan'ların deyimiyle NATO Gladio'sunun örgütlendirilmiş olduğu günümüzde epeyce açıklık kazanmıştır. Türkiye'de 12 Eylül askeri darbesinin bu kuruluş tarafından yapılmış olduğundan hiçbir kuşku yoktur. Yine 1970'lerin ortalarından beri NATO içindeki Türkiye masasının Almanya'da olduğu da bilinen bir husustur. Bütün bunlardan, Kürdistan'da özel savaş yürüten Türk devlet güçlerinin Almanya'daki benzer kuruluşlarla yakın ilişki ve işbirliği içinde olduğu ortaya çıkar.

Türk Milli İstihbarat Teşkilatı ile Almanya Federal Cumhuriyeti istihbarat örgütünün yakın ilişki ve işbirliği içinde çalışan iki kuruluş olduğunu da herkes bilir. Bunu izah etmek bile gereksizdir, ama yine de kısa bir belge sunalım. Türk Milli İstihbarat Teşkilatı'nda istihbarat dairesi başkan yardımcılığı yapan Kurmay Albay Sabahattin Savaşman, MİT ve CIA ajanlığı yaptığı savıyla görevden atılıp 1977 yılında çıkarıldığı mahkemede, kendini, MİT ile CIA'nın zaten birlikte çalıştığı, istediği her bilgiyi CIA'nın MİT'ten alabildiği, bu nedenle ayrıca ajan örgütlemesine gerek olmadığı anafikri üzerinde savunuyor. Mahkemedeki ifadesinde Sabahattin Savaşman, Türk Milli İstihbarat Teşkilatı ile Almanya Federal Cumhuriyeti istihbarat örgütü arasındaki ilişki konusunda da şunları söylüyor: "Alman servisi ile her üç ayda bir yine Münih'te ve Ankara'da istihbarat teatisi temasları yapılır ve bu temaslarda bütün dünya devletleri hakkında elde edilmiş olan haberlere istinaden hazırlanmış bulunan muharebe istihbaratı, stratejik istihbarat, ekonomik-sosyal ve siyasi istihbarat raporları onlara verilir, bu raporlar üzerinde müzakereler yapılır." Bu aktarma, MİT ile iyi ve yakın ilişki içinde bulunan gazeteci Cüneyt Arcayürek'in "Darbeler ve Gizli Servisler" adlı kitabının 241.sayfasından yapılmıştır, yani Türk devletinin düşmanlarının uydurmaları değildir. Bu bilgiler,sadece iki devletin istihbarat örgütleri arasındaki ortak çalışmayı göstermekle kalmamakta, aynı zamanda Bavyera Eyalet Hükümetinin bizler için özel bir cezaevi yapmayı önerecek kadar gayretkar davranmasının nedenini de ortaya koymaktadır.

Bunlara bir de Nusret Arslan'ın söylediklerini ve bu davanın başlangıç biçimini ekleyelim. Nusret Arslan, buradaki konuşmalarında "Köln'e hiç gitmediğini" ve "PKK'lilerle hiç görüşmediğini" söylemiştir; fakat buna rağmen, hemen ikinci gün Köln'de ev basılmış ve örneğin H. Hayri Güler tutuklanmıştır. Nusret Arslan, burada, polise gittiğinin birinci ve ikinci günü kendisine çok sayıda fotoğrafın gösterildiğini ve Ali Saçık'ı bu fotoğraflardan tanıdığını söylemiştir. Bunlara rağmen, bu davanın Nusret Arslan'ın verdiği bilgilerle açıldığı söylenmektedir. Halbuki gerçekte her şeyin çok önceden yürütüldüğü ve hazırlandığı, Nusret Arslan'ın ise bunda sadece basit bir veri ve maske olduğu görülmektedir. Bu durumda Nusret Arslan'ın bir "ısmarlama tanık" olduğu ortaya çıkmaktadır. Almanya'dan ısmarlanmış, Türkiye'den ise postalanmıştır. Her şey, bu işteki ortaklık, işte bu denli açıktır.

Sonuç olarak, her şeye rağmen, gelinen bu noktada Nusret Arslan'ın bir yalancı tanık ve kaçırıldığı senaryosunun ise PKK'ye karşı düzenlenmiş bir komplo olduğunun kabul edilmesi ve buna göre gereken yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği kanısındayız. Böyle bir işlem, bizim için değil, Almanya Federal Cumhuriyeti hukuk sistemi ve adaleti için gereklidir. Bize karşı yapılanlar, zaten telafisi mümkün olmayan şeylerdir. Fakat Alman hukuk sistemi, son yıllarda geliştirilmek istenen ve gerçekte hukuka da aykırı olan bir takım şeylerden kurtarılabilir. Nusret Arslan'ın içine düştüğü durum, bu düzeydeki bir yalancı tanıklığı hukuka uydurmanın mümkün olamaması, bunun için bir veri yapılabilir. Federal Savcılık, Nusret Arslan'ı ifade vermekten kaçırarak belki senaryosunu yürütebilir, burada içine düştüğü durumdan geçici olarak kendini kurtarabilir. Fakat bununla kamuoyu aldatılamayacak, PKK'ye karşı düzenlenen bu komplo tarihin gerçek hükmünden kurtulamayacaktır.

YENİ ÜLKE'DE NELER OLUYOR?

Y. Ülke'nin yayın hayatına başladığından bu yana bir takım eksiklikler taşımakla birlikte yararlı bir iş yaptığına inanıyoruz. Özellikle haber yorum konusunda içinde olduğumuz ve bölgedeki olaylarla ilgili, yine kimi siyasi teşhir konularında son sayılarında gelişmeler kaydetti. Bütün bunları ilgiyle izliyorduk. Neler vereceğini düşünüyorduk. Mesajları doğru vereceğine inanıyorduk.

Ama öyle oluyor ki, halkımızın beklentileri ve gerçekleşenler kimi zaman çakışmıyor. Ancak sözünü edeceğimiz o bir takım eksiklikler giderek büyüdü ve 12'nci sayıda daha bir öne açılan ve Y. Ülke'nin misyonu ile tamamen bir çelişki içerisine giren ve hatta Ülke'nin değerli sayfalarında karşılaşılmaması gereken bir boyuta ne yazık ki çıktı.

Kanımızca Ülke'nin yayıncılık politikası ve perspektifle ilgili yaşamsal önemdeki tavırlardan kendini daha bir netleştirmeye ihtiyacı var. Bu konudaki eksiklikler okuru rahatsız edecek türdendir. Yalnızca eksiklikler değil, temel ilkelere yaklaşımda ilke hataları yapılmaktadır. Öyle ki Ülke'nin 12. sayısındaki başyazıda (Ülke'den-G.A) reformizmin propagandası yapılmaktadır. Halkımızın kurtuluş ve halk demokrasisi sorunu ile Türkiye'deki devrimci demokrasi sorununa çok yanlış yaklaşılmaktadır. Burjuva demokrasisini savunanlar halk demokrasisinin öncüsü olarak gösterilmektedir.

Kendi bindiği dalı kendi kesmek buna denir.Hem temel ve hayatı bir konuda konuşulacak, diğer yandan Ülke'nin hitap ettiği okur kitlesi ve üzerine dayandığı temel ve halk gücü unutularak, aşağıdan gelen kitlelere dayanan demokrasinin asıl sahipleri bir tarafa bırakılarak, reformizm seçeneği bu konunun merkezine ve hatta öncülüğüne konulacak. Ülkemizde demokrasinin kurucuları, yaratıcıları, öncüleri SERİHILDAN'larda tarihin öznesi rolünü oynayan kitleler, gerilla dinamiği, en genel anlamıyla kurtuluş sürecinde yer alanlardır, bunun mücadelesini verenlerdir. Halk demokrasisinin gelişimi bu dinamiklere dayanıyor. Halk komiteleri bunun somut adımlarıdır.

Türkiye'de devrimci demokrasi seçeneği işçi sınıfı mücadelesine ve diğer emekçi kesimlerin her düzeyde komiteleşmesine ve yine alttan gelecek devrimci dalgaya dayanır.

Her iki toplumsal kesitten demokrasinin merkezinde bu güçler yer alır. "Zonguldak Botan el ele" sloganı bu seçeneğin en somut ifade biçimi olarak doğdu. 12. sayıda başyazıda sözü edilen "Demokrasi Öncüleri", kısaca vurgulamaya çalıştığımız demokrasi sorununun merkezinde değil, ancak çevresinde yer alabilirler.

Temel konular ciddi, hayati sorunlardır. Politikada hangi güçlere dayanıldığı, ne adına konuşulduğu önemlidir. Yazıda bu yönlü çelişki de görüyoruz. Adına hareket edeceği esas dinamikler unutulup, başkaları adına politika yapmak yanılgısına düşülmüştür. Kaldı ki söylenenler yeni değildir. Başyazıda söylenenleri, başkaları kendi adına başka biçimlerde ifade etmişlerdir. Çizgileri, yönelimleri dikkate alınırsa kendi bazında bunlar tutarlıdır. Başyazıda ise aynı tutarlılığı görmek mümkün değil, özgüce güven, özgür halk olma sürecine ve atılımına dayanma, onun adına konuşma yerine, başkalarının, ezen ulusta başgösteren reformizmin söyledikleri dile getirilmiştir. Tutarsızlığın kendisi burada yatıyor.

Göze batan ikinci nokta, "Sonsuzluk Ülkesinden Masallar" köşesinde Yalçın Küçük'e yöneltilen "eleştiriler ve eleştiri üslubudur."Bu yazıyı çok garip karşıladık. Hemen bunun eleştiri ölçüleriyle ilgisi olmadığını söyleyelim. Yalçın Küçük'ün düşünceleri değil, "kişiliği" eleştirilmiş(!) Hatta ahlaki ölçüler zorlanarak basit karalama yöntemlerine gidilmiştir.

Toplumsal Kurtuluş'un ve Yalçın Küçük'ün Kürt sorununda bir çoğunun sessiz kaldığı bir süreçte bir şeyler söylediği, bir tavrın sahibi olduğu biliniyor. Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerekir. Sorunumuz Yalçın Küçük çizgisini savunmak sorunu değil, ama hakkını da teslim etmek zorundayız. Halkımıza dostluk elini uzatan birine söylenen sözler, dostluğa sığmayan ibret verici sözlerdir.

Bir kez, ister katılalım, ister katılmayalım Y. Küçük'ün söyledikleri ciddi ve teorik konulardır. Bu tür konular "Sonsuzluk Ülkesinden Masallar" köşesinde ezop diliyle eleştirilemez. Eleştiri konusu yapılacak noktalar daha ciddi köşelerde yapılmalıdır.Kaldı ki Ülke bu tür teorik yazıların eleştirisinin yapıldığı bir düzlem değildir diye düşünüyoruz. Üstelik eleştiride düzeyli olmak, siyasi ve ahlaki ölçülere, eleştiri diline bağlı kalmak gerekir. Örneğin; "Büyükler büyüğü Yalçın büyüğün, en yeni eseri. En üstün etleri", "Yakında devletlerarası tezler ve ticaret piyasası tezleriyle yeni karayolları inşa edilecek, üçüncü Yalçın köprüsüyle de Kürtler tarafından değerli hocamız ödüllendirilecektir", "Anlaşılan bu kitabı Ankara DGM'sine verdiği söz üzerine yazmış", "Tez olmadan tezekleşen tezler", "Masal bu ya biz yazalım kimse kudurmasın", "...Oryantalist eğilimler taşıyor", "...Bu yüzden kartkurtlar üzerine değil kartkurtlar üzerine tezleri", "Mahmut ve Hamit ve Mustafa'nın siyasal manevralarıyla ve kafalarındaki planlarla olşturulan bir tarihtir" vb. vb. gibi çoğaltmak mümkün. Hatta yazının bütünü bu tür bir anlayışı ve yaklaşımı sergiliyor.

M. Çiyayî, senin bu yazıda söylediklerinle Y. Küçük'ün görüşlerini eleştirdiğini düşünmüyoruz. Böyle eleştiri yöntemi sakattır, yanılgıdır. Üstelik yaptığın bu "eleştirilere" bakılırsa Y. Küçük'ü anladığını da sanmıyoruz. Eleştirmek için, kavramak gerekir. Kürt halkının duygularını, düşüncelerini yansıttığına ve kurtuluş mücadelemize yarar getirdiğine de inanmıyoruz.

Hele şunu söylemek çok düşündürücüdür; "Diğer namuslu, dürüst bilim adamı hoca aydınlarımız da acıyor. Madem uşaklık yapacaksınız, bari resmi ve bedelli olsun. Sayın ve de saygıdeğer bu aydın olmayan aydınlara bir önerim var, bari yapacağınız karalamaların bedelini alın. Sadece ve sadece uşaklığınızla yetinmeyin."

Böyle bir "eleştiriyi" talihsiz olarak kabul ediyoruz. Üzerinde söylenecek çok şeyler var. Kendimizi tutup fazla bir şey söylemeyeceğiz. Yalçın Küçük'ü böyle karalarken acaba hangi akla hizmet ediliyor? Anlamak mümkün değil. Ulusal kurtuluşçuluk en başta sorumluluk ve düzeyli davranmayı gerektirir.

Dostluklar öyle kolay kurulmuyor. Yaratılan değer ve ilişkileri birinin kalkıp kendini tatmin için ayaklar altına alması hoş karşılanacak durum değil.

Aydın olma adına eleştiride basite düşmeyelim. Yoksa ortaya aydın değil, aydın taslağı tipi çıkar. Bu tür "eleştirileri" başka "aydınlar"dan okuduk/gördük. Bundan hiç ders çıkarılmadı mı?

"Yazarın titizliğini bildiğim için buradaki Türkçe bozukluklarını hastalığına veriyorum." M. Çiyayî bari bunları sen söyleme! Güler insana...

Bir noktaya daha dikkat çekelim; ezen ulusa mensup yığınla sosyal-şoven, aydın taslağı kişi dururken, sizin Yalçın Küçük'ü hedef alıp "eleştirmeniz" her şey bir yana siyasi bir gaftır. Şunun da ayırımında olmalıyız; şüphesiz ki bize dostluk elini uzatanlara da eleştirilerimiz olabilir. Bunun da, biçimi, uygun zaman ve yer tespiti ve uygun üslubu var. Dostluğu yıkmaya değil, geliştirmeye hizmet etmelidir.

BİRKAÇ SÖZ DAHA

Y. Ülke'nin bütün sayılarını takip ediyor ve eleştirel bir gözle de okuyoruz.

Nasıl bir işlev ve misyon yüklendiğini, ezilenlere verdiği mesajların kapsamını algılamaya çalışırken en genel anlamıyla ulusal kurtuluş sorununa bir yönüyle cevap vermek istediği çok açık. En geniş yelpaze ve çok seslilik buna hizmet temelinde düşünülmeli ele alınmalıdır. Bir boyutu ile demokratlığı ve yurtseverliği geliştirecek yapı yönünde adımlar atarken, diğer yandan aydınlanmayı sağlayacak yönleri olmalıdır. Ülkede olup bitenleri belli çerçeveleriyle yansıtmaya çalışırken, siyasi teşhiri gerçekleştirme diye bir derdi de vardır.

Bir boşluğu doldururken, yukarıda söylediğimiz espri çerçevesinde yazanların da aydın olma, politikacı olma bilinciyle yazmayı önüne koyması gerekiyor. Demokratına, yurtseverine, sosyalistine kadar herkes bir yönüyle katılım sağlamalıdır. Keza ezen ulustan dostlara kapıların açık tutulduğu da biliniyor.

Eski kimi yazılarda neyin amaçlandığı ve verilmek istendiği unutulmuştu. Geriye dönüp tek tek ele almayı gerekli görmüyoruz.

Kürdün aydın olanına rastlanmak istenirse, doğrusu arayanın pek şanslı olduğu söylenemez. Kürdün bu türü en kıt olanıdır. Sanmıyoruz ki, kendi aydınını yaratmada bu kadar yoksul, bu kadar şanssız bir başka toplum olmuş olsun.

Tarihinde kendi adına hareket eden, düşünen bir aydın kesimi (şiir, edebiyat, tarih, toplum bilim, felsefe, ekonomi, vb. alanlarda) yaratamayan Kürt toplumu bugün politik alanda önemli adımlar atmasına rağmen , ne yazık ki bu konuda hala emeklemekte ve epeyce geride kalmanın sancılarını çekmektedir. Ulusal kurtuluşun ruhuna, ağırlığına ve ciddiyetine denk düşecek bir aydın kesiminin yaratılması en büyük sorun olarak orta yerde durmaktadır.

Özgür halk olma süreci muazzam olanak ve değişimler sunmakta, toplumun her kesimini sarsmakta, etkilemektedir. Aydınlarımızın da bir deprem yaşama zamanı geldi, geçiyor bile.

Çok ciddi, açılması, çözülmesi gereken sorunlarımız var. Üzerinde durulması, işlenmesi gereken bolca sorun, olay ve olgu var. Yazacak konu mu yok, düşmanın teşhir edilecek oyunu mu yok? Kazanmak için dosta ihtiyaç mı yok? Söyler misiniz; toplumumuzda sahip olduğumuz olumlu yönler gelişmeye yeni başlarken, olumsuzluk adına ne yok?

İşte, yeni değerler oluşuyor, yaratılıyor. Onun sözcüsü ve geliştiricisi olmaya çalışalım. Toplumumuzda zerresine rastlanılmayan insan haklarının, ulusal ve demokratik görevlerin yerine getirilmesinin, hakların elde edilmesinin takipçisi olalım, mücadelesini verelim. Bir boydan bir boya boşaltılan, sürgün ve zoraki göç ettirilen halkımızın sorununa eğilelim, özel savaşı teşhir edelim. Halkımıza dost ve düşman kavramını tanıtalım. Yapılması gerekenleri söyleyelim. Eğer aydınsak az çok, onların geleceğini aydınlatalım. Ama böyle olmaz!

Y. Ülke çıkarken bazı eksikliklerle çıktığını biliyoruz. Üzerinde demoklesin kılıcının sallandığının farkındayız. Eksiklikler zamanla giderilir ve çerçeve çabalar doğrultusunda doldurulurdu. Bizim vurgu yapmak istediğimiz, çıkış çerçevesi ve yayın politikası dışında temel hatalara düşülmüş olmasıdır. Tehlikeli olan budur.

D. Ali Küçük, Mehmet Çimen
9 Şubat 1991, Çanakkale

Pakistan'da bulunan Güney Kürdistanlı mültecilerin dünya kamuoyuna çağrısı

"Irak sömürgeciliğinin vahşi uygulamaları ve Güney Kürdistan hareketlerinin yanlış strateji ve önderliklerinin kurbanları olarak ülkemizden ayrılmak zorunda kaldık.

Sözde mazlum halkları koruma amacıyla 1.5.1989'da Pakistan-Quetta şehrinde kurulan UNHCR (Birleşmiş Milletler)'nin şubesine sığınmışız. İki yıldan beri bu şehirde yaşamaktayız. BM, şu ana kadar bize hiçbir insani yaklaşım göstermemiştir. Aydan aya bize verilen çok az bir parayla hayvanca bir yaşantıya terk edilmişiz. Daha önceleri bizzat BM tarafından İran veya Irak'a dönmemiz için teşvik ediliyorduk. Bu yüzden bazılarımız Irak'a döndü. Döndüklerinden bu yana onlardan hiçbir haber alamadık.

Bu iki yıl içinde beşi çocuk 13 Kürt mülteci çeşitli hastalıklardan yaşamını yitirdi. Şu anda yedi kadın ve beş erkek, 12 mülteci hastanededir. Günden güne hastalarımızın sayısı artmaktadır.

Bilindiği üzere, Asya ülkeleri her türlü hastalığın kol gezdiği yerlerdir. Özellikle kaldığımız şehirde durum iyi değildir. Tifo, sıtma vb. hastalıklar aramızda olağan hale gelmiştir.

Bizler defalarca durumumuzu, ölümleri ve hastalıkları BM'e bildirdik. Buna rağmen hiçbir müdahale yapılmadı. Bu durumu protesto amacıyla bir komite oluşturduk. Komite aracılığıyla protestolarımızı Cenevre'ye BM İslamabad Şubesi'ne ve buradaki şubeye ilettik. Ama yine de herhangi bir gelişme olmadı.

Bu nedenle, 12.10.1990'da bulunduğumuz şehrin UNHCR şubesi önünde üç günlük bir oturma eyleminde bulunduk. Eylemin son gününde Pakistan polisi müdahalede bulundu. 88 arkadaşımız yakalanıp cezaevine konuldu. Uygulamayı protesto amacıyla eylemimizi açlık grevine dönüştürdük. Direnişimiz üzerine UNHCR ve Pakistan polisi bizlere sözlü teminatlar verdiler. Ardından direnişimizi durdurduk. Pakistan polisi sözünü yerine getirdi ve 6 gün tutukluluktan sonra arkadaşlarımız serbest bırakıldı. Fakat UNHCR sözünde durmadı. 15 gün içinde tüm sorunlarımızı halledecekti. Verilen tüm sözler lafta kaldı. 15 gün zarfında, eğer sorunlarımıza çözüm bulunmazsa topluca açlık grevine başlayacağımızı bildirmiştik. 15 günün ardından ama, Körfez bunalımı patlak verdi. Bu, eylemimizi engelledi.

Bunalımdan sonra durumumuz daha da kötüleşti. Bulunduğumuz şehrin sakinlerinin ağırlıklı kesimi müslümandır. İslami örgütler etkindir. Bunlar, bize karşı düşmanca bir tavır içine girmişlerdir. Bize islamın düşmanları gözüyle bakıyorlar. Ülkelerini terk etmemiz için devamlı tehdit ediliyoruz. Bu yüzden birçok Kürt mülteci bazı islami örgüt eliyle dövülmüştür. Bir mültecinin evi ateşe verildi. Durumu UNHCR'ye de ilettik. Cenevre'ye de detaylı bir mektup yazdık.

UNHCR'ye yaptığımız başvuruda da bize,"Kendinizi koruyun, fazla dolaşmayın, yakında sorunlarınızı halledeceğiz" denildi. Ama artık biz bu sözlere inanmıyoruz. Zaten UNHCR'nin tüm memurları Körfez bunalımı nedeniyle ülkelerine dönmüşler. Sadece bir temsilci burada kalmıştır. O da, polis koruması altında şubeye gidip geliyor. Bizler ise, her türlü korumadan yoksun bırakılmışız. Her gün tehdit ediliyoruz. Ev sahipleri bizleri evlerden çıkarma teşebbüslerinde bulunuyorlar. Fırıncılar bize ekmek vermiyor. Eczaneler hastalarımıza ilaç satmıyor.

Evet, bu tür sorunlarla da başbaşa bırakılmışız. Bu nedenle, Avrupa'da bulunan tüm Kürt komiteleri ve ilgili kuruluşların bu sorunlarımızla biraz da olsa ilgilenmelerini ve bizlere yardımcı olmalarını rica ediyoruz.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ediyoruz.

Güney Kürdistanlı mülteciler adına Xalid Yusuf Ali

Diyarbakır'da öğrenci-gençlik ulusal kutuluş mücadelesi saflarına akıyor

Kürdistan ve dünya uygarlığının merkezlerinden biri olan Diyarbakır kentinde bulunan Dicle Üniversitesi'nde büyük çoğunluğu Kürt olan 8.000 öğrenci okumaktadır.

Sömürgeci-faşist Türk devleti, Kürdistan'daki diğer üniversiterlerde olduğu gibi bu üniversiteye de, özellikle askeri kökenli yerli faşistleri rektör olarak atamaktadır. En son olarak sömürgeciler yerli faşist general Sedat Arıtürk'ü atadı. Bununla, üniversiteyi bir milli istihbarat merkezine dönüştürmeyi amaçlamaktadırlar. Üniversite binasının hemen girişinde istihbarat elemanı polislere özel bir oda tahsis edilmiştir. Burası hemen hemen günün her saatinde yoğun bir faaliyet içindedir. İlginç olan noktalardan birisi de, tüm fakülte ve diğer yüksek okulların hemen her sınıfına istihbarat elemanı polislerin öğrenci kisvesi altında yerleştirilmiş olmasıdır. Denilebilinir ki, ortalama birkaç öğrenciye bir istihbaratçı düşmektedir. Bütün okul ve yurt idareleri, siyasi polis ve istihbarat merkezine ulaştırmak amacıyla bütün öğrencilerden özgeçmişlerine ilişkin bilgiler alıyorlar. Öğrenciler üzerinde bu zorunlu bir işlem gibi uygulanmakta ve özgeçmişi alınan kişiye, özgeçmiş belgesi imzalatılmaktadır. Özgeçmişi alınan bazı öğrenciler, alınan belgelerin fotokopi edilerek belli polis merkezlerine iletildiğine şahit olmuşlardır. Okullara yerleştirilen istihbarat elemanı polislerin temel görevi, öğrencileri yıldırmak, muhtemel eylemleri provoke etmek, onları ulusal ve sınıfsal mücadeleden mümkün oldukça uzak tutmak biçiminde formüle edilebilir. Bunlar tehdit ve benzeri yöntemlerle, öğrencileri para karşılığında işbirliğine zorlamakta ve bir yandan da öğrencileri terörize etmektedirler. Tabi bütün bunlar, okul ve yurt idareleri işbirliğiyle oluyor.

Son dönemlerde, halk ayaklanmalarının olduğu ve ulusal kurtuluş savaşının yoğunlaştığı bölgelerden gelen öğrencilere yönelik saldırılar özellikle artmaktadır. Bu bölgelerden ve Diyarbakır merkezden öğrenciler her türlü yol ve yöntemle tehdit edilmekte, korkmaları ve yılmaları için her şey yapılmaktadır. Ulusal kurtuluş savaşı konusunda duyarlı olan öğrenciler sürekli takip ediliyor, evleri basılıyor ve bir ufak gerekçe bulunduğunda da işkenceye alınıyorlar. Aslında bunun için aktif olmaya da gerek yok, yurtsever olmak her türlü cefayı yaşamaya yeterli olabiliyor. Sonuçta, yıldırma ve provokasyon çabalarıyla, periyodik gözaltına alma ve tutuklamalarla, yurtsever öğrencilerin öğrenimi engellenmektedir.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin, Kürt halkını imha için asırlardan beri temel aldığı metodlardan biri de, halkın dini duygularını istismarıdır. Halk ayaklanmalarından sonra, amaçlarına ulaşmada yeniden ve fazlasıyla dine sarıldıkları gözlenmektedir. Dini temelde yaratılmak istenen örgütlemede yerli işbirlikçiler kullanılmaktadır.

Aydın-gençliğin yoğunlaştığı okul ve yurt çevrelerinde, Milli İstihbarat Teşkilatı, çeşitli dini yapılanmaları yaratmaya ve bunları yaygınlaştırmaya çalışıyor. Diyarbakır'da bu konuda yoğun bir çaba sarfediliyor. Örneğin, Türkiye Cumhurreisi Turgut Özal'ın kardeşi Korkut Özal'ın girişimleri ve aracılığıyla, Suudi Arabistan tarafından finanse edilen ve MİT'in kuruluşunu gerçekleştirdiği bir "İslam Kültür Merkezi", Diyarbakır Dicle Üniversitesi kampüsünde inşa edilmiştir. İslami kültür merkezi binasının inşa edildiği nokta dikkat çekicidir. Üniversite çevresinde kurulan çeşitli kuruluşların tam ortasında yer alıyor. Güney'de Ziya Gökalp Erkek Öğrenci Yurdu, batısında üniversite lojmanları ve polis karakolu, kuzeyinde Dicle Üniversitesi binaları ve doğusunda üniversiteyi Diyarbakır'a bağlayan anayol bulunuyor.

Tüm bunlar niye yapılıyor? Bilindiği gibi bağımsız ve özgür Kürdistan'ı yaratmada ulusal kurtuluş mücadelemiz, sömürgecileri şaşkına çevirmiş, korku içine itmiş ve son derece saldırganlaştırmıştır. Yükselen mücadele karşısında gün geçtikçe yapılabilecekler azaldığından, tekrar tekrar bayatlamış yöntemler devreye sokuluyor. Ne yapacaklarını bilemediklerinden, bu gibi faaliyetlerle genelde halkımızı özelde ise aydın-gençliği aldatabileceklerini sanıyorlar. Ama nafile bir çaba!

Sömürgeciler ne yaparlarsa yapsınlar, Kürt halkının bir kesimini oluşturan aydın-gençliğin mücadelede yerini almasını engelleyemeyeceklerdir. Her geçen gün Kürt öğrencileri sorumluluklarının bilincine daha iyi varıyor. Bu bilinç, görevlerin yerine getirilmesinde artık yeterliliğe kavuşuyor ve hızlı bir gelişim sağlıyor. Üniversitelerde gerillalarımızı desteklemek amacıyla faaliyetler yoğunlaşıyor ve destek eylemleri gerçekleştiriliyor. Yeni yeni dinamikler yetişerek devrimin sosyal potansiyelini her yönden güçlendiriyor.

Kürt halkının okuyan kesimi de artık sömürgecilerin elindeki alet olmuyor ve faşist Türk devletini aşmıştır. İtaatsizlık, başkaldırı ve sömürgeci otoriteyi tanımama aydın-gençliğin özlü bir karakteri olmaya yol alıyor. Kürt öğrencilerin büyük çoğunluğu ulusal davasını kavramış, bağımsızlık bilincine erişmiştir. Bu uğurda, canını seve seve feda etmeye hazırdır. Ulusal kurtuluş şehidimiz, halkımızın kahraman kızı **Zekiye ALKAN** tüm bunlara en iyi örnektir. Sayısız Zekiyelerimiz yetişmekte, çoğalmakta...

İfade etmeye çalıştığım bunlar, sadece Diyarbakır için değil, diğer kentler için de geçerlidir. Buna orta öğrenim kurumları da dahildir.

Böylesi önemli gelişmelerin ortaya çıktığı bu aşamada, her bir bireyin sorumlulukları da artıyor, verimli olmayı gerektiriyor. Bu kapsamda yapılması gerekenler hususunda bazı ihtiyaçlara ve perspektiflere gereksinim duyuyoruz. Görevlerin üstesinden gelebilmek için bazı konularda çalışmalar yürütmek ve bazı sorunlara el atmak ihtiyacı doğmuştur. (...)

Devrimci selamlarımızla...

Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nden bir grup yurtsever öğrenci

NATO Çevik Kuvveti Üzerine

Yaşamak için ölümün kucağında uyuyan, daha insanca ve özgürce yaşamak için kendi insanlık gururunu kalkan yaparak, toplumsal onuru pahasına ve sayısız yargılanmadan infazlara karşılık gelişen halkımızın muhalefet gücünü NATO'nun Çevik Kuvveti bile geriletemiyecektir. Çünkü çok iyi biliyoruz ki, TC'nin NATO Çevik Kuvvetleri'ni bölgemize davet etmesinin temel amacı, gelişen halk muhalefetini yok etmek ve "Askıya aldım" dediği insan haklarını tamamen ortadan kaldırmaktır. Ne gariptir ki Avrupalılarca "Barbarlık Türk uygarlığının bir parçasıdır" belirlemesi dile getiriliyorken; bu sefer de TC "Askıya aldım" dediği bölgemizin insan haklarını yok etmek için Avrupalılar NATO Çevik Kuvvetlerini görevlendiriyorlar.

Avrupalılar, önce AKKUM'la bölgemizi silah deposu haline getirdiler. Çünkü silahsızlandırma ve silah indirimi antlaşmaları gereği ellerinden çıkarmak istedikleri silahları, bu anlaşma dışında bırakılan bölgemize gönderme yarışına giriştiler. Bu yetmiyormuş gibi Demoklesin Kılıcı benzeri halkımızın başında sallarcasına Çevik Kuvvet gönderdiler. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, Avrupa ve TC'nin işbirliği ile gerçekleştirilen bu icraat, halkımızın süreç içerisinde gelişen muhalefetini yok etmekten başka hiçbir hedefe yönelik değildir. Körfez krizi, Saddam'ın tehditi hikayedir. Dünya kamuoyunun, ben insanım diyen herkesin, bunun böyle olduğunu bilmelerinde fayda vardır.

Geçmiş tarihlerde olduğu gibi günümüzde de tasarlanan bu tip imha senaryoların da fiyasko ile sonuçlanacağını vurgulamak isterim. Eğer imha planları tarihte muvaffak olsaydı, bugün bizleri yoketmeye gelen ve Çevik Kuvvet göndermekte başrol oynayan Almanların atası olan Hitler, bugün dünyanın başbelası kesilen Yahudiler yeryüzünden silinmiş olacaktı. Anlaşılıyorki ataları olan Hitler'den devraldıkları faşist damarları kabaran Almanlar, bu sefer Kürt halkını imha için seferber oluyorlar. Ne yazık ki İtalyanlar da ataları olan Mussollini'den devraldıkları faşist geleneklerle aynı koroya iştirak etmişlerdir.

Bu iki devletin tarihte böyle vasıfları varken, Belçika devletinin bu topluluğa iştirak etme olayını çözümlüyemedim. Ancak şunu söylemek lazım; Belçika'nın bu topluluğa iştirakı, kendi tarihine ve halkına karşı yapmış olduğu bir hiyanettir. Bunun hesabı Belçika için hem tarih önünde hem de halkı önünde çok ağır olacağı akıldan çıkarılmamalıdır. Demokrasinin beşiği, insan haklarının savunulduğu merkez olarak bilinen Belçika'nın bu hareketi, bir çifte standarttır, bir insanlık suçudur. Ayrıca demokrasi havariliğini yapan Belçika'nın TC'nin oyununa geldiği unutulmamalıdır. Belçika gibi bir devletin ezilen halklara sırt çıkması gerekirken Kürt halkını ezen kuvvete ivme kazandırmakla tarih önünde bağışlanamaz bir konuma düşmüştür. Düştüğü bu konum bir insanlık ayıbıdır. Belçika, TC'nin isteği üzerine bölgemize Çevik Kuvvet göndermekle zaten olmayan insan hakları ihlaline çanak tutmakla kalmamış, bundan böyle bölgemizde vuku bulacak yargılamasız infazlardan dolayı oluşacak katliamlar sonucu meydana gelecek kan göletinin ortaklığına üye olacaktır.

Bir de bazı Avrupa heyetleri bizlerle görüşürken "Kürt sorunu neden dünya gündemine çıkmıyor" diye soruyorlar. Neden çıkmadığı açıktır. Çünkü Avrupalılar bırakmıyor. Çünkü Avrupalılar bir yandan bu soruyu bize sorarlarken öbür taraftan Kürt sorunu tam dünya gündemine oturmak üzereyken gelişen halk muhalefetini yok etmek için TC'nin isteğine uyarak, bölgemize Çevik Kuvvet göndermekten kaçınmıyorlar.

Bu duruma göre Kürt sorununun neden dünya gündemine oturmadığına dair bir açıklamaya gerek kalıyor mu? Elbetteki hayır. Çünkü bu sorunu dünya gündemine oturtmaya engel olan Avrupalılardır. Bunun böyle olduğu günümüzde cereyan eden olaylardan anlaşılmıyor mu?

Bütün bunlara rağmen unutulmamalıdır ki, geçmişteki çağlar insanlığın karanlık denizi ise, çağımız da insanlığın haklı şafağında uyandığı, daha insanca ve özgürce yaşamak için yasaların, düzenlerin bile zorlandığı, duvarların yıkıldığı bir çağdır. Kürt halkı da daha özgür ve insanca yaşamak için Avrupa'nın Çevik Kuvvetine rağmen kanı pahasına bile olsa yasaları ve düzeni zorlayarak, karanamelerle ve özel rejimlerle oluşturulan utanç duvarlarını yıkıp, insanca ve özgürce yaşayan halkların kervanına katılacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Yeter ki halkımız kararlılığından vazgeçmesin. Çünkü azimli olmak başarmak demektir. Çünkü her başarının altında azimli olmak ve kararlılığın mevcudiyetinin rolü inkar edilmez bir gerçektir.

Bütün tabular yıkılmaya mahkumdur!

Dr. Cemal Kahraman
İnsan Hakları Derneği
Nusaybin İlçe Temsilcisi
7 Ocak 1991

Sömürgeciler çocuklarımızdan da korkuyor

Ufak bir çocuğun büyük bir yüreği ile yaptığı bir eylemi anlatmak istiyorum. Serîhildan'dan bir gün sonra sokağa çıkma yasağı uygulanmış. Benim kardeşim de silaha olan tutkusu nedeniyle oyuncak tabancasıyla *"Teslim ol, yoksa seni öldürürüm"*, diyor. Özel tim elemanı bakıyor, tabanca hakikisine benziyor. Benzediği için korkarak elini kaldırıyor ve *"Tamam, gel yanıma"* diyor. Kardeşim de biraz yanaşıyor ve özel time, *"Kusura bakma seni öldüreceğim, sen dün burada dört kişi öldürdün"* diyor. Özel tim, ölüm kelimesinin verdiği korkuyla bir fırsatını bulup kardeşimin elindeki tabancayı kapıyor ve tartaklıyor, arkasından çocuğun yaşına bakmaksızın alıp karakola götürüyorlar ve orada sorguya çekiyorlar.

"Kim sana böyle yap dedi" sorusuna, 11 yaşındaki kardeşim, *"Önderden emir gelmiş"* cevabını verince, sorgucular, *"Bu önder de kim"* diye sorarlar. Kardeşim de bu defa, *"Başkan Apo"* cevabını verir. *"Peki, bu Başkan APO neredelir"* sorusuna kardeşim, *"Bilmiyorum, ama emrin ondan geldiğini biliyorum"* der.

Yapılan sorgudan sonra kardeşimi eve götüren özel tim ekibi, evi de sıkı bir aramadan geçiriyor ve bir sürü hakarette bulunuyor.

Küçük bir örnek de olsa bu olay, halkımızın yediden yetmişine ne kadar nasıl ulusal kurtuluş direnişiyle dolu olduğunu gösteriyor.

Metin / Frankfurt

Katran karanlığındaydı
her yer
geleceği gördüm
çocukların gözbebeklerinde
ve saf gülüşünde
masum duruşlarında
ve gelecekteki bayramları
bayramları çocuklara
adadım
Ey çocuklar!
bir bayram yaratıyoruz
yaş belirmeyecek
gözlerinizde
ve evlatlar için anaların
kucaklaşacak insanlar
kardeşçesine
o bayram sizin olacak
ve sizler
tarihin tekerleğini çocuklar
yeni bayramlar
yaratacaksınız...

Mervan

Kürt halkına

Uyanın uyanın artık
yetmedi mi
yattığınız uzun yıllar
İnanmayın
emperyalizmin
oyunlarına
Vietnamı alın
gözlerinizin önüne
Dağılmayalım
dünyanın
dört bir yanına
Toplanalım
ülkemizin dört
parçasına
Düşünmeyelim
ayrı ayrı dallarda
Yürüyelim
PKK'nin yolunda
Botan'da Cûdî'de
gerilla
Zindanlarda
işkencelerde
direniş
Çağırıyorum sizleri
Parti-Cephe-Ordu
saflarına
Yürüyelim APO'nun
ışıklı yolunda

Özlem / Stokholm

Körfez'de ateşkes:

Savaşın sonu mu, yeni bir aşamanın başlangıcı mı?

Baştarafı 1. sayfada

işgal etti ve kısa bir süre sonra da, Kuveyt'in Irak'ın 19. ili olduğu ilan edildi. Zaten böyle bir fırsat bekleyen ABD emperyalizmi hemen harekete geçerek, bir yandan bölgeye yoğun biçimde asker ve silah yığmaya başladı, diğer yandan da BM'de,

Foto: Der Spiegel

en geniş ekonomik ambargo da dahil -buna abluka demek daha doğru olacak- Irak aleyhine bir dizi karar çıkarttırdı. Bunlardan 29 Kasım 1990 tarihli BM Güvenlik Konseyi kararı, Kuveyt'ten çekilmesi için Irak'a altı hafta süre tanıyor ve bu sürede çekilmezse, ABD ve müttefiklerinin askeri güç kullanmasına icazet veriyordu. Bunda, Güvenlik Konseyi'nin veto hakkı bulunan beş daimi üyesinden SSCB ile Çin'in de onayı vardır.

Tanınan sürenin bitiminden bir gün sonra, 16 Ocak günü, ABD emperyalistleri ile müttefikleri Irak'a yönelik yoğun bir hava saldırısı başlattı. Günde binlerce uçuş yapılarak Irak'ın üzerine yüzbinlerce ton bomba atıldı. Yaklaşık dört hafta sonra, 15 Şubat'ta Irak ilk kez bir yumuşama belirtisi göstererek Kuveyt'ten koşullu olarak çekilebileceğini açıkladı. Ancak ABD bunu "Zalimce bir hile" olarak niteleyerek, Irak halkını Saddam'ı devirmeye çağırdı. Ayrıca İngiltere, Türkiye ve israil de bu öneriye derhal karşı çıktılar. Özellikle TC ve İsrail, beliren küçük bir barış olasılığı karşısında adeta paniğe kapıldılar. Bu arada Gorbaçov tarafından ortaya atılan barış planının da sonuçsuz kalması ardından, 24 Şubat günü, çıkıp çıkmayacağı konusunda çokça tartışmalar yürütülen kara savaşı da başlatıldı. Herkes Irak ordusunun neler yapabileceğini, ne sürprizler hazırladığını merakla beklerken, 26 Şubat'ta Saddam, birliklerine Kuveyt'ten çekilme emri verdi. Ertesi gün de Irak'ın tüm koşulları kabul etmesi üzerine, ateşkes ilan edildi.

Şimdi akla şu soru geliyor: Ateşkes sağlandığına ve Kuveyt de "kurtarıldığına" göre savaş artık sona erecek mi? Ortadoğu'da barış dönemine mi girilecek? Bu soruya olumlu yanıt verebilmek ne yazık ki olanaklı görünmüyor. Bazı olgulara biraz daha yakından bakıldığında durum daha da anlaşılır oluyor.

Gorbaçov'un "Barış planı" neden tutmadı?

ABD emperyalizmine, gerek BM'deki oylamalarda ve gerekse diğer tavır ve tutumlarıyla cömertçe destek ve kolaylıklar sağlayan ve yanıbaşında kopan kıyamete altı ay boyunca sessiz kalan Sovyetler, aniden diplomatik bir atak geliştirerek ortaya bir barış planı attı. Herşeye rağmen bu plan pekçok çevrede, kara savaşı başlamadan sorunun diplomasi yoluyla halledilebileceği hususunda, küçük de olsa bir umut ışığı yarattı. Ancak ABD ve İngiltere bu planı reddetmekte gecikmediler. Çünkü bu plan onların savaş planlarına, hesap ve amaçlarına ters düşmekteydi. Sekiz maddelik Gorbaçov planına göre, "Irak güçlerinin tümüyle ve koşulsuz olarak geri çekileceği, geri çekiliş işlemine çatışmaların durmasının ikinci gününde başlanacağı" öngörülmekteydi ve bu plan Saddam tarafından da kabul edilmişti. Ayrıca başta İtalya ve Almanya gibi ülkeler olmak üzere, Avrupa ülkeleri de genelde bu plana olumlu baktıklarını açıkladılar.

Ancak ABD buna yanaşmadı. Bu durum emperyalistlerin amaçlarının "Kuveyt'i kurtarmak" olmadığını, bölge üzerinde daha değişik emeller beslediklerini açıkça ortaya koymaktaydı. Gorbaçov planı, bu gerçeği gözler önüne serdiği için, ABD tarafından soğuk, hatta tepkiyle karşılandı. Pek iyi gittiği söylenen "ABD, Sovyet ilişkilerinde de bazı gerginlikler görüleceği beklentisi yaygınlık kazandı. Fakat kayda değer bir gerginlik yaşanmadı.

Sovyetlerin bir barış planıyla ortaya çıkıp "atak" yapması, Gorbaçov'a önemli oranda prestij kazandırdı. Birçok çevre, Sovyetlerin bütün iddialarını henüz yitirmediğini, ağırlığını koyabilecek ve dikkate alınması gereken bir güç olduğunu yeniden düşünmeye başladı. Ne var ki, bu planın ABD tarafından kabul edilmemesi, hemen ardından da kara savaşının başlatması ve buna karşı da Sovyetlerin sadece "üzgün" olduğunu belirtmekle yetinmesi, söz konusu prestijle birlikte o iyimser düşüncelerin de kısa sürede uçup gitmesine neden oldu.

"Ilımlılar kazanır, radikaller kaybeder"

Bu slogan, her zaman açık açık dile getirilmese de, ABD-Sovyet uzlaşması temelinde dünya'ya "yeni düzen" verilmesinde benimsenen temel bir slogan olarak dikkat çekmekteydi. Bütün diktatörlükler ortadan kaldırılacak, sözümona demokrasi ve barış getirilecekti. Bu üstü kapalı sloganın sonradan çoğu çevrelerce de kapalı bir yanı kalmadı. Ancak buna ilk dikkat çekenlerden birisi ERNK Başkanı A. ÖCALAN oldu. O, daha Ağustos ayında yaptığı bir değerlendirmede, Ortega'nın nasıl indirildiğini, Çavuşesku'nun nasıl devrildiğini ve bununla "boyun eğenler kazanır, radikaller kaybeder" mesajı verildiğini ortaya koymuş ve buna dikkat çekmişti.

Sovyetler Birliği'nin onayı ile Doğu Avrupa'daki yönetimler tek tek ortadan kaldırılıp gözler Ortadoğu'ya çevrildiğinde, Saddam sıranın kendisine geldiğini anlamakta gecikmedi. Kuveyt işgalinin altında yatan olgular arasında bunun da önemli bir yeri vardır. Başkalarından önce kendisi harekete geçerek önlem almayı, bu doğrultuda yeni dünya dengesinden yararlanabileceğini düşündü. Ancak sonuçta bugünkü noktaya gelindi.

Kara savaşı öncesinde, Saddam'ın Kuveyt'ten çekileceğini açıklamasına ve Sovyet barış planına kulak asılmaması, Saddam'ın ayakta kalmasını sağlayacak hiç bir girişime rağbet edilmemesi gereği, ABD'deki "Şahinlerin" en ısrarlı tavırları oldu. Onlar, tek jandarmasının ABD emperyalistleri olduğu "yeni dünya düzeni"nin ancak bu yolla kurulabileceği görüşündeler. Nitekim ateşkesten sonra, ABD'nin eski dışişleri bakanlarından "komplolar ve karanlıklar prensi" olarak ün yapan Kissinger, bu politikanın doğruluğunu şöyle vurgulamaya çalışıyordu:

"Bölgede ılımlılar kazandı, radikaller kaybetti. ABD ile işbirliği yapmanın doğru olduğu ortaya çıktı. Şimdi dik kafalılık yapan diğer ülkeler, harekete geçmeden önce daha fazla düşünecektir."

Bu sözlerin anlamı açıktır ve bunların "Kuveyt'in kurtarılması"yla bir ilişkisinin bulunmadığı da ortadadır. Zaten ABD emperyalistleri de esas amaçlarını artık gizleme gereği bile duymuyor. Kuveyt'in çok ötesinde hesapları olduğunu belirtiyorlar. Ortadoğu'ya yeni bir düzen, güvenlik sistemi getirebilmek, bölgedeki petrolleri denetlemenin bir

Bomba, fabrika enkazı ve çocuklar-Bağdat, 1991 Foto: Der Spiegel

aracı olan Arap şeyhlik ve emirliklerini yaşatmak için, Saddam yönetiminin devrilmesi gerektiğine inanılıyor. Irak birlikleri Kuveyt'ten çekildikten sonra bile, dünyanın gözlerine baka baka savaşı sürdürmesi bunun içindir. Artık Irak'ın işgali söz konusudur, bu ülkenin içişlerine pervasızca müdahale edilmektedir.

İlginç olan, bütün bunlara BM'nin alet olmasıdır. Bilindiği gibi ABD'ye saldırı icazeti veren BM kararları, Kuveyt'in sözümona kurtarılmasına ilişkindi. Ama ABD bu hedefi çoktan aştı, ateşkese rağmen habire Irak'a güç sevkediyor ve Saddam'ı devirmekten, hatta savaş suçlusu olarak yargılayıp cezalandırmaktan sözediyor. ABD'nin elinde basit bir araç durumuna gelmiş bulunan BM, bütün bunları hangi hakla yapıyorsun diye soramıyor, sormayı aklına bile getirmiyor. Böylece BM'nin niteliği de daha iyi görülüp anlaşılabiliyor.

Kısacası "Kuveyt'i kurtarmak" adına savaşı başlatan ABD, şimdi farklı hedeflerden sözetmektedir. Eski savunma bakanlarından Casper Weinberger, 2. Dünya Savaşı sonrasının Avrupa'sını örnek göstererek, ABD işgal kuvvetlerinin uzun süre Irak ve Ortadoğu'dan çekilmemesi gerektiğini söylüyor. Bu, emperyalizmin niyetlerinin bir göstergesidir. Diğer yandan Kuveyt'te işlenen insanlık suçlarının hesabı sorulması gerektiğinden sözediliyor. Batı'nın korkunç propaganda makinaları sık sık bunu işliyor. Ama kimsenin aklına, emperyalistlerin işlemekte olduğu insanlık suçlarının hesabı ne olacak sorusu pek gelmiyor. Öldürdükleri binlerce Iraklı çocuk, kadın ve sivilin hesabının kimler tarafından verileceği emperyalistlere sorulmuyor. Her şey bir yana, çağdışı Kuveyt şeyhinit hanedanıyla birlikte iktidara tekrar getirmenin, Suudi krallığını yaşatmanın, Ortadoğu'yu demokratikleştirmek ve bölgeye demokrasi getirmekle ne alakası olduğunu sormayı akıl eden çıkmıyor. Uygar(!) Avrupa'nın ünlü demokrasi tutkunlarının gözlerine ve bilinçlerine de, nedense çarpmıyor bu gerçekler.

Bütün bunlar emperyalistlerin yalanlarını ve riyakarlıklarını ortaya koymakla kalmıyor, bir gerçeği daha gözler önüne seriyor. O da şudur: Bugün varılmış bulunan ateşkes durumu, bunun da ötesinde emperyalistlerin Ortadoğu'da kurmaya çalıştıkları "yeni düzen", savaşın sonuçlandığı anlamına gelmeyecek, bölgede barış sağlanacağı anlamına hiç gelmeyecek; tam tersine daha büyük çatışma ve savaşlara zemin hazırlayacaktır.

"Pastayı paylaşma" kavgası

Sorunun bir de son derece önem taşıyan ekonomik yönü vardır. Zaten petrol üzerinde denetim sağlama olgusu, pek çok çevre tarafından haklı olarak, bu savaşın asıl nedenlerinden biri olarak değerlendirilmişti. Bu işin bir yanı.

Esas belirtmek istediğimiz, kapitalizm ve savaş olgularının yapışık kardeşler misali, birbirinden ayrı düşünülmesine olanak bulunmadığı gerçekliğidir. Yani bu savaşın, özellikle ABD'de giderek ağırlaşan ekonomik bunalımla ve yine silah üreticisi çeşitli kapitalist-emperyalist ülkenin ekonomik çıkarlarıyla yakından ilişkili olması gerçeğidir.

Körfez savaşının günlük giderinin 1 milyar dolara yakın bir meblağa ulaştığı söyleniyor. Bu rakama bakıp emperyalistlerin, özelde ABD'nin maddi kayıplara uğradığı düşüncesine varmak doğru değildir. Çünkü ABD, giderlerinin büyük kısmını Suudi'ler başta olmak üzere petrol zengini Arap emirlik ve krallıklarından karşılamaktadır. Ayrıca Japonya'dan Almanya'ya kadar varan emperyalist ülkelerin bir çoğundan da, savaş giderlerine karşılık önemli meblağlarda maddi destek almaktadır. Dolayısıyla savaşın ABD'ye pek öyle bir maddi yük olması durumu söz konusu değildir.

Kaldı ki, silah tekellerinden pek çoğunun işleri durgunlaşmışken, savaşla birlikte büyük bir canlanma ve bunun getirdiği muazzam yeni karlar söz konusu oldu. Bir çok modern silah fabrikası günde üç vardiye çalışmasına rağmen sipariş yetiştiremez oldu. Bu ise, kapitalist-emperyalist tekellere oluk oluk kar akması anlamına gelmektedir. Dolayısıyla savaş, hızla bunalıma doğru giden ABD ekonomisinin düzlüğe çıkmasında, en azından belli bir süre toparlamasında önemli bir rol oynadı.

Diğer yandan işin asıl önemli ve büyük karlar getirecek yanı, savaş sonrasında Kuveyt, Irak, Suudi Arabistan gibi ülkelerin yeniden imarı sorunudur. Savaşın en şiddetli biçimde devam ettiği günlerde, bir yandan da bu pastadan pay kapmanın yoğun mücadelesinin de yaşandığı anlaşılıyor. Sadece Kuveyt'in imarının bile 100 milyar doları geçeceği, yine bir Irak'ın imarı için bunun iki katından fazla bir maliyet söz konusu olacağı söylenmektedir.

Emperyalist tekellerin ağızlarını sulandıran bu pastanın önemli oranda daha şimdiden paylaşılmış bulunduğu ve bundan %80'lere varan aslan payının ABD tekellerince kapışıldığı, BBC tarafından bir kaç gün önce duyuruldu. Almanya, Japonya, İtalya, Sovyetler Birliği, Fransa vb. ülkelerin de, özellikle Irak piyasasından pay almak üzere yoğun faaliyetler sürdürdüğü bilinmektedir. Hatta Özal bile pastadan pay kapmaktan söz edebilmektedir. ABD ve müttefiki emperyalistler, Irak ve Kuveyt üzerine yüzbinlerce ton bombayı -ki askeri sözcüleri, "halı silkeleme metoduyla" bombardıman yaptıklarını söylemişti- sanki paylaşılacak pastayı daha da büyütmek için özellikle dökmüşlerdi. Öyle ya, yıkım ne denli büyük olursa, emperyalist şirketlerin karları da o denli artacaktı.

Sonuç olarak, ekonomik, siyasal ve askeri bütün olgular, Körfez'de mevcut durumda sağlanmış bulunan ateşkesin, savaşın sonu olmayacağını, olsa olsa yeni bir aşamanın başlangıcı olabileceğini göstermektedir. Çünkü bölgede hiçbir sorun ve çelişki çözülmüş değil, tam tersine daha da ağırlaşmış ve sivrilmiştir. Mevcut statüko bir kez yerinden oynamış, ittifaklar sarsılmıştır. Saddam'ın gitmesi veya kalması bu gerçeği değiştirmeyecektir.

Savaşmadan yenilgi alan Türk...

Baştarafı 12. sayfada

4. Kongresi'ni başarıyla gerçekleştirdi. TC, uygulamalarıyla halkı mücadeleye itti, artık bunu önleme gücü de yok. PKK'nin, özellikle Güney Kürdistanlı güçlerle Ulusal Kongre'yi toplama hazırlıkları içinde olduğu da biliniyor. Bunun çalışması gizli de yürütülmüyor, her an bu çalışmanın sonucu da açıklanabilir. Bu gelişmede PKK'nin çalışması belirleyicidir. Kurulacak her birlik ulusal bağımsızlık ilkesini temel alacaktır. PKK'nin kuracağı her birlik, dıştan çok içe, halkın mücadelesini yükseltmeye yönelik olacaktır.

TC, bu gelişmeyi görüyor, vargücüyle önlemeye çalışıyor. Ancak TC ve basınının boşuna gayret sarfettiğini belirtelim. Ulusal bağımsızlık talebi Kuzey Kürdistan'ın sınırlarını da aşan, halkın egemen talebi haline gelmiştir.

Bu kadar asker ve silahla Kürdistan'da ne yapılacak?

Türk ordusu Kürdistan'da önceden en az 300.000 asker bulunduruyordu. Körfez bunalımıyla birlikte 200.000 askerin daha Kürdistan'a aktarıldığı, resmi TC yetkililerince açıklanmıştı. Kürdistan'ın her tarafı ağır silahlarla dolduruldu.

Şimdi bu silahlarla ne yapılacak? TC, Kürdistan sorunu ve Irak'ın durumunu bahane ederek ordu yığmıştı. Güney Kürdistan'da bir Kürt devleti kurulmadı. Bu anlamda TC, kendini başarılı hissedebilir. Irak, tehlike olmaktan çıkarıldı. O halde neden halen bu kadar silah ve asker?

İşte TC'nin bu noktada niyeti ortaya çıkıyor. Asıl korkusu PKK ve PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi. TC, Kürdistan'a ordu yığarken beşinci ordu kurmayı amaçlıyordu. Şimdi bu niyetini pratiğe geçirmek istiyor. TC, bir kısım ordusunu çekmeden ve bir kısım emperyalist silahlar geri alınmadan halkı ezmek istiyor. Bunun için şimdiden provokasyonlara girişiyor.

Düne kadar "ille de Saddam düşmeli" diyen Özal, şimdi Saddam'la birlikte yaşanabileceğinden ve "kardeş Irak halkına olan dostluk duyguları"ndan dem vuruyor. Rejimin korkusu Kürdistan'dır ve iki rejimin kısa sürede Kürdistan üzerinde bir ittifaka gitmesi de sözkonusu olabilir.

TC, ordusuna güvenebilir, ancak Saddam'ın da güçlü ordusu vardı. TC, emperyalist güçlerin verdiği modası geçmiş silah yığınına güvenebilir, ancak şunu unutmamalı ki, iç sorunları karşısında bu silahlar ve ordu, rejimin boynunda değirmen taşına dönecektir ve şimdiden dönmüştür de denilebilir.

Tarihte birkaç defa olan durum bir anlamda bir daha doğdu. TC'nin elinde kala kala sadece Kürdistan kaldı. TC, şimdi bütün gerici gücünü kullanarak Kürdistan'a abanmak istiyor. Özal, ABD'yi bölgede asker bulundurmaya ve bölge güvenliğini sağlamaya, Türkiye'de daha fazla üsten yararlanma ve daha fazla asker bulundurmaya çağırıyor. Niyet belli; sadık bir bekçi köpeği olmak.

Bu defaki durumun değişik koşulları da var; rejimin aşmaya olanağı olmayan iç sorunları, bilinçli kitlelerin eyleme dönüşen hareketi, ulusal bağımsızlık için ayağa kalkan Kürdistan halkı ve direnişi.

Dil serbestisi oyunundan sonra, şimdi de "PKK'lılara af" oyunu

ANAP'ın dil serbestisi oyunu tutmadı. Tutmadığı için de, yasanın meclis komisyonlarında tartışılması gelecek yıla bırakıldı. ANAP, ordu destekli yeni oyunların peşinde. Haberi 21 Şubat tarihli Milliyet'te. Çolamerg (Hakkari)'in Kürt kökenli Milletvekili Naim Geylani'ye göre; Kendileri reisicumhurlarıyla görüşmüşlermiş, bu görüşmede sayın cumhurbaşkanları eğer PKK'lılar yanlış yaptıklarını farkederlerse, onlar için af çıkarabileceklerini söylemişlermiş!.. Sadece bu kadar değil, aynı şekilde Türk Ceza Yasası'nın fikir suçlarını içeren maddelerinin değişeceği de bilinçli bir tarzda basına yansıtılıyor. Amaç belli; kriz içinde olduğu bu dönemde rejimin toparlanmasını sağlamak ve halkın gündemini değiştirerek; "Hani Kerkük ve Musul alınacaktı", "Hani Körfez pazarından pay alacaktık", "Hani AT"ye girecektik", "Hani Avrupa bizi baş tacı yapacaktı", "Neden bu kadar işkence", "Neden bu kadar işten atılma" vb. sorularını sormasını ve üzerinde yoğunlaşmasını önlemek.

Üstelik halen olağanüstü hal yasası ortadayken, terör diz boyuyken, MGK halen köyleri boşaltmayı planlarken, ağzına kadar silahlı ordu Kürdistan'dayken PKK affından bahsediliyor. Sıkışan TC, acizlik oyunlarına başvuruyor. Amaç PKK'yi masaya çekmek, etrafını kuşatmak, sorunun boyutlarını daraltmak ve halkın bilincini çelmek.

Direniş Kahramanımız: Latif TEPE...

Baştarafı 2. sayfada

dan çiğnendikten ve ulus köleden daha aşağı bir statüde yaşadıktan sonra, namuslu bir yaşamdan söz edilemezdi. Namuslu olmak vatanın ve ulusun namusuna sahip çıkmak ve bu temelde sömürgeci düşmana karşı savaşmaktan geçiyordu. **Latif** yoldaş böyle bir durumda da tercihi doğru ve kararlıca yapmakta tereddüte düşmedi. Ailesini, işini ve düzenle bütün bağlantılarını arkada bırakarak silahlı mücadeleye atıldı. Darbeyle birlikte kaçkınlık gelişir ve ülke toprakları hızla terkedilirken, özgül sorunlarına rağmen **Latif** yoldaşın mücadelede karar kılması ve direniş yolunu seçmesi, O'nun yurtsever özünün sağlamlığının ve PKK'nin direniş çizgisine bağlılığının göstergesiydi.

Latif yoldaş bir yıldan daha uzun bir süre dağlarda yaşadı. Bu dönemde bölgede ciddi sorunlar vardı. Sorunlar sadece dinmeyen düşman saldırılarından ve maddi koşulların ağırlığından kaynaklanmıyordu. Hatta bunlar sorundan bile sayılmıyordu. Savaş ortamının bu tür zorlukları çok önceden biliniyordu ve bu zorluklara katlanma kararlılığı daha ilk günde biçimlenmişti. Kötü olan içte ortaya çıkan sorunlardı. Düşman faşist-sömürgeci saldırıları sonucunda partinin bölgeyle bağlantıları kesilmişti. Provokatörlerin bölgede ipleri ele geçirmeleri ve bireysel yaşam kaygılarını körüklemeleri, saflarda ciddi olumsuzluklar yaratmıştı. Provokatörler savaşçıları demoralize ederek safları terketmeye ve düşmana teslim olmaya çalışıyorlardı. **Latif** yoldaş böyle bir ortamda partinin bölgeyle yeniden ilişkiye geçerek kendilerine sahip çıkacağını biliyor, bu doğrultuda savaşçılara güven aşılıyor, olumsuzlukların aşılacağını ve partinin provokatörlerden hesap soracağını belirtiyordu. Darbeden sonra gerçekten de Parti bölgeyle yeniden ilişki kurdu. **Latif** yoldaş bir gurup arkadaşıyla birlikte yurt dışına çıktı ve Lübnan'a geçti. Beklentileri gerçekleşmişti ve bundan engin bir mutluluk duyuyordu. Ama O'nun asıl mutluluğu gerçek ortamını tanımış olmasından kaynaklanıyordu. Bu süreçte PKK'nin siyasal ve askeri eğitiminden geçti. 1982 Haziran'ında İsrail siyonistlerinin Lübnan'a karşı giriştiği saldırılar sırasında Beyrut'ta bulunuyordu. Ağır hasta olmasına ve korkunç ölçüde zayıflamasına rağmen, Beyrut'un işgali sırasında Filistinli savaşçılarla birlikte en ön saflarda yer aldı. Uzun süre düşman kuşatması altında yaşadı. Daha sonra yine Filistinli savaşçılarla birlikte Beyrut'tan ayrıldı. Yaşadığı ortam savaş deneyiminin gelişmesine önemli katkılarda bulundu.

Latif yoldaş, 1983 yılında Parti tarafından faaliyetlere katılmak üzere Avrupa'ya gönderildi. 1989 yılı başına kadar bu alanda değişik görevler üstlendi. Çeşitli bölgelerde örgütsel faaliyetler yürüttü. Alanın mali faaliyetlerinin sorumluluğunu yaptı. Bu zeminde kaldığı süre içinde, partinin varlığını tehdit eden iki büyük provokasyona tanık oldu. Provokatörler Dersim alanından geliyorlar ve yörenin özümsenmiş özelliklerine hitap ederek taraftar kazanmaya çalışıyorlardı. **Latif** yoldaş da provokatörlerin kirli oyunlarına alet edilmek istendi. Ancak O partinin direniş çizgisinden ve Parti değerlerine bağlılığından hiç bir zaman ödün vermedi. Provokasyona karşı mücadele etti. Her zaman partinin ve Parti Önderliği'nin yanında yer aldı. Alçakgönüllü, fedakar ve kararlı tutumuyla üstlendiği görevleri yerine getirmenin yoğun çabası içinde oldu.

Ülkeye dönmek, dağlara kavuşmak, halkın içinde olmak ve sömürgeci düşmanla nihai hesaplaşma kavgası içinde yer almak, **Latif** yoldaşta kesinlikle dinmeyen bir tutkuydu. Avrupa'da kaldığı süre uzayıp yıllara yayıldıkça, bu tutkusu daha da yoğunlaşıyor ve savaşma özlemi bütün varlığını sarıyordu. Yoldaşlarının, *"Sen yaşlısın, artık dağlarda savaşamazsın"* biçimindeki takılmalarına, *"kendimi 18 yaşında bir delikanlı gibi hissediyorum, düşmanla savaşmakta gençlerle yarışmaya hazırım"* diye karşılık veriyordu. Bu güzel beklentisi de gerçeğe dönüşecek ve 1989 Nisan'ında Avrupa'dan ayrılarak Lübnan'a geçecekti. Burada Akademi'nin çalışmalarına katılacak, kendini yenileyecek ve her açıdan savaşa hazır hale gelecekti. Ancak burada bu kez fazla kalmayacak; bir grup yoldaşıyla birlikte savaşın bütün görkemiyle boyutlandığı Kürdistan'ın yaşam fışkıran bir alanına/Botan'a doğru yola çıkacaktı. **Latif** yoldaş şahadetiyle daha da güçlendireceği Kürdistan'daki yeni yaşama yönelirken, *"...53 yaşında biri değilim, gencecik kardeşlerimin duyduğu coşkunun ve heyecanın belki de daha fazlasını duyuyorum. Sorun uzun süre mücadele içinde olmak değildir. Aslında bugün duyduğum çoşku ve heyecan Partinin vermiş olduğu ve yaratmış olduğu bir coşkudur. Cesaretimi, gücümü ve enerjimi ordan alıyorum. Bu anlamda kendimi yaşlı değil, her zaman 18 yaşında gibi hissediyorum. Ve şu anda ülkeye yönelirken de aynı ruhla yöneliyorum"* diyordu. O devrimimizin bedeni yaşlanmaya yüz tutmuş, ama yüreği hep genç olarak kalmış yiğit bir delikanlısıydı.

Latif yoldaş ulusal kurtuluş mücadelesine katılma ve düşmana karşı savaşmanın yaşının olmadığını gösterdi. 15 Mart 1990 tarihinde düşmanla girdiği bir çatışmada şehit düştüğünde 54 yaşındaydı. Ama bu yaşlarda sömürgeci egemenliğe karşı yine öfke dolu, yine savaşma ve kazanma azim ve kararlılığıyla yüklüydü. Bu anlamda O'nun şahadeti, yaşı ne olursa olsun, vatanına karşı borçlu olan her Kürt insanına yapılmış bir kaynağa dönüş ve savaş çağrısıdır. Her Kürt yurtseveri bu çağrıya gereken karşılığı vermek ve Kürdistan'ın bağımsızlığı mücadelesine katılmakla yükümlüdür. **Latif** yoldaş bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizde sonsuza dek yaşayacak; Bağımsız ve Özgür bir Kürdistan O'nun ve bütün direniş şehitlerimizin anısına dikilmiş en anlamlı ve görkemli anıt olacaktır.

Yolumuz devrim şehitlerinin yoludur!

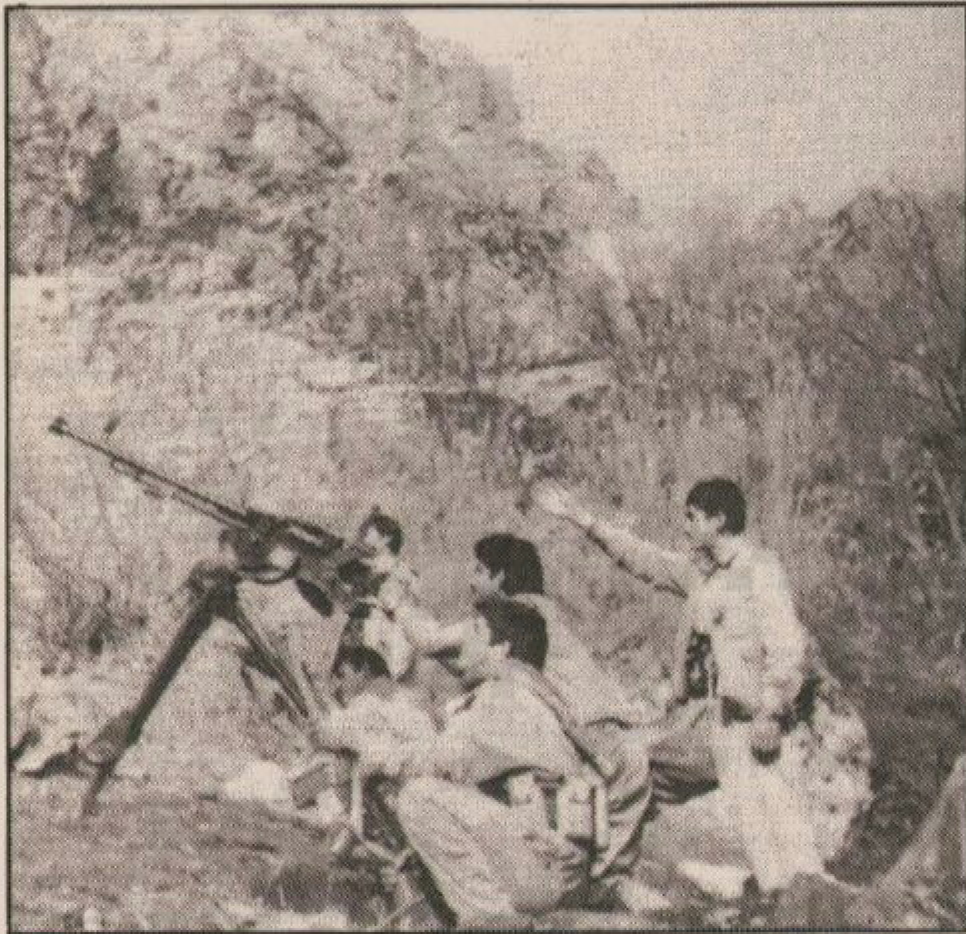
Bir mücadele arkadaşı

MILAZGIR

Du gêrîllayên ARGKê 16 saetan şerê bi hezaran eskerên dijminî kirin. Du endamên komên taybetî û çar askerên dijminî hatine kuştin. Di nava wan de hinde "subay" bêhtirî 10 eskerên dijminî hatine birîndar kirin. Gava di berxwedana qehremanî de şervanê bi navê EGÎD şehîd ketiye, şervanê bi navê ÇIYA jî xedar birîndar ketiye destê dijminî

Milazgir *(Berxwedan):* Gelek li nêzîkê Milazgirê, li ser riya diçe navçeya Kopê, li gundê Okçiyanê, şerekî mezin derket. Hêzên dijminî agahî standibûn, ku li vî gundî hihek gêrîlla hene. Ji beyana roja 28'ê Sibatê pêve hêzên dijminî dora gund pêçandin. Ji Milazgir û Kopê bi hezaran esker tevlî tankan hatibûn gund. Ji Mûşê jî, bi helîkopteran û navgînên leşkerî hêzên çalakî kişandin gund.

Dagirker, bi panzeran û dozerekê tenê êrîşî xaniyê ku gêrîlla têde bûn, kirin. Dixwestin xanî bihilweşînin. Lê gêrîlla reşandin ser wan. Şer dora saet 7'ê beyanê destpêkir. Hîna di destpêka şerî de, herdu gêrîllayên ARGK ên qehreman, ajotkarê dozerê Kemal Namlî birîndar kirin, ku sixûr û ajanekî nevdêr e û ji dijminan hartir êrîş dikir û dixwest xanî bihilweşîne.

Wêne: Berxwedan

Heya nîvrojê, du endamên komên taybetî û çar serbaz hatin kuştinê. "Ustegmen"ek, "assubay"ek û şeş esker jî birîndar bûn. Piştî ku dijminî, mirî û birîndarên xwe rakire nexweşxaneya Mûşê, gel jî agahdarê hundabûnên ji dijminî bû. Bi saetan dengê çekan diçû şêniyê Milazgirê.

Şer heya 10.30'ê êvarî doma. Ji herdu gêrîllayan ê ciwan **Egîd** şehîd ket. **Çiya** jî nexweşekî giran bû. Xedar birîndar ket û paşê ji kete destê dijminî. Dijmin wî bire nexweşxaneya Mûşê. Şehîd jî, li kêleka gund, di goristana gund de, hate binaxkirin.

Di vî şerî de keçikeke piçûk ji ma di navbera herdu aliyên şer dikirin de û bi berikên leşkerên dijminî hate kuştin. Jineke gundî jî, guman heye diya keçikê ye, birîndar ket.

Hêzên dijminî, piştî ku berikên gerîllayên neman, bi tank û topan û rûxandina xanî, karîn berxwedana gêrîllayan bişikînin. Xaniyê hatî rûxandin, ê welatparêzê bi navê Mihemedê Fehîm bû. 35 sewal û dewarên wî yên di axurê de jî hatin kuştinê.

Paşê dagirker êrîşên xwe zivirandin ser gundiyan. Hîna jî em agahdar nebûne, çend gundî hatine girtin.

Şervanê şêhîd **Egîd**, nuh tevlî rêzên ARGKê bibû. Lê dîsa jî bi hostayî şerê xwe kir û bi berxwedana xwe ya qehremanî tirsê berda dilê dijminî.

Şervanê birîndar **Çiya**, ji sala 1987'an vir ve gêrîlla bû. Lê ji demeke dirêj e, nexweşekî giran bû. Lewma hatibû nêzîkê Milazgirê û dixwest derbasê cihekî din bibe.

Berxwedana herdu têkoşeran, ji niha ve li êrdimê, bûye destanek. Navçeya Milazgirê bi berxwedana wan, serê xwe bi rûmetî bilind dike. Herdu qehremanên xwe jî, di dilê xwe de bi cih kir. Ev şer lêdaneke mezin li dijminî êxist û ev jî bûye şahiya şêniyê Milazgirê. Destana Okçiyanê, di dîroka têkoşîna ARGK de, bû rûpeleke zêrîn.

PAZARCIX

ARGK livbaziyeke sabotajê bire ser trênekê: 24 vagon gindirîn, ajotkar û gelek esker mirin, zîrarên mezin gihan dijminî

Pazarcix *(Berxwedan):* Di nîvê meha Sibatê de gêrîllayên ARGKê, li dora gundê "Sariuşaxi" nevçeya Pazarcixê hinde hêsinên riya trênê ji cih hilkirin û bi vî awahî livbaziyeke sabotajê birin ser trêneke barkêşiyê ya tiştên eskerî.

Ji 31 vagonan 24 ji rê derketin û qulibîn. Berjêr ve, ji beyarekê xwarê ve gindirîn. Sê vagon ji cihê xwe qutbûn û heya binê geliyekî gindirîn. Di trênê de tank, ambulansên askerî, vînc û hwd. hebûn. Trên bi navgînên leşkerî tijî kiribûn. Tişt bi vir û wir ve belav çûn, pirraniya wan texrîb bûn. Kavilên navgînan hîna jî li cihê xwe dimînin.

Ajotkarê trênê li cihê bûyerê mir. Hinde eskerên cebilxaneya di trênê de diparstin jî, birîndar bûn. Bi vê livbaziyê, bi milyaran Lirên Tirkî zîrar gihan dijminî. Piştî bûyerê leşkerên dijminî avêtin ser gund û êrîşî gundiyan kirin.

Wêne: Berxwedan

HEZEX û WAN

Du sîxûrên çavsor hatin kuştinê

Nisêbin û Wan *(Berxwedan):* Şeva 14 û 15'ê Sibatê li gunde Xanikê navçeya Hezexê sixûrê bi navê Kurtilo (Ahmet Tan) ji aliyê gêrîllayên ARGKê hate kuştinê. Gêrîllayên ARGKê vê rojê çûbûn gund û civînekê çêkiribûn. Piştî civînê Kurtilo pirsiyar kirin û wî bi mirinê ceza kirin. Ev bêbext ji salan vir ve xebatên sixûrî birêvedibir û zirarên mezin digihand gelê me.

Piştî ku gêrîlla ji gund derketin, hêzên dagirkeran avêtin ser gund. Gundiyan dan ber lêdanê. Welatparêzên bi navên Hacî Işiq, Abdurrahman Akyuz û Xelef Saxlem û sê gundiyên din girtin.

Berî niha gêrîlla bi gelek caran, agahî gihandibûn bextreşî, ku dev ji gemariya xwe berde. Lê dilkiret sîxûriya xwe domand, heya ku ceza xwe bi mirina xwe girtî.

Livbaziya duwemîn jî li Wanê çêbû. Roja 16'ê Sibatê sîxûrekî Farqînî yê bi navê Xalid hate kuştinê. Ev kes, di bin navê bazarganiyê de, ji Amedê heya Wanê toreyeke sîxûran ava dikir.

Piştî vê bûyerê polis û endamên komên xweser dest bi girtina mirovan kirin. Ên hatine girtin, welatparêzên bi tevayî bê hay in.

STANBOL

Xwendekarên zanîngehê livbaziyeke piştgiriya serîhildana Şirnexê û berxwedana Milazgirê bilind kirin

Stanbol *(Berxwedan):* Roja 1'ê Adarê, bi sadan xwendekarên Kurdistanî yên di zaningeha Stanbolê de, bi serpirîştî (înisiyatîf) û biryara ERNKê mîtîngeke hevgirtina serîhildana Şirnexê û berxwedana Milazgirê çêkirin. Livbazî di qadeke Stanbolê ya nevendî de çêbû. Xwendekar hinde pankartan jî vekirin û dirûşmeyên PKKê û ERNKê bangin.

Bi sedan polisên hêzên taybetî, paşê êrîş birin ser xwendekaran. Xwendekar bi kûç û "molotof kokteylan" bersiv dan. Ji ber ku xwendekar bi mîlîtanî li ber xwe dan, hêzên çalakî bêgav man, da birevin. Paşê polisên nuh hatin û li pêşiya zaningehê êrîşî xwendekaran kirin. Xwendekarên ku livbaziya xwe bi jêhatîbûn biribûn serî, di hewşa zaningehê de ji xwepêşdana xwe domandin û li vir xwendekarên din jî tevlî livbaziyê bûn. Tev bi hev re êrîşan protesto kirin û hevkariya xwe ji bo Şirnex û Milazgirê anîn zimên.

Di domana livbaziyan de gelek ji polisên sivîl û resmî birîndar bûn.

Lê em agahdar nebûn, ka çend xwendekar birîndar bûne yan jî hatine girtinê.

Televizyonên gelek welatên Ewrûpî livbaziya xwendekaran weşandin. Ev livbaziya xwendekaran a serketî, livbaziya yekemîn e, ku bi rêberiyà ERNKê litanbolê çêbûye.

SÊRT

Kesbuna gêrîllaya ARGKê ya şehîd diyar bû

Sêrt *(Berxwedan):* Şeva 4 û 5'ê Sibatê li Sêrtê gêrîllayeka ARGKê du polîsan birîndar kiribû û paşê şehîd ketibû. Navê wê Yildiz ŞINGUL e. Bi xwe ji gundê Silêbinê nevçeya Gercewsê bû, lê malbata wê li Nisêbinê rûdine. Navên Zozan û Siltan bikardihanî. Berî salek û nîvê tevlî ARGKê bibû.

CIZÎRA BOTAN

Kesbûnên heft welatparêzên hatibûn kuştinê, hîna diyar nebûne

Cizîra Botan û Nisêbin *(Berxwedan):* Şeva 22 û 23'ê Sibatê 10 kilometre dûr ji Cizîra Botan, di navbera gundên Hezexê yên bi navên Narinciyê û Dûpîçê, li nêzîkê Narinciyê li ser tixûbê başûrê-rojavayê Kurdistanê, 7 welatparêz ketin dafeke eskerên dijminî û bi hovîtî hatin kuştin.

Berpirsiyarên dewleta Tirk gotin, ku ev endamên PKKê ne. Piştî bûyerê em li dûv agahiyan ketin. Em agahdar bûn ku yên hatine kuştinê tev gundiyên Kurdistanê ne. Lê dîsa jî me nekarî agahiyên berfireh bicivînin. Agahiyên gihane me, ku ji hinde welatparêzên çûbûn ser cendekan me standine, ev in:

"Demjimar, dirav, pênivîs û tiştên wan ên din li hev kom kiribûn. Cendekan li cem hev dirêjî erdê kiribûn. Fîlmên video hatin kişandin. Şehîdan li gundê Tîlêbelê dan goristanê. Tîlêbel jî gundekî Hezexê ye. Dagirker destûr nedan gelî, ku tevlî şînê bibe."

Dihê gotin, ku pirraniya şehîdan ji başûrê-rojavayê Kurdistanê ne. Dido ji dorhêla Xêrkan bajarê Şirnexê ne lê li başûrê rojavayê Kurdistanê rûdiniştin. Dido jî, ji Nisêbinê ne û birayên hevûdu ne: Navê yekî **A. Aziz OZDEMÎR** e û navê birayê wî jî ku ev jî li başûrê rojavayê Kurdistanê rûdinişt, **Suphan OZDEMÎR** e.

Çi girêdaneke van heft şehîdan bi gêrîllayên ARGK re nebû.

AMED

Li gelek bajarên Kurdistanê belavokên ERNKê û PKKê hatin belav kirin

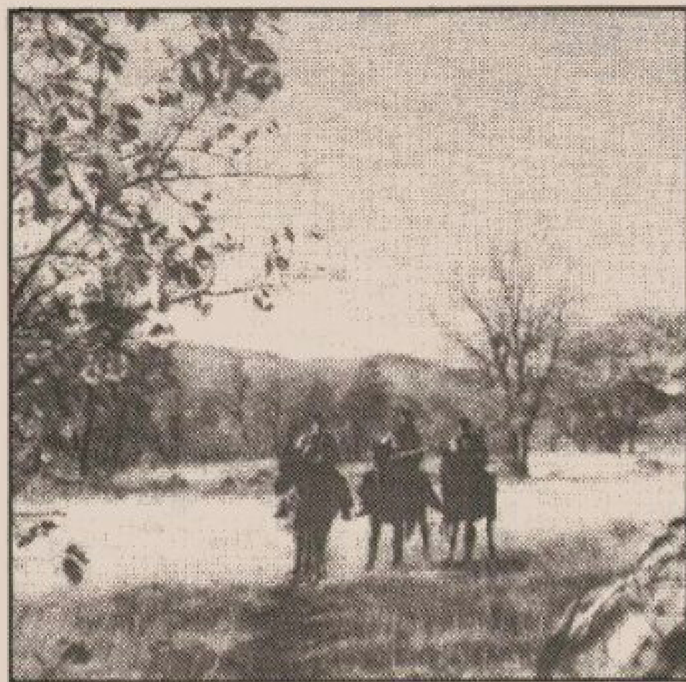
Amed *(Berxwedan):* Li Amed, Nisêbin, Êlih, Sêrt, Cizîra Botan, Girgê Amo, Şirnex, Wan, Kosar, Mersin, İzmir û Stanbolê belavokên PKKê û ERNKê, herweha belavokên YXKê (Yekîtiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan) hatin belav kirin. Bilî van, li Amedê Yekîtiya Oldarên Welatparêzên Kurdistan û li Mêrdînê jî ARGK û ERNK belavok belav kirin.

DILÛK

Dîliyên cengê ji bo sê rojan greveka xwebirçîhiştine çêkirin

Amed *(Berxwedan):* Dîliyên cengê yên di girtigeha Dilûkê de, ku pirraniya wan endamên PKKê ne, bi armanca protesto kirina girtinan, sikenceyan û kuştina mirovan di qereqol û girtigehan de rojên 25, 26 û 27'ê Sibatê greveka xwebirçîhiştinê çêkirin û bala berpirsiyaran kişandin ser van bûyeran.

Di van mehên pêşîn en sala 1991'ê de li Kurdistanê û Tirkiyê bi hezaran welatparêz, demokrat û şoreşger hatine girtin û bi kêmasî 15 di qereqol û girtigehan de hatine kuştin.

Cangoriyê welat, karkerê şoreşger û bazê azadiyê yê nemir

Ehmo (Mazlûm)

Gelo, kî ji we Ehmo (Mazlûm) dinase?

Kî ji we Ehmet OSO yê sêwî, ku dema zarok bû bav û dê mirin û çûne dilovaniya xwe dinase?

Kî ji we dikare li ser tişteki bêje û binivîse?

Kê ji we pê bihîstiye û kî dixwaze bibihîse?

Belê,

Navê wî Ehmed bû, lê tu kesî jêre nedigot Ehmed. Heya bi kesên malbatê ji (Herdû xûşkan û birayê wî yê bi tenê) nedigotinê Ehmed. Min jî bi navê Ehmed ew hilnedida. Me tevan jêre digot Ehmo.

Dema ku min ew naskdikir hîna bi çûk bû. Temenê (imr) wî li der dora 9-10 salan bû. Hîna bi xweşiya jiyanê nehisiya bû, nedizanî jiyna çawa bi mirov xweş dibe û çawa ji bi mirov re dikene. Lê mixabin, di zaroketiya xwe de rastê reşiya jiyanê hat û tehliya wê dît.

Ji çûkaniya xwe ve bav û diya wî bi naxweşiyekê çûne dilovaniya xwedê û mirin. Wê demê zarok bû, hêştir ji çavan hatine xwar û serî lê hate tewandin.

Belê,

Ji çûkaniya xwe ve, bi dilovaniya dayikê nehisiya. Nedizanî dayik çawa lewendên xwe hembêz dikir, çawa bi serde dilorînin û dibêjin:

> De lorî, lorî
> Kurê min lorî
> Şev gelek sar e
> Serma dijwar e
> De raze dilo
> Dayîk bi gorî...

Sêwiyekî bê deng, delal, bextereş, şêrîn û gerdenşikestî bû. Zarokekî reng genimî, bejin bilind, gewde girs, çav reş û dev li ken bû. Nayê bira min ku, wî tu caran bi zarokên ciranan re şer kiribû. Şer li kuderê heba, ew gelekî dûrî wê derê diket. her tim aşitixwaz û şer nexwaz bû. Xêra her kesî dixwest, ji lew re zarokên ciranan tev jê hezdikirin, ez ji yek ji wan zarokan bûm. Me gelekî ji hevûdin hez dikir, tevî ku ez nêzîka 4 salan jê mezintirbûm, disa ji em hema-hema bi hevûdin re mezinbûn. Deriyê mala me li hevûdin dinêrî, em hevsiyên (cîranên) hevbûn. Lewma ez ji nêzîk ve wî dinasim.

Ev hinek ji taybetiyên wî yên zarokî ne. Lê dema ku mirov hîn pêve biçe, wî bibîne ku ew sembolê zarokên bê guneh, dilovan, li ber her dilî giran û kevokeke sipî ku her kes jê hez dike bû.

Rêhevalê nemir Ehmo (Mazlûm) zarokiya xwe mina her zarokên din derbas nekir. Wekî ku me li jor anî zaman, di dema zarokiyê de, bav û dê çûne dilovaniya xwe. Tenê du bira bûn, jêderên (çavkaniyên) wan ên debarbûnê tunebûn. Ne erd, ne milk, ne mal û ne jî pez û sewal. Ji ber vê sedemê bêgav (mejbûr) ma ku valahiya wê xizanî û perîşaniya tûj û dijwar dagire.

Bi birayê xwe re her karê rencberî û karkeriyê kir. Ji kişandina keviran, avakirina xaniyan, berdestiya li ber destê hostayan, û heya karê wî yê dawiyê, kişandin û necariya betonê. Tu kar tune ne, yên ku wî nekiribin, xwe di her karî re kir, tenê ji bo ku pariyê devê kulfet bidebirîne. Vê yekê hişt ku, ew pişta xwe bide bin her barê giran û karê dijwar. Vê yekê hişt ku, ew pişta xwe ya teze û nermik ji zarokî ve bi dijwariya jiyanê kul bike û bibe xembar û keserkêşê roj û şevan.

Rêhevalê ku di zikê dîrokê de bi qehremanî navê xwe koland, nemir Ehmo. Ji şefaqê ve hişyar dibû, berî ku roj xwe ji xew bavêje û deng bi dikan ke ve, ew li ser kar bû. Di dilê wî de bûbû hesret ku xewa sibê ya şêrîn lê nehêrime. Di dilê wî de bûbû hesret ku hema bila tenê şevekê bi canekî vehehî têkeve nava nivînê û raze. Her dem di pêş tevayî karkeran de li ser kar bû, her weha li dû tevayî karkeran ji ser kar radibû. Sembolê karkerê zehmetkêş û pêşevan bû.

Nayê bira min ku qehremanê nemir Ehmo (Mazlûm), bi cejnekê şabû ye û wî ji mina her kesî kincên şabûnê li xwe kirine. Na! di cejnan de ji, kincên kar lê bûn. Mîna egitan dixebitî, nedizanî westabûn, rawestan û xwepaşdan çine. Di vî warî de sembolek bû, wekî ku dibêjin "berî her kesî hişyar dibû û piştî her kesî radiza". Gelo, ma ev taybetiya ne ya şoreşgeran e? Belê, kesên şoreşger weha ne. Lewra em dikarin bibêjin "Ehmo, ji zarokiya xwe ve karkerekî şoreşger bû".

Ji ber perişanî, xizanî û barê giran, rêheval Ehmo nikaribû biçûya dibistanê û wî ji para xwe ji zanistiyê bibira. Mîna xwîn, nexwendî mezin bû. Lê di nava şoreşê de hinî her zanistiyê bû. Baş hîn bû çawa bi zimanê kurdî binivîse û bixwîne. Di vir de em dikarin bêjin ku şoreş dibistana herî mezin e.

Berî vê bi demekê xwediyê wî nameyek di dermafê jiyana wî de ji me re bi rêkiribûn. Di nameyê de gelekî li ser jiyana wî ya belengaz axifîbûn. Em dikarin li jêr hinde birran binin ziman:

"Mîna gelek malbatên Kurdistanê yên xizan û perîşan, rêheval Ehmo *jî, jî malbateke weha bê jêderên debariyê hate dinyayê. Bavê wî* Ehmed*, jiyana xwe di ber paleyê de dawî pê anî bû. Piştî mirina* Ehmed *(bavê Ehmo) bi sê mehan xwedê mizginek diyarî malbatê kir, ev mizgîna jî* Ehmo (Mazlûm) *bû. Navê wî bi xwe ji li ser navê bavê wî ye. Dema ku temenê (imir)* Ehmo *bû 6 sal, diya wî jî çû ser dilovaniya xwe û mir.* Ehmo *jî herdu bav û diya xwe ve bû sêwî.*

Ji ber ku jî herdu biran (ew û birayê xwe yê jê mezintir) pêve kesek tunebû ku pariyê debariya malbatê bidebirîne. Ehmo *jî hîna bi çûk bû dest bi zehmettirîn karan kir, ew jî Necariya Betonê bû. Hîna hestiyên gewdeyê wî nazik û nerm bûn dema xwe da bin barê herî giran.*

Dema ku temenê xwe gihande ciwaniyê, êdî dayîn standina wî bi xortên di nava çalakiyên Partiyê de çê bû. Bi rastî mîna nexweşekî li ber candanê û dermanê xwe bibîne. Weha raman û nexşeya Partiyê hembêze ber dilê xwe kir.

Belê, mîna guleke çilmisî, dema ku aveke zelal bi serde were dilopandin, bişkivî, geş bû û rûpeleke nuh jî bo jiyaneke serbixwe û aza jêr e hate vekirin. Ji ber ku rêhevalê me yê serkêş û nemir Ehmo*, hêviya qetandina çembera belengazî, xizanî û sêwî bûnê di* **Partiya Karkerên Kurdistan (PKK)** *de dît, xwe bi can û bên da ber xebat û çalakiyên nava gel.*

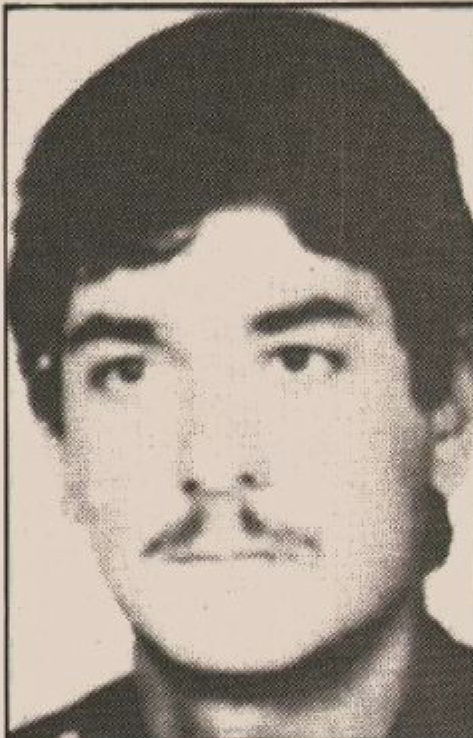
Bê guman e, PKK jî her hêlê ve berpirsiyariya çîna karker dike. Seroketiya qata jêrin dike, derd û kulên wê dermanî dike, ês û kovanên wê rihet dike û vedihesine. Ji lew re em dibînin bi hezaran, deh hezaran karker, cotkar, zehmetkêş û her kesên ku di çîna karker de cih digirin tevlî karwanê Partiyê dibin û heya bêhna dawiyê bi seroketiyê ve têne girêdan.

Piştî ku êdî têkilî di navbera wî û hevalan de xurt bû, hewl da xwe û li ser kesbûna xwe sekinî. Biryara xwe da ku dev jî malbatê berde û here jî Partiyê re bixebite. Lewma gelek caran bi birayê xwe yê mezin re digot: ***"Ez dixwazim herim li derveyî Kobanê bixebitim, him jî bo xebatê û him jî bila çavên min vebin..."***

Li ciheki din jî, name weha didomîne:

Xwarina herî xweş li cem Ehmo *qewûrandina pivazê bû. Piştî ku têkilî bi Partiyê re danî, te digot qey ew bûye barhilgirê tevayî Kurdan. Dema ku me jê dipirsî: Tu çima weha dikî* Ehmo*, tu çima bi me re nên naxwî? Li me vedigerand û digot:* ***"Da ku ez jî pê re birçî mam, zorê nekişînim, bila ez hîn bibim Keko..."*** *Dizanî ku wê dev jî mal berde, wê xwe bavêje binaniya qehremaniya çiyan, dizanî wê tifingê bavêje ser milê xwe û jiyaneke nuh jiyan bibe...*

Belê, êdî roj bi roj jî bo pêşeroja çarenivîsa xwe pîlan çêdikirin û rê li pêşiya xwe vedikir. Bi her awahî xwe ji bona barên giran amade dikir. Ji lew re berî çûyînê xwe hînî zor û zehmetiyên şoreşgerî dikir. Ji bo ku jî pêre westa nebe, jî hingê ve xwe dida ber her zorkêşiyê. Ji bo ku jî pêre bi ber zora birçîbûnê nekeve, jî hingê ve gelek caran xwe birçî û ti dihişt. Û, jî bo ku di pêşerojê de xew zora wî nebe, jî hingê ve zora xewê dibir. Ji aliyekî din ve, gelekî li

ser kesbûna (şexsiyet) xwe disekinî, da ku bigihêje radeya wî kesê ku dikare bibe şagirteki **Akademiya Mahsûm KORKMAZ.**

Rast e, jî bona ku gelek xwe bigihîne azadiya xwe, bi taybetî di vê demê de, divê çikûsiyê di herikandina xwînê de neke. Divê cangorî heya dawiyê bilind be, divê her tiştê giranbuha were pêşkêş kirin. Da ku ji pêre tiştê herî bi nirx û bi rûmet serfiraz û serbest bibe. Ev rastiya êdî eşkere û li holê xwe şanî awiran dike. Her çendî şehîd werin dayîn û gul bi xwînê werin avdan, hewqasî jî kêliya felatê jî tariyê der tê. Em dikarin di dermafê vê rastiyê de nimûneyekê jî axaftina Serokê ERNK, rêheval **Abdullah OCALAN** binin, dema dibêje: **"Tirsa min ne jî bêhtir herikandina xwînê ye, lê tirsa mezin jî sekinandina xwînê ye. Çiqasî em xwînê birjinin, em hewqasî nêzîka serxwebûnê dibin..."**

Hevalê Ehmo, tevî xorteki nexwendî bû, baş têgihiştibû ku, jî bili vê rastiyê tu rastî nînin. Ji bili xwînê tiştek nikare gula welatan, Kurdistanê jî nav pençên dagirkerên hov rizgar bike. Ji hew re dema ku têkiliyên wî di sala 1986'an de bi Partiyê re çêbûn, daxwaza xwe ya pêşemîn derbasbûna qada gerîm bû. Tevî ku rewşa wî ya diravî û malbatî ne başbû û xizaniyê konê xwe di mala wan de vegirtibû, lê disa jî evindariya wî ya jî bo welat di ser her tiştî re bû.

Piştî ku jî mal qut bû, jî serê beyanê heya ku roj diçû ava jî Partiya xwe re dixebitî. Bêyî ku kele-kela germa havînê, û qerisandina zivistanê hîkarî û bandoriya xwe li ser bîr û baweriya wî bike, bêyî ku dudilî pêre çêbibe, her zehmeti dikêşand, her barê giran dida ser millê xwe. Nedizanî bê kar û xebat bimîne, dema ku karê ew li ser diqediya diçû li yekî din dipirsî. Tenê jî bo ku vala nemîne, Ehmo tu kar nihişt ku nekiribe, xwe da bin her barî û bêyî ku bibêje "ez nikarim" hilgirte ser millê xwe.

Gelekî li ser xwe sekinî, bê fihêt pirsên ku nizanîbûn bersiva wan çiye diprisî, herdemê kesekî pirsiyar bû. Hewl dida xwe ku her tiştî zanibe. Me gelek caran jêre digot "Tu pir jî pirsan hezdikî, bi xwedê me hîna tu kes mîna te neditiye.."

Wî jî, sivik dikeniya û digot : *"Mirovê ku dixwaze bibe şoreşger, divê her tiştî bizanibe. Tişteki din jî heye, jî ber ku min mîna we nexwendiye, ku ez bi gelek tiştan bizanibim..."*

Belê, rêheval **Ehmo (Mazlûm)**, berî ku xwe bigihîne ser qada Akademiya Mahsûm KORKMAZ, di nava dewreyeke amadekirinê de cih girt. Di vê domanê de, û di nava hevalan de, Ehmo sembolê disîplîn û cangoriyê bû. Ji bona hevalên xwe bûbû nimûneyek.

Piştî wê perwerdekirinê, deliveyek peyda bû ku, hevalê nemir Ehmo xwe bigihîne Akademiyê.

Li Akademiyê jî, di nava hevalên xwe de, sembolê fedekarî, dilsozî û dilpakiyê bû. Heya ku jê hat li ser kesbûna xwe sekinî, ew jî jî bo ku xwe bigihîne xwedan taybetiyên seroketiyê. Xwe da ber gelek dijwariyan, tek da ku bikaribe bibe serleşkerekî ARGK ê û di qada gerîm de bêtar û bobelatan bi ser dijmin de bibarîne. Ji lew re bê dilovanî çû ser kêmasiyên xwe. Xwest mîna egitan di dîrokê de navê xwe bi tîpên zêrîn bikolê.

Di raporeke xwe de jî seroketiya Partiyê re weha dinivîse:

"Daxwaza min a pêşemîn, ez xwe bigihînim qada gerîm, disa jî partî çî kari hilpesêre min ezê bê dudilî pêkbînim û li gora nexşeya (xeta) kongreya sêwemîn bi rêvê biçim. Ezê di vê rêveçûnê de heya dilopa xwîna xwe ya dawiyê girêdayî Partiyê, seroketiya partiyê û şehîdan bin. Disa dibêjim, xwesteka min a derbasbûna welat e, û bi taybetî Botan.."

Partiyê xwesteka wî bi cih anî û rê jê re vekir ku di qada şerê gerîm de bi wan taybetiyên xwe yên proleterî û şoreşgerî bibe serok.

Di Havîna 1988'an de, digel grûpekê derbasî Botanê bû. Li Botanê jî, tevlî gelek çalakiyên cengê yên serkevtî bû. Di şer de, mîna şêrekî ku birin jan bide bû. Her tim di pêşiya hevalan de bû, nedizanî xwe bide paş. Wekî ku dibêjin, dema ku şer gerim dibû, weha digot: *"Li şûna hevalê xwe bila ez şehîd bikevim... li şûna hevalê min birîn bibe, bila ez birîndar bikevim..."*

Di Bihara 1990'an de, şerekî mezin li êrdîma Eruh destpêkir. Vî şerî çend şev û rojan domandibû.

Di vî şerî de rêhevalê me yê nemir **Ehmo (Mazlûm)** bi qehremaniyeke ku ez nizanim bêjim çawa bû, şehîd ket.

Bi vê şehîd ketina xwe, serê çîna proleter, serê gelê Kurdistanê û bi taybetî şêniyê bajarê Kobanê bilind kir.

Bê guman e, min di dermafê te de tiştek negot, jî lew re min biborîn. Lê hema em sozdidim ku emê heya mirinê û mirin ninê, girêdayî xwîna we, bîr û baweriya we û seroketiya we bin.

Dost û heval, cîran, malbata te û em tev di vê newroza ku tu nemaye bibe mivan, cejna te pîroz dikin, hevalen silav bike, û bi xatirê te.

Hevpeyvînek bi serokê "Tevgera Yekbûna Kurdên Sovyetê" Mihemed Silêman Babayêv re

"Şerê PKK serê Kurdan bilind dike, xîret û namûsa wan diparêze"

Di mêjûya 3. Sibatê 1991'ê de bi navê rojnameya me Berxwedan, hevpeyvînek bi serokê "Tevgera Yekbûna Kurdên Sovyetê" M. Silêman Babayêv re li Yekîtiya Sovyetê hate çêkirin. Em vê hevpeyvînê li jêr belav dikin.

BERXWEDAN: *Ji kerema xwe hema bi kurtî be jî, jiyana xwe ji xwendevanên Rojnameya me re bîne ziman.*

M. S. BABAYÊV: Ez di sala 1923'an de li gundê Kurdomerê, nêzika Çiyayê Agirî hatime dinê. Di sala 1923'an de em koçberî Yêrîvanê bûn, di wê demê de bavê min çû dilovaniya xwe.

Di sala 1929'an de ez çûme gundê Şawrîkê û dest bi xwendina zimanê Kurdî kir. Di sala 1936'an de Texuikoma bi zimanê Kurdî bûm û derdora 2 salan min li wir xwend. Di pişt re em koçberî bajarê Alma-Ata kirin û hingê min Texnikoma Kurdî li wir temam kir.

Di destpêka şerê cîhanê yê yekemîn de, min jî li ser eniya şer cih girt. nêzika 3 salan ez di şer de mam. Di pişt re min gelek payên bilind bi dest xwe ve anîn. Piştî raweswtandina şer, min Înstîtûya Dîrokî kuta kir (temam kir). Nêzika 10 salan, ez li Ermenistanê bûme serkarê sovxozêkî. Di piştre jî min Înstîtûya Kişt-kaleyê (zîraet) tamam kir.

Di sala 1970'î de, ez derbasî Azerbeycanê bûm. Li wir bûm alîkarê Wezîrê kişt û Kaleyê. Ji sala 1939'an ve, ez di xebata tevgerkirina kurdan de bûme profesyonal.

BERXWEDAN: *Berî ku hûn li ser koç kirina xwe biaxifîn, em dixwazin hineki di dermafê Otonomiya Kurdî ya li Sovyetê biaxifîn. Di nava wê Otonomiyê de jiyana we çawa bû ?*

M. S. BABAYÊV: Serkarê Otonomiyê Gûsî Gaciyêv bû. Ew bi xwe ji kesekî Azerbeycanî bû. Lê hema alîkarê wî kurd bû. Navê wî jî Mîrza bû. Di wê Otonomiyê de, Rojnameya Kurdistana Sovyetê dihate weşandin. Radyo bi zimanê Kurdî hebû. Li bajarê Şûşê Têxnikom vekirin, li gelek gundên kurdan dibistanên kurdî hatin vekirin, gelek pirtûk bi zimanê kurdî hatin çapkirin. Bi rastî di wê demê de rewşa me kurdan baş bû, Kultûra kurdî jî roj bi roj pêş ve diçû, lê mixabin, di demeke kin de ev pêşketin hatin rewestandin.

BERXWEDAN: *Gelo, niha pirtûk û nivîskarên wê demê peyda dibin?*

M. S. BABAYÊV: Belê, pirtûkên wê demê peyda dibin. Li cem min bi xwe jî gelek hene, min heya niha parastine. Lê mixabin, nivîskarên wê demê piranî çûne ser heqiya xwe. Tenê niha Ilyasov maye, ew jî niha gelek kal bûye. Ji rewşenbîrên hêja yên çûne ser heqiya xwe ev bûn, Semed Şahsuvarov (Serkarê dibistana Minkentê - navçeya Laçînê bû) Idris Hesenov (propaxandistê Kurdan) û A. Alekberov (milletzanê "etnograf" kurdan". Li wê herêmê, niha piranî gel zimanê xwe jî bîr kiriye. Tenê 5-6 hezar kurd bi zimanê xwe diaxifin. Mixabin, piranî bi Azerbeycanî deng dikin û di pasaportên xwe de nivîsîne Azerbaycanî.

BERXWEDAN: *Di Otonomiya kurdî de çend navçe hebûn?*

M. S. BABAYÊV: Sê navçeyên tenê di hundirê Otonomiya Kurdî de hebûn.

BERXWEDAN: *Sedemên rawestandina Otonomiya Kurdî çibûn?*

M: S: BABAYÊV: Dema ku leşkerên Îranê ketine bajarê Tiblîsê, serleşkerê wan kurd bû. Ji ber vê sedemê Stalîn heyfa xwe ji me hilanî, bi vî cûreyî te gotin, lê hema gelek pirsên kûr ên polîtîkî wê çaxê bûne sedemên hilweşandina Otonomiyê.

BERXWEDAN: *Wekî em têgihîştin, koçkirina we wekî Trajîdiyekê bû. Pir bi zor û zehmet bû. Ji ber ku hûn jî di nava vê koçkirinê de bûm, bi hezarê kîlometran dûrî welatê xwe diketin. Kes bi we nedihisiya, di trênan de hûn radizan, radibûn û rûdinîştin. Hûn ji kereme xwe ji mere li ser vê rewşê biaxifin.*

M. S. BABAYÊV: Bi rastî kaçkirin tiştekî ne beşan e. Li Naxçîvanê nêzîka bîst gundên me kurdan hebûn. Navên wan bi temamî nayên bîra min. Belê yên ez dikarim ezê bêjim, Gelevan (gundê min bû). 87 mal têde hebûn, Şawlika, Yanix, Korkmaz, Beşikî, Hecimkî, Qerkî û Banokî. Dema koçkirinê em xistine fargonên trênan ên bona pez û dewaran hatine çêkirin. Di nava fargonan de soba danîbûn, her çar mal dixistine fargonekê. Nêzika mehekê em bi rê ve çûn. Gelek mirov ji serma mirin. Mehmedê Siloyê Miho kete bin trênê. Geveza jina Bedoyê Terêjî di bin trênê de ling hatin birrin. Gelek zarok ji di wê rewşa xerab de mirin. Her heft rojan carekê em dibirin serşokê, jineke hemle ji bi me re hebû ew jin bi çi kul û halî be di trênê de zaro bû. Me navê wî danî Sirgûn, niha ez bawerim Pêncî salên xwe tijî kirine.

Dinya zivistan bû, em li stasyana Îlyê peya bûn, em birin navçeya Balxeşê. Li wê derê ji adetên me û Kaxazan ne mîna hevbûn. Wan nanê gêris dixwarin, me jî nanê gênim dixwar. Aş tanebûn, em mecbûr bûn ku ji wir birevin. Em reviyan û hatine gundên dora bajarê Alma-Atê, me li wir jî gelek dijwarî dîtin. Pîrek ji me, ji birçîbûn û sermayê mirin. Nedihiştin em ji gundekî herin gundekî din. Vê rewşa xerab heya sala 1956'an ber dewam kir. Lê hema heya em gihane vê salê tiştek di me de nemaye, bila neyê serê tu kesî!

BERXWEDAN: *Wekî ku em dizanin hûn seroketiya Tevgera Yekbûn a Kurdên Sovyetestanê dikin. Em hêvîdarin ku hûn ji xwendevanên Rojnameya me re tevgera Yekbûnê bidin nasdan.*

M. S. BABAYÊV: Piştî ku em koç kirin, gelek pirs derketine holê, gelek mirovên me yên xwendevan ji li Kazaxistanê hebûn. Pirsên weha derketine holê, gelo ma çima em koçber bûn? Çima welatê me weha belengaz bû ye?

Mirovên me yên xwendevan û bilind hatine kuştin. Weke Ezîzê Hecî Sadiq, Iskenderê Şêx Bizini ... û Paşayê Şêrîn. Ev hersê rewşenbîrên me yên bilind li Leningradê, zanîngeh temam kiribûn. Di sala 1938'an de ji bo pirsa kurdayetiyê şehîd ketin. Ji vê sala ve KGB ew birin û hina venegeriyane. Li Qirxistanê, şarê qizil Kaya (Kurdistana Îranê).

Di piştre ji me xwestin em alîkariya cenga li Kurdistana rojhilat bikin. Hingê nivîskarê me Wezîrê Nadirî hebû, em bi hevûdin re, ez û Wezîrê Nadirî, Eliyê Evdilrehman, Teymûrê Hecî Sadiq û Teymûrê Xidirê Qereçalî. Em cûn di damezirandina Komara Kurdistana Îranê de hazirbûn. Di vê riyê de gelek kes ji me mirin. Mîna Mehmedê Eliyê Temir, em bi wê bîr û baweriyê bûn ku, Kurdistan namûs û qîreta meye. Kesê bê welat ew bê qîrete, gelê bê welat jî ew ne tu gel e. Em bona vî welatî gelekî di nava Kurdên van deveran de xebitîne.

Dema ku Berezaniyê mezin hate vira, em gelek rojan bi hev re geriyan. Wî jî digot çima hûn Otonomiyê naxwazin? Em bi hev re rûniştin û me li ser vê mesela Otonomiyê deng kir. Hingê me rêkxistna Yekbûn damezirand. Ez bûme serokê vê Yekbûn ê. Di sala 1961'an de, em hatine Mosko, ji bo bi Xuroşov re rûnin. Wî em qebûl nekirin, lê sekreterê wî em qebûl kirin.

Em 9 kes pêre rûnistin, hingê Xuroşov biryara avakirina Otonomiya Kurdî da (li Laçînê). Lê hema licna merkezî (Komîteya Navendî). Li Azerbeycanê gelek problem derdixistin û astengên mezin li pêşiya avakirina Otonomiyê peyda kirin. Hingê Serekwezîrê Azerbeycanê Kurd bû, Îskenderov bû, wî biryara Xuroşov qebûl nekir. Ez dîsa hatime cem Xuroşov, gote min sebir bikin, ezê alîkariya we bikime. Demeke kin derbas bû, Xuroşov ji serokatiya Sovyetê hate avêtin.

Piştî wî Brêjnêv hat, wî bi yekcar Kurd ji bîr kirin. Min gelek name ji Krêmlênê re nivîsîn, lê mixabin, tu bersiv nehatin. KGB jî, gelekî li min geriya û xwest min bide sekinandin. Lê hema min ev pirsa berneda. Min her tim, ev pirsa davête meydanê. Gelo, çima di Sovyetê de Kurd tenê bê maf'in, bê Otonomî ne? Hêdî-hêdî, ev pirs di nava me de belav bû.

Piştî hatine Gorbatçov, demokrasî li Sovyetê bi pêşket. Ji ber vê yekê me pirsa xwe eşkere kir. Vê pirsa me gelekî tesîr li Kurdên Sovyetê kir.

Di encama şerê Ermenî û Azeriyan, li ser pirsa Karabaxê de, nêzika 18-20 hezar kurd ji Ermenistanê koçber bûn.

Rewşa me tevan xerab bû. Kurd li dora me civiyan û ji me çare xwestin. 3000 Kurd ji Ozbekistanê jî hatin koç kirin. Her weha 5000 ji kirxîzistanê ji koç bûn. Hingê me dît ku rêkxistinek ji me re pêwîst e. Ji ber vê yekê, me di roja 20.5.1989'an de rêkxistina Yekbûn bona hemû Kurdên Sovyetê sazkir.

Me pirsa Otonomiyê hilda Mosko, em bi sekreterê Licna Merkezî (Cêbrîkov) re rûniştin. Paşê em bi Rêvenko re jî rûniştin. Soz dane me ku, pirsa me were pejirandin (qebûlkirin) Niha şaxên rêkxistina me li gelek deveran hene, wek Çimkent, Alma-Ata, Cambolê û Azerbeycan. Hêdî-hêdî jî em rêkxistina xwe fireh dikin.

BERXWEDAN: *Bê guman hûn vê Otonomiyê bi erdekî ve girêdidin. Hûn çiqasî vê pirsê objektiv dibînin. Gelo, di şertê mesela Karabaxê de, hûn navçeya Laçînê ji vê Otonomiyê re objektiv dibînin?*

M. S.BABAYÊV: Gereke her kes here ser axa xwe. Mosko jî vê yekê ji me re dibêje. Na, ku ev nebe, emê riyeke din bibînin.

BERXWEDAN: *Gelo rekxistina Yekbûn, a tevayê Kurdên Sovyetê xwe dibîne.*

M. S. BABAYÊV: Erê, teşkîlata Yekbûn, mesûliyeta hemû kurdên Sovyetê dike. Du civînên me yên mezin çêbûne, Konfiransek hatiye çêkirin, weha jî du meş û xwepêşdan (demostrasiyon) hatine çêkirin. Bi hezaran mirov têkilî nava van xebatan bûne. Di Konfiransa Yekbûnê de ez serok hatime hilbijartin.

BERXWEDAN: *Vê dema dewiyê pirsek di nava me kurdan de belavbûye. Helbet kesên ev pirsa derxistine, yekîtiya gelê me naxwazin, dixwazin gel ji hev belav bikin. Vê pirsê bi navê "miletê" Yezîdî dixwazin pêş ve bibin. Dibêjin Yezîdî milletekî dîn in, ne kurd in, hûn di derheqa vê yekê de ci dibêjin.*

M. S.BABAYÊV: Êzîdîtî, dîneke (oleke). Misilmantî jî dîneke. Pir millet hene xwediyê du dînan in. Kesên ku dixwazin vê pirsê belav bikin, li dijî yekîtiya gelê kurd in. Bi rastî ez ecêbmayî diminim, wê çawa Êzîdî ji Kurdan cûda bibin, wê zimanekî din ji kuderê bînin. Zimanê me, nejadê mê, xwîna me yek e. Em bi hev ve girêdayîne mirovê bi navê dîn xwe ji Kurdîtiyê dûr bixe ew şaşîtî û xwerabiyeke gelekî mezin e. Tu ferq di navbera me de tune ye. Berî her tiştî em hemî Kurd in yek xwîn û yek milet in.

BERXWEDAN: *Wekî hûn dizanîn ev 7 sal in, li Bakurê Kurdistanê şerê çekdarî ji bo serxwebûn û azadiya Kurdistanê dest pêkiriye. Ji 15'ê Tebaxa 1984'an û heya roja îroj şer berdewame. Gelo, wî şerî çiqasî tesîra xwe li ser we çêkir, çawa hûn pê dihesin ku, mala we ya mezin ava dibe, dilê we çawa ji vê pirsê re lêdixe ? Bîr û baweriyên we bi vî şerê di bin seroketiya PKK de heya Kuderê ne?*

M. S.BABAYÊV: Ev şerê ku hûn dikine, hêviya bav û kalên me pêktine. Hêviya Şêx SEÎD, Simko AXA, Şêx Mehmûd, Qadî Mihemed û Barazanî pêktine. Hesreta di dilê wan de dertîne.

Berî demekê ez li Kurdistana Bakur bûm (Kurdistana di bin destê Tirkiyê de), min her tişt bi çavên xwe dîtin. Bi rastî şerê ku PKK dike, serê Kurdan bilin dike, qîret û namûsa wan diparêze. Eger ne şerê Apoçiyan ba belkî em ji li vir nema bana. Dema ku ez çûme welêt, mirovên me tev bi min re digotin: "Em bi qurbana Apoçiyan bin. Eger ne ewbana wê dewleta Tirk em bixwarana, wê em wenda bikirina" Gerîllayên PKK cesareteke mezin dane gelê Kurd. Tesîrên gelek mezin, we li Kurdên Sovyetê ji kirine. Bi hebûna we, em jiyan dibin. Ki çi dibêje bila bêje, riya we heya dawiyê rast e. We çi kiriye, rast kiriye, we qeder û hatina kurdan gelekî ronî û zelal kirine. Niha sibê zû wekî em radibin, berê xwe didin Romê (Tirkiyê) û dibêjin "de bila xwedê pêşmergên me, egîd û mêrxaşên me. Apoçiyên me biparêze, sihet û quwetê bide wan..."

BERXWEDAN: *Niha gelek gotinên mina "Şerê çekdarî, ji bo xelasiya Kurdistanê ne di cih de ye. Divê em bi demoqrasiyê xwe bigihînin azadiyê" tên kirin. Em jî dibînin ku, îro faşîzm demoqrasiyê napejirîne, em bêgav diminin şerê çekdarî bilindikin. Nerîna we di derheqê vê yekê de çiye?*

M. S.BABAYÊV: Di bîr û baweriya min de, ew mirovê dibêje wê Kurdistan bê şer û zorê ava bibe, gelekî şaş e. Heya ku zarok negirî, dayîk pêşîra xwe nade ber deve wî.

Ma ji bo çi îro Emerîka bi polîtîk û demoqrasî Saddam ji Kuweytê dernaxe? Çi gihaye Emerîka ku ji bo Kuweytê şerek bi Îraqê re daniye? Bila wî jî sebir bikira û hêdî-hêdî, di 2-3 salan de Îraq ji Kuweytê derxista. Çima nekir? Naxwe, di her cihî de demoqrasî bi kar nayê.

Ev bêhtirî 40 saliye Ereb nikarine bi demoqrasî û aşîtiyê Filistînê rizgar bikin.

Bê xwîn rijandin Kurdistan serbixwe nabe. Bila nîvî ji me were kuştin, yên bimînin wê serbilind û azad bijîn. Çi dibe bila bibe, girîng e em Kurdistanê rizgar bikin.

BERXWEDAN: *Bi navê Rojnameya Berxwedan em sipasiyên xwe ji we re pêşkêş dikin, bona vê hevpeyvînê. Li dawiyê heke tu gotinên we hene, fermo. Emê di riya Berxwedanê re bigihînin gelê Kurd.*

M. S. BABAYÊV: Ez ji bona vê roportajê we gelek sipas dikim. Hêvîdarim ku, têkiliyên me xurt bibin. Bila hejmarên Berxwedana we bigihêjin nava destên me.

Nebêjin em bi tenê ne, ne tenê em alî we dikin, na! Em hazir in xwîna xwe ji bidin we. Çiku hûn xwîna xwe didine me, didine Kurdistanê. Silavên me tevan bi gihînin APO, heval Abdullah Serokê Kurdan. Jêre bêjin, gelek ji Kurdên Sovyetê dibêjin "Xwedê imrê me kêm bike û têxe ser imrê APO..." xwedê bi wan pêşmergan re be. Ew camêrên bi qîret û namûs, ên ku bi şev û rojan sîleh li ser millê wan e. Aferin ji wan re, bila em qurbana şehîdan bin. Dîsa dibêjim, hûn ne bi tenê ne, em bi rih û canê xwe bi were ne.

Çand * Pîşe * Wêje

Şehîd bûna Feqe Elî û serhildana Temo

Ehmedê Xanî

Ji nişkê ve derî tê kutan. Serleşkerê (qumîtan) li hundir, ê ku radio daye ber guhê xwe û li nûçeya BBC guhdarî dike. Bi dengekî qebe fermana xwe da:

- Fermo, derbasî hundir be.

Leşkerê dergevan, ê kû bi nijadê xwe Kurd e, Temo amade dibe û bi wê ziman giraniya xwe dibêjê qumîtan:

- Qum... qum... qum...

Dixwaze bêje qumîtan, lê hema ji ber sawa serleşkerê xwe, ziman hew digeriya. Qumîtên ew birrî û bi hêrs got:

- Te cî qume-qume, îbne kurê îbnan. Çi bû, zû bêje.

Ziman di devê Temo de dibe gulok, çav sor dibin, tu namîne ku xwîn bigirî. Hîna di jiyana xwe de nebihîstiye ku kesekî ev gotina dijûn pêre kiriye. Li aliyekî din jî, ev nêzika salekê bûye ku diya xwe ya nexweş nedîtiye. Çiqas bîra wê kiriye! Ji lew re vê yekê ezman bi ser serê wî de anî xwar. Hêrs bû, girgin bû, lê mixabin ew cegerdariya pê re tunebû ku bi rûyê qumîtan de biteqîne. Lewma dîsa birînek di dilê xwe de vekir û weha got:

"Kûnde oxlu kûnde tu û Ata Tirkê tenê... Ma ez nizanim keça te niha xwe li kîsan dîskotekê dikşîne..." Di dilê xwe de û bêyî ku kesî bi xwe biheşîne digot. Di vê domanê de, ku hema kêliyek jî derbas nekir. Qumîtan rabû ser piyan, ber bi Temo ve hat û gotê:

- Ap... Ap...

Qumîtan veciniqî, xwîn di dil de miçiqî û got:

- Apocî! (Bi dengekî bilind)

- Na, qumi... qumîtan

Qumîtan hêrsa wê tirsa ji Apociyan bi rûyê Temo ve diteqîne. Kulmisteke xurt di serê wî de lêdixe, tu namîne kụ diran werin şikandin. Herdû destan li gerdena wî dide hev û dibêje:

- Çi bû, ey min di xûşka te (?)! Ma kesî tu tirsan dî?

- Mi... mi... min, ap... apê Elî ji bo te a... a... anî.

Dema ku qumîtan têgihîşt, Temo Feqe Elî, xoceyê wê deverê, îmamê mizgeftê aniye, dilê wî vehisiya, bêhneke dirêj keşand û berda. Çû li ser kursiya xwe rûnişt û gote Temo:

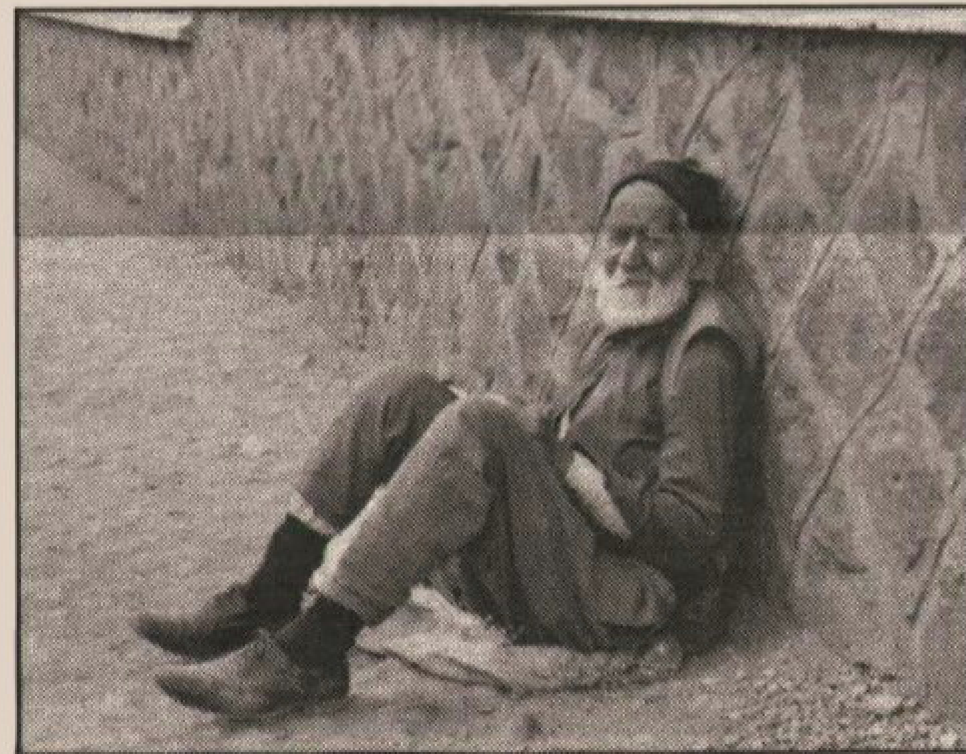
- Bila Xoce efendî derbasî hundir be.

Wekî ku qumîtan ji hinde çavkaniyên xwe yê taybetî agahdar bûye ku, Feqe Elî bangeşî û propagendeyê ji şervanên PKK re dike. Gelek caran jî, wî bi xwe di nimêjên roja înê de, li mizgeftê belavokên Apociyan belavkirine. Di xutbeyên xwe de ji rejîma Tirk a faşîst pişangê kiriye û banga şer li dijî dagirkerên Tirk hildaye. Hîn jê bêhtir, ev xoce ji bo rûmetiya şehîdan berî xutbeya nimêja înê, kêliyekê li ser giyanê şehîdên Kurdistenê disekine û di pişt re dest bi xutbeya xwe ya ku naverok tev li ser rewşa welat û şerê serxwebûn û azadiyêye.

Gelek caran Feqe Elî di xutbeya xwe de, hevokên weha dihanîn ziman:

"Dem dema rabûnêye, dema şerf û namûsêye. We bi xwe dît, vî dijminî namûs bi me ve nehîşt. Li ber van çavan li xûşk û keçên me li wan siwar dibin, wan tazî dikin û namûsê tînin pereyekî.

Welat bû, ew jî ji dest me girtin. Şeref bû, ew jî riswa kirin. Jiyan bû, ew jî bi me kirin dojeh û cihenem. Tiştek bi nehîştin, emê ji bo çi bitirsin?! Girîng e em heya dawiyê bi PKK ve bêne girêdan. Çi ku ew şeref û namûsa me diparêzin... Mirin heye tirs tuneye..." Bi axaftinên weha şêniyê wan deveran radikir ser piyan û bi rastî nedizanî wateya tirsê çiye.

Ji ber van sedeman qumîtan guman dikir ku ew ji hêla PKK ve mîna berpirsiyarekî Koma Gel hatiye hilbijartin. Lewma dema ku Feqe Elî derbasî hundir bû, wî awirên tûj lê kişandin û di pişt re gotê:

- Feqe Elîyê Apocî tu yî (Bi rûçikekî tirş)?

Feqe Elî sîng dagirt û serê xwe hilda jor, got:

- Apocî! (digel kenekî sivik) Bi xwedê min gelek caran hewl da xwe, lê hema ez nepejirandim (qebûlnekirim).

- Çima tu qebûl nekirin?

- Ji xwe bipirs!

- Yanî çawa?

Li vir Feqe Elî tizbiya xwe ya sê malik derdixe, hêdî-hêdî dikşîne û dibêje qumîtanê ku li hember bilindiya Feqe Elî pir nizimbûye:

- Hûn baş dizanin ku yê bibe Apocî divê mîna şêran be. Dema ku bimeşe, divê erd di bin de biheje. Yê ku bibe Apocî divê bikaribe ordiyekê bibizdîne. Dema ku hate girtin jî, xwesipariyê nepejirîne û li dijî koletiyê, eger were xwestin jiyana xwe bide. Lê belê, ji wê mirinê ji jiyanê peyda bike. Yê ku bibe Apocî, divê berî her tiştî dema ku kete şer mîna brûskê be, ji ser vî çiyayî, di kêliyekê de xwe bigihîne ser pozê çiyayê din. Sitrek ya reb (xwedêyo tu me biparêzî)! Dema ku qumîtanên mîna te bi dest xwe ve tînin (û rihê xwe duxrîne)... Kes nizanê bi çi awahî laşê wî bi fişekan digihînin ezmanan. Ruh şêrîne qumîtan, bila te qumîtanê berî xwe bidîta çawa di vê newalê de (û bi tiliya xwe newalê şanî qumîtan dike) bûbû qîje-qîja wî, bi navê teyî (û ji nişkê ve disekine)... Navê te bi xêr?

Li vir qumîtan hêrs dibe. ketibû xeyalan, çawa ku Apocî didine şopa wî, digirin û li qada gund ceza dikin:

- Bibêje, bi wî qumîtanî çi kirin? (bi dengekî bilind).

- Tiştek nekirin qumîtan, tenê zimanê wî hilkişandin û di kûna wî ve kirin. (Feqe Elî vê gotina xwe bi nermî dike)

Belê, berî vê bi demekê serleşkerekî Tirk ji hêla Apociyan ve û bi biryarên dadgeha gel hatibû cezakirin. Lê ne bi vî awahê ku Feqe Elî dibêje. Kama (meqseda) Feqe Elî ew bû ku, wî bi tirsîne û bi bîr û baweriyên wî bilize.

Bi qandî ku Qumîtan bi axaftina Feqe Elî ve hatibû girêdan, tu nema bû ku derpeyê xwe tijî(?) bike. Hema bi qîr deng li dergevanê xwe Temo kir:

- Hey Kopek oxlu kopek (kûçik kurê kûçikan), tu li Kuderê yî! Zû vî gawirî derxe derve.

Temo Feqe Elî dertîne derve. Lê dilê Temo pir bi Feqe Elî deşewûte. Çav tijî hêstir dibin, melûl dibe û li der ve dibêje Feqe:

- Min biborîne Apê Elî, tiştek di dest min de nîne ez alî te bikim. Ez jî pir zorê dikşînim, lê hema...

Feqe Elî gotina wî qut dike û dibêje:

- Lê hema çi! Tu qîmeta namûsê nizanî. Rojê bêhtirî deh caran, çi peyvên dijûn hene bi dê û xûşkên te re dike. Tu hîn çi dibêjê bi min giran tê! Ha... here xwe bi qurbane van xortan bike, her yek mîna pilingekiye. Ne qumîtan û ne jî Turgût Ozal ê wan, keş nikarê tiliya xwe dirêjî wan bike. Qey zihar tu jî dibêjî ez mêr im!

Bi vê gotina Feqe Elî re, hinekî Temo bi ser xwe ve mijûl dibe. kuştin. Ew jî dizane ku, jiyana gerîlla tenê jiyan e.

Xwe diavêje destên Feqe Elî, hinek dilop hêstir bi ser de dibarîne û dibêje:

- Ez rojê den caran dikevime bin erdê, namûs bi min nema, ez ji te rica dikim, vê rewşa min çareser bike. Heke ez çareyekê ji vê rewşa xwe re nebînim, ezê xwe bikujim.

Feqe Elî, birînek di dil de vebû. Pozê wî ji şewûtî, dizanî rewşa ku Temo tede dijî ji mirinê xerabtir e. Ne Temo tenê, lê belê her kesê ku leskeriyê ji dewleta Tirk re dike birîna wî bi vê êşê jan dide. Ji ber ku Feqî Elî ji dermanekî bêhtir tu derman ji Temo re nedîdît. Çawa dikir û nedikir, ji bili riyekê tu rê nedihatin xuya kirin.

Li çavên Temo nihêrî, dît ku herdu tijî hêstir bûne, histu xwar bûye, gerden şikestiye. Destê xwe da ser serê wî, enî ramûsand, dest guvaştin û gotê:

- Gelek sed sal derbasbûn, hîna ji em vê bênamûsiyê dipejirînin û çavên xwe jê re ditewînin. Koçgirî, Zîlan, Dêrsim, Şêx Seîd û Seyid Riza nayêne bîra te. Li Diyarbekra mal şewûtî bi darve kirin. Gelo, ma me kevir û kuç bi ezmanan werkirine?! Ez nizanime çi bi serê me hatiye, em çi kes in, ji bo çi vê koletiyê qebûl dikin..? Şêt mame, nema dizanim binasim, mirovê Kurd çi kes e. Sîleha xwe dide dest me û pê li me dixe. Kûçikan bi kûçikan bikuje. Belê, dixwazin dîsa me bi me bidin kuştin. Gelo, ev tifinga ji bo çi dane dest te (bi Temo re), bê guman ji bo ku tu, kalemêrekî mîna min bikujî, ji bo ku tu mirovekî ji xwîna xwe bikujî, ji bo ku tu bûkan bê zava bihêlî, ew jî bi kêfa xwe li wê bûkê siwar bin û pê bilîzin. De here, te ci qezenc kir, ji bênamûsiyê bêhtir çi bi dest te ket?! An ji wê te mîna segan berdine ser pêşmergên PKK, kî ji we bimire, ew fêdeyê dibînin. Lê hema yê PKK Şehîd in, wê ev çiyana (tiliya xwe direjî çiyan dike) seriyê xwe jêre bitewînin. Lê tu, wê tu mîna van kûçikan bimirî, tu kes li te napirse. De bêje min, wê encam çi be?

Di vê domanê de Temo bû mîna barûda kutandî. Çav sor bûn, carekê bi tifingê ve nihêrê, cara din jî bi Feqe Eîyê ku tayek rih reşnema ye, heya bi biriyan be jî reşbûne. Di Kêliyekê de, xwe ajote sih salên buhirî, hovîtiya dijmin anî ber çavên xwe, dît ku bi rastî maf di dest Feqe Elî de ye. Mîna şêrekî, tifing rakire ser tetîkê, li surgiyê xist û gote Feqe:

- Ezê vî Anadolî bikujim, min biryar stand. Tu dikarî min bigihînî hevalan.

Feqe Elî li dora xwe meyîzand û got:

- Belê (bi dengekî nizm), lê hema emê van kûçikên di vî xanî de çawa bikin?

Temo çavekî li xênî dixe û dibêje:

- Ezê wan jî bikujim.

- Tu dikarî?

- Wey... wey, dema ku ez xwedan namûsa xwe bin, ezê her dehan bikime laş.

- Roj roja namûsê ye yawrum. Mirov careke tenê tê dinê, êdi bese van gawiran bi me lîstin.

Li vir qumîtan deng li Temo dike!

- Eseg Temo, bila îbne Elî derbasî hundir be.

Bastonek di dest qumîtan de bû. Dixwest Temo bi xwe Feqe Elî di bin lê danê de, baston da dest Temo û got:

- Bigir, ji min re vî çar caran tobekirin bide, bila bizanibe dema em li yekî werin xwzebê, em çavên wî di kûna wî re derdixin.

Temo baston negirt, qumîtan xeyîdî, hêrs bû û got:

- Bigir olan!

Temo çav di çavan de çik kirin û got:

- Na!

Hingê qumîtan rabû ser lingekî û bê dilovanî baston di serê Feqe Elî de lêxist. Bêyî ku tu deng ji Feqe derkeve, kete xwar.

Hema mîna pilingan, Temo tiliya xwe da ser tetkê û fişeka yekemîn berda eniya qumîtan, li erdê hate ramedandin. Seriyê qumîtan bi wê berikê re kire du perçe.

Dema ku deng bi tifinga G3 ket, Leşkerên di xaniyê din de xwe bi hundir werkirin, lê Temo xwe ji wan re ji amade kiribû. Ew ji li ser hevûdin kirin laş.

Temo xwar dibe ku Feqe Elî rake, dinêre deng jê dernakeve:

- Feqe Elî... Feqe Elî..! (bi bang)

Heya ku hêla Temo heye bang dike "Feqe Elî, rabe min her yanzdeh kirin laş..., Rabe min bigihîne hevalan..."

Têra xwe, Temo berdide girî, Feqe Elî davêje ser pişta xwe û berê karwanê xwe dide gund. Dimeşe û dibêje:

"Min heyfa te hilanî Feqe Elî, bila dilê te rihet bibe."

ENÎŞKA RÊZIMANÎ

D. Rewanî

4 - Ji bo bernava EW (kom)

Nimûne:

Direvin: Ew direvin:
Ew....**in**
Ditirsin: Ew ditirsin:
Ew....**in**

Lê dema Ku ew bi Xwe rastî van bûyeran (rev, tirs) neyên û hineke din rastê werînin. Hingê weha tê nivîsandin:

Nimûne:

Direvînin: Ew direvînin:
Ew....**înin**
Ditirsînin: Ew ditirsînin:
Ew....**înin**

Yanî, ew hinek kesên din **direvînin û ditirsînin**

5- Ji bo bernava EM:

Nimûne:

Direvin: Em direvin:
Em....in
Ditirsin: Em ditirsin:
Em....in

Lê dema ku em bi xwe nerevin û netirsin, hineke din rastî rev û tirsê bînin, weha te nivîsandin:

Nimûne:

Direvînin: Em direvînin:
Em....înin
Ditirsînin: Em ditirsînin:
Em....înin

Yanî em hineke din **ditirsînin û direvînin**

6- Ji bo bernava HÛN:

Ev jî weke **Ew** (kom) û **Em** e

Ji bo pêşerojê (dema ji pê re):

Da ku rewşa hevokê ya demî bibe Pêşeroj em van tîpan (ê, wê) li dû bernava kesanî (demîr şexsî) dinivîsin:

Nimûne:

Ez ê herim şer
Ez wê herim şer
Ango ji niha û pêre ezê biçim (herim) şer, dibe ku piştî kêliyeke din be jî.

Nimûne:

Ez ê herim şer: Ez...im
Hûn ê herin şer: Hûn...in
Tu ê herî şer: Tu...î
Ew ê here şer: Ew...e
Em ê herin şer: Em...in
Ew ê herin şer: Ew...in

Nimûneyeke din:

Ez ê şer **bikim**
Hûn ê şer **bikin**
Tu ê şer **bikî**
Ew ê şer **bikin**
Em ê şer **bikin**
Ew ê şer **bike**

Her dem (**im, in, î, i, in, in**) bi pîşkê (fîl) ve tên girêdan.

Gelek caran li şûna **Tu ê, Tuyê** tê nivîsandin. Ew jî ji ber ku **Tu** tîpa wî ya dawiyê dengdar e (u). Di Kurdî de jî du tîpên deng dar li dû hev nayên nivîsandin.

Hinde caran tîpa ê ne ji bo **pêşerojê** tê. Lê belê ji bo **Lavijê** tê nivîsandin:

Nimûne:

Min ê ew bigirta
Te ê ew bigirta
Wî ê ew bigirta
Me ê ew bigirta
We ê ew bigirta
Wan ê ew bigirta

Ev ê ji bo barnavên (**Min, Te, Wî, Me, We, Wan**) tê nivîsandin. Ji bo bernavên (**Ez, Hûn, Tu, Ew -fer, Ew-kom, Em) nayê nivîsandin.**

"Min serê Xwe hilda û got: Ez ê we tariyê biçirînim. **Ez ê vê Zilm û Zordariyê ji ser xwe hilînim. Hûnê** ji alî mim bikin, ji bo ku dijmin nikaribe êdî li hember me li ber xwe bide. **Ew ê** hêza xwe ya leşkerî ji ser xaka welatê me, Kurdistan bikişîne. **Em** ê bi hev re dengê xwe bilind **bikin û bibêjin:** Bijî Kurdistan! Bimre emperyalîzm! **Dagîrker ê(wê)** têra xwe lêdanê ji dest me bixwe û li dawiyê **wê(ê)** bizanibe ku, polîtîka wî heya niha rast nehatiye meşandin..."

Gelek caran di hevokan de li şûna **bernav, nav** tê nivîsandin.

Nimûne:

Dijmin (ew)....bide
Dagîrker (ew)...bixwe, bizanibe

Seîdê Îbo hate kuştin

Roja 18.01 1991'ê bi gulleya xayinan, bi destê hêzên reş, li paytexta Ermenistanê bajarê Rewanê (Yerivan) doktor û profesor Seîdê ÎBO çû ser heqiya xwe. Bi bihistina vê nûçeyê dilsarî û reşiyeke mezin xwe girêda. Hemû kesên mirovperwer ji vê bê dadiya dijî mirovatiyê kin û nefreteke mezin nişandan.

Seîdê ÎBO, roja 8'ê Gulanê sala 1924'an li gundê Vêrinxatanarexê navçeya Işmiyatzinê, li Ermenistanê çavê xwe li ser jiyanê verkirine. Tevlî hemû zoriyên jiyanê û penahberiya malbatê hêviya bavê wî ew bû ku Seid xwendina bilind hilgire û xizmeta gelê xwe bike. Seid li hêviyên bavê xwe xwedî derket û bi serkevtini heta sala 1915'an derbasê universîtê para doktoriyê bû. Sala 1957'an xwendina xwe kutand û dest bi xebatê kir. Hêdî hêdî di xwendina xwe de bilind bû heta bû xwediyê diploma doktoriyê û di universîta Rewanê de bû profesorê doktoriya zarokan û serokatiya wî beşê universîtê ji kir.

Seîdê ÎBO di nava nexweşî û zoriyên jiyanê de, bi pirsa hebûna kurdan ve mezin bûbû, lewma hîna di xortaniya xwe de sala 1938 dest bi nivîsandina helbestan kir. Ji wê rojê ve ji gihiştibû vê bir û baweriyê, ku giring e Kurd hebûna çanda xwe biparêzên, zimanê xwe xwedî bikin û hemû pirsên diroka xwe ronî bikin. Van pirsan li ba Seîdê ÎBO girêdan û serbilindiyeke mezin bi zimanê Kurdî ve pêşde dihanin lewma di helbesteke xwe de, dermafê ziman de weha dibêje:

Kî zimanê xwe bîr bike
Şîrê dayka xwe bîr dike

Di jîna xwe de, Seîdê ÎBO gelek berhemên hêja yên zanistiya doktoriyê û li ser tore û çanda Kurdî nivîsine ew jî bi rêzê ev in : Qurna min (helbest) Duriyan (Karte çîrok), Bist salên din (Poêm), Sînem (helbest û poêm), Kurdê Rêwî (Roman), Azadî (helbest).

Di biratiya Kurd û Ermeniyan de, Seîdê ÎBO bingehên xurt li ser riya rast ava dikirin û herdemê digot : "Em herdu gel,Kurd û Ermenî birindarê şûreki ne ew jî berê me jêre digot Roma Reş, niha jî hin reştir bûye, bûye faşist, xwînxwar û bi xelekên nuh qirkirina gelên me didomîne".

Bi bîr û baweriyên xwe yên zelal, ronak û demokrat ji hêla hemû mirovên baş ve dihate hezkirin. Lewma ji meşa bi cendekê Seîdê ÎBO re, bû mina protestoyeke li hemberê mirovkuj û serseriyan. Bi haziriya bêhtirê 5000 mirov ji gelê Ermenî û Kurd dema cendekê Seid li gundê Kurerezê dane axê gelek gotin û helbest hatin xwendin. Di serî de serkarê instuta doktoriyê li Rewanê Vilên AKOPYAN li ser huner û zanina Seid xeber da û di nava deng kirina xwe de weha got: "Şermiyeke gelekî mezin e bona me ku, zarên Kurdan yên hêja mina Seid li ser axa Ermenistanê werin kuştin". Dûre dost û hezkiriyên Seid yên helbestvan û nivîskar Fêrikê ÛSİF, Wezîrê EŞO û Korlênê ÇAÇANÎ deng kirin û perçeyên helbestan di derheqê Seid de xwendin.

Helbestevan û nivîskarê hêja Çerkezê REŞ bi hêrs û şewatiyeke dijwar xeber da "" Erê em Kurd in, heta dengê min heye ez dibêjim : em Kurd in û ser bilind in. Bila baş were zanîn, ew destên reş, destên gemar ew gulle ne tenê xwestiye berde ceynika Seid. Lê belê xwestiye berde ceynika Kurd û Kurdistanê. Na... Kurd heta dunya heye wê hebin û zindî bimînin"". Gotinê Çerkezê REŞ bandoriyên geleki hêja li mirovên hazir kirin.

Careka din, em bi navê Rojnameya Berxwedan û hemû dost û xwendevanên xwe serxweşiyê dighînin gelê xwe yê ku li Ermenistanê dijî, di serî de malbat û zarên Seid, xûşka Naza Seid û herdu zarên wan Mercan û Eziz.

Zarên gelê me yên hêja mina Seid namirin wê tim di dilê me de bijîn.

Seîdê ÎBO li gel jina xwe Naza ÎBO — Wêne: Berxwedan

"Dengê Xwendevan" û "Dengê Xwendevanan"

Du rojnameyên "Yekîtiya Xwendekarên Welatparêzên Kurdistan" şaxên Yoguslavya û Bulgarya

DENGÊ XWENDEVANAN
YXWK
صوت الطلبة

Dengê Xwendevanan- Şaxê Yoguslavya

XWENDENGÊVAN
مناورة تركية جديدة

Dengê Xwendevan-Şaxê Bulgarya

Her çendî ku şoreşa me ya rizgariya netewî hilpişkînên tunde û xurt ber bi pêş ve daveje û serkevtinan pêktîne. Her weha xebatên di nava refên Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan (ERNK) de jî xwe digihînin qonaxên geleki bilind. Nimûneya mezintirîn jî Serhildanên Nisêbîn, Cizîrê û Mêrdîn in.

Bi vî karwanê zexim re, tevgera xwendekarî ya Kurdistanî jî xurt dibe û bi her him û derfetan xwe ji bo divêtiyên Kurdistaneke serbixwe û azad amade dike.

Bi rastî rola xwendekaran di şoreşên rizgarixwaz de ne piçûk e. Dikare rolek e mezin jî gelek aliyan ve bilîze. Jî çekdarkirina pênivîs û zanyariyê ve bigire û heya tu digihêjî hilgirtina tifingê û şervaniya li ser pozê çiyan.

Mina her şoreşen netewî yên li cîhanê, şoreşa me jî bi pêşengî û seroketiya xwendekaran bi rê ve hatiye birin. Ji dema Ediolojiyê ve bigire û dîsa heya tu digihêjî dema damezrandina Partiyê. Niha jî, xwendekarên şoreşger rolek e mezin di serokatiya xebatê de dilîzin.

Li gelek welatên Sosyalist, xwendekarên me gihane wê raddeya ku bikaribin yekitiyên xwe bidamezirînin. Niha, yekitiyên ku hatine damezirandin, li van welatan in ; Şaxên Yekîtiya Xwendekarên Welatparêzên Kurdistan (YXWK) (Yekîtiya Yoguslavya, Sovyetê, Bulgarya, Almanya) Li gelek welatên din nûnerên Yekîtiyê hene (Hingariya, Polonya, Romanya, Çekoslovakya).

Saxê Yogoslavya û Bulgarya vê dawiyê dest bi weşandina rojnameya Yekîtiyê kirin.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku bi zozanên bilind û deştên xwe yên mezin dihê nasîn

ERZIROM

- I -

NAVÊ ERDIMA ERZIROMÊ JI ÇI DIHÊ?

Êrdima Erziromê, êrdimeke me ya weha ye, ku di dirêjahiya dîrokê de gelek kom û civakên mirovan li vir jiyane. Her kom û civateke mirovan a nuh, ku li êrdimê xwe bi cih kiriye, hemû nirx û buhayên çandî yên kom û civaka berî xwe, tune kiriye. Ji ber vê yekê ji Erzirom bi gelek navên cûrbecûr hatiye bi nav kirin û nimandin. Gava êrdim di bin serdestiya Farisan (Persan) de bû, bi navên "Kalîkala" û "Teodospolîs" hatiye navdan. Navê ku xwe gihandiye heya rojen me yên niha, ji dema serdestiya Bizansiyan maye; ev, di çavkehniyên dîrokî de weha dihê xweya kirin. Di wê demê de Bîzansî navê "Erzen" li êrdimê kiribûn. Piştî Bîzansiyan, demeke dirêj Ereb êrdimê kirin bin serdestiya xwe. Ji bo Erziromê, navê "Erzeni Rom" (Erzena Romiyan) bikaranîn.

Piştî ku li êrdimê serdestiya Tirkan pêşveçû, navê êrdimê ji zivirî "Erzurum"ê. Di nava gelê Kurd de navê êrdimê, "Erzirom" dihê zanîn û bi lêv kirin. Navek din nayê zanîn.

DÎROKA KURT A ÊRDIMA ERZIROMÊ

Ji aliyê çi kesan hîna nehatiye zanîn, kengê Erzirom hatiye avakirin. Lê dihê zanîn, ku cara pêşemin Urartuyan Erziromê ji bo rûniştinê vekirine. Di sedsala 8'ê berî zayinê de, Urartu, li dora Zîreya (Behra) Wanê dewleteke xurt avakirin û xwe dorfireh kirin. Di domana vê xwe-berfireh-kirinê de, li ser erdê Erziromê ji, serdestiya xwe damezirandin.

Li kêleka Urartuyan, piştî şerên dijwar û xwînrijiyê Hûrî, Aşûrî û Kimmerî ji, li êrdimê dem bi dem serdestiyên xwe avakirin û hikmên xwe ajotin. Ji van hêzan di dawiyê de Aşûrî serdest bûn. Gava Aşûrî hêza serdest bûn, ji aliyê Medan ve hatin şikênandin û binkeftî bûn. Bi vî awahî Erzirom, kete bin hikm û doliwgeriya bavpîrên Kurdan, ango Medan.

Di sala 555'ê berî zayinê de Faris, êriş birin ser Medan û wan şikênandin. Serdestî û bandûriya Farisan ji sedsala 7'ê berî zayînê heya 422'ê piştî zayinê doma. Ev domana serdestiyê bi salên dirêj doma. Di vê domana serdestiya dirêj de, gelek millet li kêleka hevûdu û bi hev re jiyan.

Gava Skenderê Mezin derketî sefera Asiya yê, imparatoriya Persan ji hilweşand. Lê wan erdên bi çiyan ên ku Erzirom jî tevlî wan bû, ne-anî ber bala xwe, û ji ber derbas bû. Bi vî awahî li êrdimê valahiyeke otorîteyê derkete holê. Selokîdî feyde ji vê nebûna otorîteyê standin. Li kêleka wan Part ji demekê serdestiya xwe dagerandin. Piştî van herdu hêzan, Romayî bûn hêza serdest li êrdimê. Di salên serdestiya Romayiyan de, gelek caran şerên giran di navbera Romayî û Sasaniyan de çêbûn. Di encama van cengan de, imparatoriya Romayî bû du bir, û perçe bû. Ji herdu şaxan, a hebûna xwe domandî, bûn Bizansî. Êrişên Sasaniyan di dema Bizansiyan de ji doman. Car bi caran Erziromê vegirtin, car bi caran ji bi bedela Erziromê hinde tişt ji Bîzansiyan standin û hiştin ku Bizansî gavên paş ve biavêjin. Ev doman, bê şer û ceng derbas nebûn. Heya dema serdestiya artêşên islamî ev şer û ceng xwe bi dijwarî domandin.

Li hemberê êrişên artêşên islamî, Bîzansî ji xebitîn ku serdestiya xwe biparêzin. Di navbera artêşên islamî û artêşên Bîzansî de gelek caran şer û cengên xwînî çêbûn. Di domana van şeran de, Erzirom ji bi tevayî rûxî û hilweşî. Di vê domanê de her weha, li êrdimê hinde gelên din jî hebûn, ku hebûna xwe hîna didomandin. Ji van gelan yek ji, Ermenî bûn. Kom û civakên piçûk ji, ku girêdayê yên xurt dijiyan, car bi caran seriyên xwe hildan. Artêşen islamî di vê domanê de, nekarin ji bo xwe serdestiyeke bê-nexweşî ava bikin. Di şerên di navbera wan û Bîzansiyan de, hem bi ser ketin û hem ji hatin şikestin. Di dawiyê de Erzirom, ma di bin serdestiya Bîzansiyan de.

Piştî ku Tirkên Selçûkî Bîzansiyan binkeftî kirin, Erzirom ji kete bin hikmê Tirkan. Li êrdimê hinde êlên û eşîrên Tirkan ên babetî ji hebûna xwe domandin. Di sala 1514'an de siltan Yavuz Selîm êrdima Erziromê ji tevlî axên imparatoriya Osmanî kir. Di sala 1829'an de Rûsî, Erziromê ji vegirtina Tirkan xilas kirin û anîn bin kontrola xwe. Ev vegirtina nuh bi nêzîkahî 70 rojan doma. Erzirom paşê dîsa vegirtina Tirkan jiya. Di navbera salên 1877 û 1878'an de, bi nêzîkahî 8 mehan Erzirom, kete bin vegirtina Rûsan û kontrola Ermeniyan de. Di Şerê Cihanê yê Yekemîn de Rûsî, careke din Erziromê biqasî 25 mehan vegirtin. Roja 12'ê Adarê 1918'an de Erzirom, di dawiyê de kete bin hikmê Osmaniyan.

REWŞA ERDNÎGARÎ YA ÊRDIMA ERZIROMÊ

Erzirom, devereki eyaleta me Serhedan e. Bi êrdimên Serhedan, Ararad, Mûş, Çewlik, Erzingan û bajarên Tirkiyê Gumuşxane, Rize û Artvînê re xwedî tixûb e. Li niqteya destpêka avên Çorûh, Ferad û Arasê avabûye. Li ser erdekî ji 25.066 km^2 mezin, ava bûye. Ji sedî 68, erdê Erziromê weke beyar, çayir û mergeyan dihê bikaranîn. Ji erdên heyî, li ser bigasî ji sedî 18, hilberîna giyayî dihê kirin.

Çiyayên Erziromê:

Çiyayên Rizeyê: Ev çiya, tixûbên Erziromê yên bi Rize re çêdikin. Dirêjahiyên çiyayên êrdima Behra Reş ên li Rojhilatê ne. Ji bakur ve êrdima Erziromê dipêçin. Ev çiya rê nadin. Xala bilindtirîn a van çiyan, 3.937 metre ye. Kendalên li bakurên van çiyan gelekî raser û dik in. Çiya bi gelî û newalên kûr, perçe bûne.

Çiyayên Bakurê Anatoliya: Rêzên hundurî yên van çiyan dikevin ser erdê Erziromê. Xala destpêkê ya van çiyayên rêzin, ji Çiyayên Kopê destpêdike. Ji Çiyayên Bakurê Anatoliya, ev çiyayên li jêr, bilindahiyên pêwist in: Çiyayên Kopê, Çiyayên Coşanê, Çiyayê Bextan, Çiyayê Cêcanê, Çiyayê Bazê Spî, Çiyayê Çolê Yeserê, Çiyayê Tosikê, Çiyayê Ortuzu, Çiyayên Gawûrî, Çiyayê Mescîdê, Çiyayê Dûmlû, Çiyayê Kevokî, Çiyayên Qargapazarî, Çiyayên Palandokenê, Çiyayên Kalê Şivên, Çiyayên Bavê Heseni û Çiyayê Gulan.

Çiyayên Ava Reş û Arasê: Dikevin rojavayê êrdima Erziromê. Weke dirêjahiyên Çiyayên Mûnzûr û Mercanê dirêj dibin. Li aliyê rojhilat, Çiyayên Dûmanan, Palandokenê û Rihgirtiyan çêdikin. Ev çiya mîna kevanekî dizivirin. Bilindahiyên pêwisttirîn ên van çiyan ev in: Çiyayê Qonaqgormezê, Girê Latê Reş, Girê Ejderê Mezin û Çiyayê Xwecih.

Deştên Erziromê:

Li êrdima Erziromê deşt, ji sedî 4, ji teviya erdê êrdimê digirin. Xakerastên li derveyî deştan, tev zozan in. Li cihên ku dimînin di navbera newalên Ava Reş û Çemê Arasê, hûr û gir gelek deşt cih girtine. Deştên êrdimê yên pêwisttirîn ev in:

Deşta Erziromê: Deşta ku bajarê Erziromê li ser avabûye bi xwe ye. Pîvana deştî, bi nêzîkahî biqasî 520 km^2 ye. Dirêjahiya deştî nêzîkî 52 kîlometre ye. Firehî jî li dora 13 kîlometran e. Deşta Erziromê bi rêze-çiya û zozanên bilind hatiye pêçandin. Ev deşt ji sê deştan çêbûye: Deşta Gezê, Dêşta Ilica û Deşta Depxanê. Bilindahiya deştî ji deryayê, bi nêzîkahî di navbera 1.750 û 1.900 metran e. Ava Reş ji Deşta Erziromê derbas dibe. Li vî deştî, zivistan gelekî dirêj û sert derbas dibin.

Deşta Hesenkelehê (Pasinler): Deşteki ku ji aliyê çiyayên bilind hatiye pêçan e. Pîvana erdî biqasî 420 km^2 ye. Dirêjahî nêzîkî 45 kîlometran e. Firehî jî li dora 12 kîlometran e. Deşt, bi pirranî rast û dûz e. Ji aliyê kehniyên avê dewlemend e. Bilindahiya ji deryayê di navbera 1.700 û 1.900 metre ye. Li vî deştî jî zivistan gelekî sert û dijwar derbas dibin. Lê dîsa jî ne biqasî Deşta Erziromê. Ji Deşta Erziromê bi xêr û bertir e. Hilberîneke xurt li vir dibe.

Deşta Kelehê (Xinûsê): Xwediyê derfetên avdanê yên dewlemend e. Gelekî berhem û hilberînên kiştûkalê dide. Ev deşt, binê geliya Çemê Xinûsê yê berfireh digire. Li dora 1.720 metran ji deryayê bilindtir e. Dirêjahiya vî deştê yê dimîne di tixûbên êrdima Erziromê de, nêzîkî 35 kîlometran e. Firehî jî pênc kîlometre dirêj e. Li derveyî van deştên pêwist, xakerastên di geliyên Avên Çorûhê, Tortûmê, Oltiyanê û Tuzlayê ji, mîna zozanan in.

Zozanên Erziromê:

Der û deverên Zozanî ji sedî 12, ji teviya erdê êrdimê digirin. Ev zozan, ji aliyê ajelvaniyê ve (xwedî-kirina dewar, pez û sewalan) gelekî pêwist in. Ji ber vê rewşa hilberînî ya zozanan, ji der û deverên din koçer keriyên pez û sewalên xwe dihênin van zozanan ji bo çêre yê. Bi dirêjahiya mehên havînê bi hezaran pez û sewal li van zozanan diçêrin.

Zozanên pêwisttirîn ên li Erziromê ev in: Zozana Tekmanê (Tatosê) û zozanên li ser rêzeçiyayên hundurî. Ev zozan, ji gelek zozanên hûr û gir çêbûne, ku tev bi hevûdu ve hatine girêdan û berfireh dibin.

Çem û Rûbarên Erziromê:

Êrdima Erziromê, ji aliyê av, çem û rûbaran heye were gotin dewlemend e. Ji ber ku ji aliyê çiya û zozanên bilind hatiye pêçandin, gelek dibare. Di mehên zivistanan de barîn, bi giranî berf e. Bi taybetî di biharan de berf dihelin. Bi helîna berfê di mehên biharan de, av, çem û rûbar ji xurttir û boştir dibin.

Av, çem û rûbarên pêwisttir ev in: Ava Reş, Çemê Çorûhê, Rûbarê Oltiyan, Rûbarê Tortûmê, Çemê Arasê û Rûbarê Kelehê (Xinûsê).

DÛMAHÎK HEYE

Li hemberê hovîtî û provokasiyona dagîrkeriyê

Şirnex serî hilda

□□ Di ocaxên komirî de dagîrker berik reşandin ser gundiyan □□ 200 qantirên gundiyan hatin kuştin □□ Bi hezaran gundî meşîn ser Şirnexê □□ Destkar dergehên firotgehên xwe anîn xwarê û deriyan girtin □□ Xwendekar neçûn dibistanan □□ 20 hezar mirovên Kurd meşîn ser komên taybetî, polîs û leşkeran; barîkatên wan şikênandin □□ Eskerê dijminî berik reşandin ser gelê me; welatparêzên bi navên Salîh TALAYHAN û Şêxmûs YORGA şehîd bûn □□ Gelê me avahiya walî, avahiya şaxê eskeriyê, avahiya postexaneyê, avahiya bankaya "zîreat"ê, avahiya partiya ANAPê; li kêleke van avahiyên dewletê, heykelên Ataturk jî rûxand û hilweşand □□ Pênc kes ji gelê me birîndar bûn, heft kes jî hatin girtin □□ Girsên gelî dîrûşmeyên weke, "Bimire dewleta Tirkan", "Bijî Kurdistan", "Bimire hikumeta ANAPê", "Bimire Turgut Ozal" û "Bijî PKK" bangîn

Berxwedan
Sal 9
Hejmar 120
1 Adar 1991
Buha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojîn
HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Şirnex *(Berxwedan):* Weke nûçevanên me ji Şirnexê me agahdar kirine, serîhildana gelî weha pêk hatiye:

Bûyer, roja 28'ê Sibatê serê beyanê (sibê zû), li binya Şirnexê di ocaxên komirî de destpêkirin. Weke dihê zanin, ji gelekî salan vir ve ye, malbata Elîxan Tatarê cerdevan û welatfiroş dest daniye ser ocaxên komirî û wan bi tenê ji xwe re dişixulîne. Serekên artêşa (ordiya) Tirkan, mebûsê Şirnexê yê ji partiya ANAPê û hinde birêvebirên sendîkata "Karên Madenê" yên sextekar jî, tevlî vê malbatê dixebitin û xwe kirine hevparên (şirîkên) qezencan. Ji pişta komeke ji gelê me, bi milyaran Lîrên Tirkî berdidin berîkên xwe û xwe zengîntir dikin.

Bi hezaran gundî (pirraniya wan gundiyên ku ji gundan hatine derêxistin) jî, ji bo debariya xwe, perçeyên komirî ji xwe re didin hev, wan bi qantiran dikêşin bajêr û difiroşin. Eskerên Tirkan û cerdevanên (eşqiyayên) mala Elîxanî jî, her carê êrişî gundiyan dikin, bi kotekê nahêlin ku gundî ji xwe re perçeyên komirî bidin hev. Her carê gundiyan digirin; li wan didin, berikan direşînin ser wan, car caran hinekan didin ber devên çekên xwe, lawirên (haywanên) wan dikujin û carnan jî wan tazî dikin û dişînin Şirnexê.

Bûyera roja 28'ê Sibatê, gelekî mezintir çêbû. Li kêleka ocaxên komirî "boluk"eke eskerên Tikan heye. Komûtanê vê "boluk"ê ferman dide 100 eskerên di bin emrê xwe de, ku bireşînin ser gundiyan. Gelekî gundî birîndar dibin. Pêşî hate gotin, ku dido ji wan hatine kuştin, lê hîna ev baş nayê zanin. Ji ber ku hîna jî hejimara gundiyên hundabûne gelekî bilind e. Lê bi esehî eşkere bûye, ku li vir, welatparêzê bi navê **Fexreddîn TEPE** bi xedarî birîndar ketiye. Piştî bûyerê, gelekî bi derengî vî welatparêzî rakirine nexweşxaneyê. Ji aliyê din, gundî nekarîn 200 qantirên xwe ji destê eskeran derêxînin û birevînin. Leşkerên dijminî tevan kuştin. Bi rastî ev qirkirineke bi serê xwe ye, ji ber ku sermiyan û kehniya debariya gundiyan tenê ev qantir bûn. Li cihê bûyerê eskerekî dijminî jî mir. Gava eskeran berik direşandin ser gundiyan, hinek berik li têlên elektrîkê ketine. Têl qetiyan û ev eskerê mirî jî, pêl van têlan kiribû û lewma miribû.

Gelê me barîkata leşkeran hilweşand û derbas bû

Pêşî, gelê Şirnexê bûyerên di ocaxên komirî de nebihîstibû û nedizanî. Bi sedan endamên komên taybetî, asker û polîs li ser riya ji Qilabanê dihê, li pêşiya Şirnexê barîkatekê danîn. Ji ber ku karker û gundiyên li ocaxên komirî dest bi meşeke protestoyê kiribûn û ji wî alî ve berê xwe dabûn Şirnexê. Lê gelê me bala xwe neda barîkatê û tehlukeya reşandina qurşînan ji aliyê hêzên Tirkan. Da ser barîkatê û dijminê xwe revand. Hêzên dijmin bi aliyê Şirnexê ve revîn û ketin nava Şirnexê. Karker û gundî jî dan ser şopa wan.

Esker û endamên komên taybetî yên direvîn, bombeyên barandina hêstirên (rondikên) çavan avêtin ser gelî. Ji aliyê din jî berikên xwe direşandin. Ev kirina wan, gelê Şirnexê rakir ser piyan. Destkar, hema bi lez û bezî dikanên xwe girtin. Teviya şêniyê Şirnexê; jin, zaro, mêr û kal ji xaniyan xwe berdan kolan û şeqeman. Tevger, bi yekcarê zivirî serîhildanekê. Eskerên dijminî, ji hemû aliyan ve berik berdidan mirovan. Di destê gel de, çi çek nebûn. Ji gelî çi kesekî çek jî bikarneanî. Lê gelê me bi bêran, tevrikan dar û kûçan; bi hemû tiştên ketin destan, li ber xwe da.

Girsên gelî pêşî berê xwe dan avahiya postexaneyê, vê bi tevayî rûxandin. Xwendekarên lîsê jî, tev bi hev re ji dibistanê derketin û tevlî xwepêşdanan bûn. Xwendekar, avahiya lîsê jî heya pîvaneke mezin rûxandin. Bi carekê hejimara xwepêşdêran xwe gihand 20 hezar kesan. Çêtir were gotin, gelê Şirnexê bi tevayî raperî û serî hilda bû.

Yên ji ber reşandina esker û endamên komên taybetî ketibûn erdê, gelek bûn. Lewma bi lez, di nava gelî de belav bû, ku 20 kes hatine kuştinê û behtirî 100 kesan jî birîndar bûne. Tiştê mirovan pêşî dîtî, bi rastî jî rewşeke bi vê nolê bû. Dijmin, nedihişt ku mirov bikaribin xwe nêzîkê kuştî û birîndaran bikin.

Ji ber vê rewşê mirov, bi girr û hêrseke mezin, êrişî avahiya partiya ANAPê kirin. Avahiyê rûxandin, heykelên Atatuk ên di hundurî de şikênandin. Paşê berê xwe dan heykelê Ataturk ê di nîvê bajêr de û wî jî şikênandin. Ji vir êriş birin ser bankaya "zîreat"ê, şaxê (şûbeya) eskeriyê û avahiya walî. Wan dan ber kevir û kûçan û rûxandin. Hemû navginên (wesîteyên) nexweşxaneyê jî hatin rûxandin. Ji ber ku dijminî destûr nedida, ku kuştî û birîndaran rakin nexweşxaneyê. Mirov, tenê destê xwe nedan navgîna bi navê "cankurtaran" (ambulans). Gel, bi hêrseke mezin êrişî hemû saziyên dewleta dagîrker dikir. Lewma dibistana bingehîn jî bû hedefê êrişê, lê ji ber ku di hundurî de zaro hebûn, gelê me êrişa xwe sekinand.

Dîrûşmeyên, "Bijî PKK", "Bijî Kurdistan" hatin bangîn

Bûyer, serîhildaneke gelî ya seranserî bû. Dijmin direvî, gelê me dida pey. Di dirêjahiya xwepêşdanê de gelê me dirûşmeyên weke, "Bimire dewleta Tirkan", "Bijî Kurdistan", "Bimire hikumeta ANAPê", Bimire Turgut Ozal", "Bijî PKK" û hwd. bi awazî bangî. Der û dor, bûbûn qada cengekê. Derfet nebû, ku mirov bikaribe kuştî û birîndaran bijimêre. Xwîna rijayî, hêrsa gelê me mezintir dikir. Weha bi mirovan hatibû, weke ku berdidin dijminî ji Şirnexê; dijminî ji Kurdistanê derdiêxînin.

Dijmin digirî, cerdevan rêzên xwe diguhurandin

Gava şer ber bi aliyê taxa cerdevanan (parêzkaran, "koy koruculari") ve berfireh dibû, cerdevan jî, ji tirsê xwe berik reşandin hewayê. Hinek ji endamên komên taybetî diqêrîn û digotin, *"Binêrin... binêrin, endamên PKKê ji vî alî ve berikan berdidin ser me..."* Lê di rastîniyê de çi endamekî PKKê yê berik berdida, li holê tune bû. Ji ber ku teviya gelê me bibû weke endamên PKKê. Lê yên berik berdidan cerdevan bi xwe bûn.

Hinek ji cerdevanan hinde birîndaran avêtin ser piştên xwe û kişandin nexweşxaneyê, her çendî endamên komên taybetî li hemberê wan sekinîn û nedihiştin vê bikin jî. Hinek ji, xwestin birîndaran ji cihê şerî dûr bikin û biparêzin. Di wê nevberê de walî, ji hoperlorên belediyê peyivî û ji gelî xwest, ku xwepêşdanê bisekinînin. Lê hinek ji cerdevanan, sixêf û dijûn li wî kirin û qêrandin rûyê wî û gotinê, *"Hovino, we çend kes kuştiye? Xwezî çend eskerên we jî bimiran."*

Yek ji endamên komên taybetî ji, di kolanan de direvî û diqêrand, *"Ez naxwazim, ez naxwazim bireşînim ser gelî, ez naxwazim..."*

Serîhildana gelî heya derengê şevê bi dijwarî berdewam kir.

Şehîdên û qehremanên bê nav ên serîhildanê

Bi vebirî, em agahdar bûn, ku di serîhildanê de du welatparêz şehîd bûne: **Salih TALAYHAN** (17 salî) û **Şêxmûs YORGA** (19 salî). Yek ji wan jin, pênc welatparêz ji bi berikan birîndar bûn. Navên hinekan ev in: **Bahaddîn KULTER, Siddaq BAYRAM, M. Emin ATÊŞ** û **Fexreddîn TEPE**. Gelek welatparêz jî, sivik birîndar bûn. Ji ber ku neçûne nexweşxaneyê jî, em agahdarê navên wan nebûne. Lê kin were gotin, bi dehan kesan bi vî yan wî rengî birîn girtine. Ji aliyê din, hîna jî gelekî welatparêz hunda ne. Hinek ji van girtî ne, heye ku hinek jî hatibin kuştinê. Dagîrker niha, her tiştekî vedişêrin. Girtiyên navên wan dihên zanin heft kes in, lê hejimara girtiyan bêhtirî 100 kesan e.

Ji şehîdan **Salih TALAYHAN**, di roja şeva serîhildanê de, rakirine goristanê. Pirraniya gelê Şirnexê agahdarê vê gorîkirinê nebûye. Lê dîsa jî bi sedan welatparêz tevlî xwepêşdana şînê bûne. Bavê şehîdî, li ser gorê axiftinekê çekiriye û gotiye, *"Kûrrê min bû şehîd. Di riya namûsê de çû. Ez bang li hemû kesên bi şeref dikim, ku sibê dest biavêjin çekan û li ber xwe bidin!"*

Li Şirnexê bi şev, çi operasyonên dijminî bi rê neketin. Yekeniyên eskerî ji şevê, di tirsê de derbas kirin. Lê dîsa jî bi tankan û hezaran eskeran dijminî, dora avahiyên hatibûn rûxandin pêçandî hişt.

Roja 1'ê Adarê serê beyanê şehîdê din ji rakirin goristanê. Dagîrker ji bo gorîkirinê demên rojê yên zû û dereng hilbijartibûn, ji bo ku şîn ne zivirin xwepêşdanên girseyî. Bi hîle û sextekariyên welê, xwestin, ku nehêlin welatparêz delametên xwe yên li pêşiya şehîdan bi cih bînin. Bi rastî, di vê kirina xwe de, hindekî bi ser jî ketin.

Lê gelê me vê valahiyê paşê dagirt. Di rojekê de, bi kêmasî du caran pênc hezar kes çûn serdana malbatên şehîdan. Dan xweya kirin, ku herdu şehîd, şehîdên Kurdistanê ne, şehîdên wan bi xwe ne.

Roja 1'ê Adarê firotgeh venebûn. Xwendekar neçûn dibistanan. Li hemû deran tankên dijminî hebûn. Gelê me, bi komên mezin, kom bi kom xwe dicivand.

Her di vê rojê de, mebûsê Mêrdînê Nurettin Yilmaz û wezîrê karên hundurî Abdulaqadir Aksu çûne Şirnexê. Gava Aksu bi otomobîla xwe ji sûkê derbas dibû, xwest ji otomobîla xwe silavên xwe li gelê me bike, lê çi kesî bersiva wî neda û bi bê-dengî wî protesto kirin. Yilmaz jî, bi Kurdî bi gelî re axifî. Çû hevdîtina walî. Ji walî xwest, ku yên hatine girtinê divê bi lez werin berdan. Gelê me jî weha gotê, *"Divê buhayên zirarên me bidin. Talana di ocaxên komirî de were sekinandin. Zilm û zordariya li ser me were rakirin. Yên gûnehkar û xwedî sûc werin pirsiyar kirin. Heke ev tev nebin, em ê serî bidin serîhildanên mezintir û nasekinin."* Ev daxwaz, daxwazên hemû mirovên Şirnexê ne.

Belê, Şirnex, dîsa du şehîd û gelekî birîndar da. Lê bêhtir, bû xwediyê bîr û baweriyên xurt ên li ser riya doza Kurdistanê. Şirnex, xwe kire serkêşê destpêkirina serîhildanên sala 1991'ê.

Provokasiyona dijminî, bû sedema serîhildana Şirnexê. Em dikarin ji vê bûyerê hinde encaman dêrêxînin û hinek ji ev in: Dijmin, xwe amadeyê qirkirinan dike. Lewma artêşa xwe li Kurdistanê dihêle. Lê rastiyeke din heye ku derketiye holê: Gelê Kurdistanê ji amadeyê serîhildanê ye. Dîrûşmeyên xwepêşdanan jî, tenê yên serxwebûna netewî û girêdana bi pêşengiya PKKê re ne.

Eşkere ye, ku tenê serîhildanên gelî wê dijminî bi berûpaş ve birevînin. Kurdistan ji ketiye domana serîhildanên mezin. Baweriya me ev e, ku Şirnexî xeleka yekemîn in ji bo rêzên serîhildanan, ku wê me tevan bigihînin rizgariya netewî.

Serokê ERNK Abdullah OCALAN dibêje:

Tengaviya mirovê Kurd ji çi tê?

Gelê me di dîrokê de ji kesbûna xwe û ji bajarvaniyê dûr ketiye. Jiyana xwe di çiyan de derbas kiriye. Tenê bi serê xwe maye. Mirovên me ketine nava tengaviyên mezin û ji malekê bêhtir, tiştek di destên wan de ne maye.

Bi rastî, gava mirov li dîroka Kurdan binêre, dikare bi hesanî û bê westan van rastiyan derîne holê. Polîtîka, zanyarî, pêşveçûn û hwd. di civata Kurdî de cihên xwe ne girtine. Girsên gelê Kurd, xwe bi van pirsan ve mijûl ne kirine. Lewma, ji bilî malên xwe, tiştek li ber çavên wan ne maye. Hebûna xwe bi malê ve girê dane. Pirsa herî giring û mezin ji jin û mêrên Kurd re, bûye pirsa malê. Ji ber vê sedemê, heya rojên niha jî mirovên Kurd, hişk û xurt bi malê ve hatine girêdan. Malbatê jî, ev bê hizr (fikir) û hêz hiştiye.

Ji lew re, derdê Kurd ê herî mezin malbat e. Rastî jî ev e. Mirovê me ji jin û zarokên xwe bêhtir, tiştekê nas nake. Çima? Ji ber ku, tenê di hundurê malê de jiyan dîtiye. Pêwîstiya saz kirina dewletekê û pêşvebirina civatê daniye aliyekî û xwe pê ve mijûl ne kiriye. Heya bi têkiliyên civatî jî mirovên me sist in û di bin bandûriya (tesîra) polîtîkaya dijminî de ne; çi ji aliyê civakî ve û çi jî ji aliyê aborî ve. Ji ber vê yekê, welatparêziya li cem Kurdan gelekî zeîf û jar e.

Mirovê me ji xwe bi dûr ketiye. Li gora armancên dijminî mezin bûye û hatiye meşandin.

Dema ku mirovê Kurd nekaribe çareyekê ji rewşa xwe ya kefî re bibîne, hema xwe diavêje malê. Di malê de jî kor dibe. Çima? Berî her tiştekê însan, di siyasetê de zanebûna xwe kûr dike; dûr ketina ji polîtîkayê jî, dihêle ku civat bi pêş ve ne keve. Dema ku mêjî bi kar neyê, mirov bi tenê bimîne, hingê ew kes tengavî dibe û di malbatê de roleke paşverû dileyîze. Dîsa dibêjim, derdê mirovê Kurd ê herî giran ev pirs e. Pirsgirêka malbatê jî ji vir tê der.

Destana têkoşerên ARGKê li Milazgirê

Nûçe: Di rûpela 18'an de